

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014–2020 M. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Švenčionys, 2015 m.

TURINYS

IVADAS.....	3
1. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO NAUDA IR PASKIRTIS	4
2. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO RENGIMO METODIKA.....	5
3. ŠVENČIONIŲ RAJONO RAIDOS TENDENCIJŲ APŽVALGA	6
3.1. Geografinė aplinka ir administracinis suskirstymas	6
3.2. Ekonominė aplinka.....	8
3.2.1. Ekonominė aplinka ir verslas	8
3.2.2. Žemės ūkis ir miškininkystė	20
3.2.3. Statybos ir gyvenamasis fondas	26
3.2.4. Turizmas ir kultūros paveldas.....	29
3.2.5. Transportas ir susisiekimas	35
3.2.6. Inžinerinė ir energetinė infrastruktūra	38
3.2.7. Aplinkosauga	39
3.3. Socialinė aplinka.....	42
3.3.1. Demografinė situacija	42
3.3.2. Užimtumas ir darbo rinka.....	46
3.3.3. Švietimas	48
3.3.4. Sveikatos apsauga	53
3.3.5. Socialinė apsauga	58
3.3.6. Kultūra, sportas ir NVO	63
3.3.7. Jaunimo politika.....	68
3.3.8. Viešasis saugumas	69
3.4. TECHNOLOGINĖ APLINKA	71
4. SSGG analizė	73
5. Švenčionių rajono savivaldybės 2014-2020 metų strategija	78
5.1. Švenčionių rajono vizija	78
5.2. Švenčionių rajono strateginio plėtros plano prioritetai, tikslai, uždaviniai.....	78
PRIEDAI	81
Priedas nr. 1. Švenčionių rajono savivaldybės 2014-2020 metų SPP priemonių planas.....	81

IVADAS

Švenčionių rajono savivaldybė iki šiol vadovavosi 2011-2018 m. strateginiu plėtros planu, kuris buvo patvirtintas Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2010 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. T-172. Šiuo metu prasideda naujas Europos Sąjungos (toliau-ES) struktūrinės paramos skirstymo 2014–2020 m. laikotarpis. Atsižvelgiant į rajono vystymosi tendencijas, valstybinio lygmens ilgalaikius strateginio planavimo dokumentus bei į naują ES struktūrinės paramos skirstymo laikotarpį, kai kurios Švenčionių rajono plėtros strateginiame plane (2011-2018 m.) numatytos priemonės tapo nebe tokios aktualios. Kita vertus atsirado naujų poreikių bei galimybių.

Prasidėjus 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos laikotarpiui bei pasikeitus ekonominei ir socialinei situacijai Švenčionių rajone bei visame regione ir šalyje, Švenčionių rajono savivaldybės administracija (toliau – ŠRSA) inicijavo projekto „Švenčionių rajono plėtros tobulinimas“ teikimą ES struktūrinių fondų paramai gauti. ŠRSA, įgyvendindama projektą, kartu su UAB „Eurointegracijos projektai“, parengė šiuos dokumentus:

- Švenčionių rajono savivaldybės 2014-2016 m. strateginio veiklos plano (toliau – SVP) atnaujinimas;
- Švenčionių rajono savivaldybės 2014-2016 m. strateginio plėtros plano (toliau – SPP) atnaujinimas.

Parengti savivaldybės strateginio planavimo dokumentai bus ilgalaikio savivaldybės strateginio vystymosi, planavimo sistemos tobulinimo, sprendimų procesų ir viešųjų paslaugų kokybės gerinimo bei prieinamumo didinimo pagrindas.

Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas yra kompleksinis teisinis strateginio planavimo dokumentas, kuriuo nustatoma bendroji savivaldybės plėtros strategija ir priemonės jai įgyvendinti. Planas nustato plėtros prioritetus, tikslus, priemones šiai strategijai įgyvendinti bei įgyvendinimo etapus.

Švenčionių rajono 2014-2020 m. SPP yra skirtas Švenčionių rajono savivaldybės politikams, administracijai ir jai pavaldžioms įstaigoms bei įmonėms, investuotojams, verslo ir kultūrinei bendruomenėms, kitoms interesų grupėms, savivaldybės gyventojams ir svečiams.

Švenčionių rajono 2014-2020 m. SPP atnaujinimas parengtas remiantis Lietuvos Respublikos (toliau – LR) Vyriausybės 2014 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1435 patvirtintomis Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijomis, kitais dokumentais bei teisės aktais.

Rengiant Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginį plėtros planą, buvo vadovautasi šiais principais: viešumas, partnerystė, bendruomenės įtraukimas; diskusija pagrįstas bendradarbiavimas ir kompromiso paieška; uždavinių aiškumas, apibrėžtumas ir pagrįstumas; priemonių realumas ir įgyvendinamumas; mokymasis iš geros praktikos pavyzdžių Lietuvoje ir užsienyje; suderinamumas su Lietuvos nacionalinėmis ir Europos Sąjungos plėtros strategijomis; dėmesys strategijos įgyvendinimui; strateginio planavimo proceso tęstinumas ir lankstumas.

1. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO NAUDA IR PASKIRTIS

Strateginio planavimo pradžia Lietuvoje laikoma 1998 m., kai remiantis Kanados pavyzdžiu, programiniu principu buvo pradėtas formuoti valstybės biudžetas. 2000 m. buvo patvirtinta Strateginio planavimo metodika ir visos ministerijos bei institucijos turėjo pasirengti strateginius veiklos planus, kad gautų finansavimą iš valstybės biudžeto. Ši metodika tik iš dalies tiko savivaldybėms, todėl savivaldybės strateginius planavimo dokumentus rengėsi remiantis skirtingomis metodikomis: vienos prisitaikė Vyriausybės nutarimu patvirtintą Strateginio planavimo metodiką, kitos rengė strateginius dokumentus, besiremiamos kitų šalių gerąja patirtimi ar konsultantų pagalba, kai kurios savivaldybės susikūrė savo metodiką ar tvarką.

Šiuo metu beveik visos Lietuvos savivaldybės turi pasirengusias strateginius plėtros planus. Vis daugiau savivaldybių administracijos darbuotojų ir politikų supranta strateginio planavimo naudą ir reikšmę, siekia įgyti trūkstamų žinių ir patirties strateginio planavimo tema.

Strateginis planavimas – procesas, kurio metu nustatomos veiklos kryptys ir būdai vykdyti institucijos misiją, pasiekti numatytus tikslus ir rezultatus, veiksmingai panaudojant finansinius, materialinius ir žmogiškuosius išteklius¹. Savivaldybei strateginis planavimas leidžia planuoti, kurti ir įgyvendinti racionalią, efektyvesnę valdymo sistemą, užtikrinant darnų savivaldybės vystymąsi.

Švenčionių rajono savivaldybės 2014–2020 m. strateginis plėtros planas skirtas Švenčionių rajono savivaldybei ir bus įgyvendinamas jame numatytas priemonės įsisavinant per trimečius strateginius veiklos planus. Šis planas rengiamas, atnaujinant Švenčionių rajono savivaldybės 2011-2018 metų strateginį plėtros planą.

Strateginio plėtros plano nauda įvairiapusiška:

- padeda geriau dirbti;
- padeda išgryninti organizacijos vystymosi kryptis;
- padeda racionaliau paskirstyti išteklius;
- sudaro sąlygas efektyvesniam rajono strateginiam plėtros planavimui;
- didina savivaldybės veiklos efektyvumą;
- apibrėžia aiškesnę, nuoseklesnę bei tvarią rajono plėtrą;
- į rajono plėtros kryptį formavimą įtraukia bendruomenę;
- viešumas ir aiškumas skatina didesnę pasitikėjimą;
- nuosekliai vykdomas strateginis plėtros planas mažina politinės įtakos riziką.

¹ Strateginio planavimo metodika, patvirtinta 2002 m. birželio 6 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 827 (V., ž., 2002, Nr. 57-2312, aktuali redakcija V., Ž., 2010, Nr. 102-5279; 2011, Nr. 50-2444; 2012, Nr. 122-6140)

2. STRATEGINIO PLĖTROS PLANO RENGIMO METODIKA

Raidos tendencijų apžvalga atlikta pasitelkiant dokumentinių tyrimų metodą, apimančią oficialiai pasiekiamus antrinės informacijos šaltinius, standartizuotas išorines duomenų bazes, antrinės informacijos teikimo šaltinius ir kitą išorinę informaciją apie analizuojamus sektorius.

Pagrindiniai naudoti antrinės informacijos šaltiniai:

- Oficialūs statistinės informacijos šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas.
- Specializuotų oficialių Lietuvos institucijų informacija ir duomenys: LR Švietimo ir mokslo ministerija, LR Sveikatos apsaugos ministerija, Sveikatos statistikos duomenų bazė, Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Registrų centras, Saugomų teritorijų valstybės kadastras, Valstybinė mokesčių inspekcija, LR Finansų ministerija, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras ir kt.
- Švenčionių rajono savivaldybės informacija ir dokumentai, tarp jų pagrindiniai: Švenčionių rajono plėtros strateginis planas 2011-2018 metams, Švenčionių rajono savivaldybės strateginiai veiklos planai, Švenčionių rajono teritorijos bendrieji planai, mero ir administracijos direktoriaus bei savivaldybei priklausančių įstaigų veiklos ataskaitos ir kt.

Raidos tendencijų apžvalga atlikta apžvelgiant rajono situaciją nuo 2011 m. iki 2013 m. Atsižvelgiant į antrinių informacijos šaltinių pateikiamą informaciją, atskirais atvejais buvo apžvelgiama 2014 m. pradžios informacija. Tuo atveju, kai oficialūs antrinės informacijos šaltiniai 2013 m. arba 2014 m. pradžios informacijos nepateikė, buvo apžvelgiama naujausia 2010-2012 m. informacija.

Raidos tendencijų apžvalga atlikta apžvelgiant Švenčionių rajono savivaldybės, Lietuvos ir Vilniaus apskrities bei apskrities savivaldybių informaciją, išeliminavus Vilniaus miesto duomenis, nes jie labai iškreipia informaciją. Tuo atveju, kai oficialūs antrinės informacijos šaltiniai informaciją pateikia tik apskričių lygmeniu, buvo apžvelgiama Lietuvos apskričių informacija.

Taip pat atlikta Švenčionių rajono stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (toliau – **SSGG**) analizė.

Vizijos, prioritetų ir tikslų formulavimas. Dabartinė Švenčionių rajono savivaldybės vizija buvo suformuluota rengiant Švenčionių rajono plėtros strateginį planą 2011-2018 metams. Vizijos pasiekimo laikas – 2018 m., o Švenčionių rajono strateginio plėtros plano atnaujinimas siekia 2014-2020 metus, todėl kartu su darbo grupėmis buvo suformuota nauja Švenčionių rajono savivaldybės vizija.

Švenčionių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2014–2020 m. prioritetai ir tikslai identifikuoti atlikus savivaldybės raidos tendencijų apžvalgą bei įvertinus Švenčionių rajono plėtros strateginio plano 2011-2018 metams prioritetus ir tikslus. Taip pat kiekvienam prioritetui ir tikslui numatyti uždaviniai ir priemonės.

Stebėsenos sistema. Strategijos įgyvendinimo stebėsenos sistemos vykdymui atnaujinta SPP stebėsenos sistema.

3. ŠVENČIONIŲ RAJONO RAIDOS TENDENCIJŲ APŽVALGA

3.1. GEOGRAFINĖ APLINKA IR ADMINISTRACINIS SUSKIRSTYMAS

Švenčionių rajono savivaldybė – viena iš aštuonių Vilniaus apskrities savivaldybių, kurios teritorija išsidėsčiusi šiaurės rytų Lietuvoje pasieniu su Baltarusija: nuo Adutiškio miškų šiaurės rytuose iki Neries upės kilpų pietvakariuose. Šiaurėje Švenčionių rajonas ribojasi su Ignalinos ir Utenos rajonais, vakaruose – su Molėtų, pietvakariuose – su Vilniaus rajonu. Švenčionių rajono plotas yra 1 692 km², jis užima apie 2,7 proc. Lietuvos teritorijos. Tai nėra tankiai apgyvendinta teritorija. Remiantis Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, gyventojų tankumas Švenčionių rajone 2014 m. pradžioje siekė 15,5 žmonės/km², tuo tarpu šalies gyventojų tankumo rodiklis – 45,3 žmonės/km².

Švenčionių rajono vidurys yra Švenčionių aukštumoje, pakraščiai – Aukštaičių aukštumoje. Žemiausia rajono vieta – 116 m žemiau jūros lygio – Žeimenos žemumoje, aukščiausia vieta – 250 m – Girdziuliškės kalnas. Švenčionių rajono geologiniai sąrangai įtakos turėjo visi čia užslinkę ir žemės gelmes bei reljefą formavę ledynai. Tvirtas uolienu pagrindas čia slūgso palyginti negiliai – vos apie pusė kilometro gylyje (pajūryje jis yra pustrečio kilometro gylyje). Rajono pakraštyje, prie Adutiškio, plyti molio lygumos, pietinėje ir vakarinėje dalyse driekiasi smėlynai ir žvyrynai, o šiaurėje yra akmenimis nusėtos molio kalvos.

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽŪM) 2014 m. duomenimis, didžiausią dalį Švenčionių rajono teritorijos sudaro miškai (56,6 proc.), 28,6 proc. – žemės ūkio naudmenos, 7,0 proc. – kita žemė², 4,2 proc. – vandenys, 2,2 proc. – keliai ir 1,4 proc. – užstatyta teritorija.

Švenčionių rajonas išsiskiria savo vandeningumu. Apie 4 proc. teritorijos sudaro vandens telkiniai. Pro Švenčionių rajoną teka Žeimena su intakais, pietine rajono riba teka Neris, rytuose – Širvėta su intakais. Švenčionių rajone yra 289 ežerai, kurių bendras plotas siekia 5 632,1 ha. Didžiausias Švenčionių rajono ežeras – Kretuonas (862,5 ha), antrasis pagal dydį – Asveja (539,6 ha). Švenčionių rajono ežerų pasiskirstymas pagal plotą:

- iki 10 ha - 203 ežerai (70,5 proc.);
- nuo 10 ha iki 100 ha – 77 ežerai (26,7 proc.);
- nuo 100 ha iki 500 ha – 7 ežerai (2,1 proc.);
- virš 500 ha – 2 ežerai (0,7 proc.).

Apie 57 proc. Švenčionių rajono teritorijos yra miškai, rajono miškingumas yra beveik 2 kartus didesnis nei Lietuvos vidurkis. Didžiausi Švenčionių rajono miškai – Labanoro, Pabradės, Baranovo girios, Antanų miškai. Švenčionių rajone yra nemaža dalis didžiausios Lietuvoje Labanoro girios. Garsios ir svarbios gamtinė prasmė yra Švenčionių rajono pelkės (ypatingai Adutiškio pelkės).

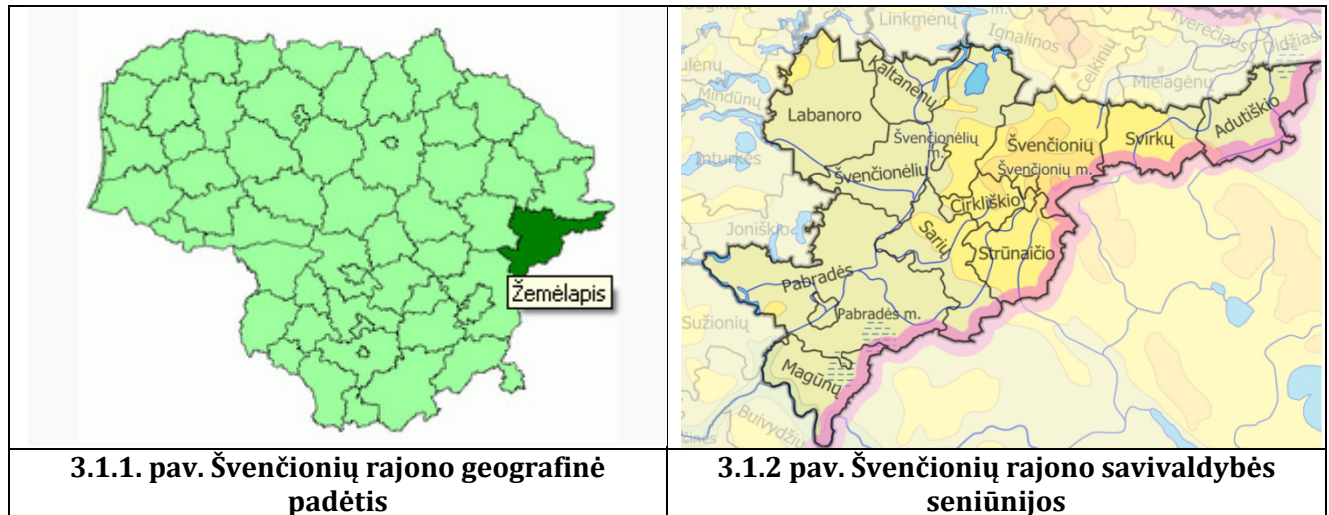
Švenčionių rajono teritorijoje yra Aukštaitijos nacionalinis parkas, 3 regioniniai parkai (Asvejos, Labanoro ir Širvėtos), 11 valstybinių draustinių (Adutiškio telmologinis, Algirdėnų telmologinis, Antanų pedologinis, Baltasamanės telmologinis, Buivyžių hidrografinis, Cirklišio kraštovaizdžio, Gelednės botaninis, Eituniškės telmologinis, Perūno telmologinis, Žeimenos ichtiologinis, Žeimenos kraštovaizdžio) bei 2 biosferos poligonai (Adutiškio-Guntauninkų miškų ir Gelednės miško).

Švenčionių rajonas patenka į Vilniaus miesto įtakos zoną, iki Vilniaus miesto yra apie 86 km. Autobusai važiuoja kas valandą, todėl susisiekimas su sostine yra pakankamai geras. Švenčionių

² Kita žemė – plotai, kuriuos sudaro medžių ir krūmų želdiniai, pelkės, pažeista ir nenaudojama žemė.

rajonas patenka į Valstybinį Lietuvos-Baltarusijos pasienio regioną. Per Švenčionių rajono teritoriją driekiasi 1 712 km ilgio keliai, iš jų 146 km krašto kelių, 258 km rajoninių kelių ir 1 308 km vietinės reikšmės kelių. Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, iš vietinės reikšmės kelių tik 560 km arba 42,8 proc. kelių yra su danga³ (šalies vidurkis – 83 proc.). Iš jų 15 proc. kelių (84 km) yra kelių su patobulinta danga⁴ ir 85 proc. yra žvyro kelių (476 km).

Per Švenčionių rajoną driekiasi Varšuva – Sankt Peterburgas geležinkelio linija, kurios viena iš stočių yra Švenčionėliuose (apie 11 km nuo Švenčionių), kita stotis – Pabradėje (apie 29,5 km nuo Švenčionių).

Šaltinis: <http://www.wikipedia.org/>

Švenčionių rajono administracinis centras - Švenčionys, nutolęs nuo Vilniaus apie 86 km. Švenčionių rajone yra trys miestai – Švenčionys, Švenčionėliai ir Pabradė, 3 miesteliai – Adutiškis, Kaltanėnai, Labanoras, 602 kaimai. Švenčionių rajone yra 11 seniūnijų: Adutiškio seniūnija, Cirkliškio seniūnija, Kaltanėnų seniūnija, Labanoro seniūnija, Magūnų seniūnija, Pabradės seniūnija (kartu su miestu), Sarių seniūnija, Strūnaičio seniūnija, Svirgų seniūnija, Švenčionėlių seniūnija (kartu su miestu), Švenčionių seniūnija (kartu su miestu). Labiausiai apgyvendintos seniūnijos Švenčionių rajono savivaldybėje yra Pabradės, Švenčionėlių ir Švenčionių seniūnijos.

APIBENDRINIMAS

- Švenčionių raj. savivaldybė – viena iš aštuonių Vilniaus apskrities savivaldybių, kurios teritorija išsidėsčiusi šiaurės rytų Lietuvoje pasieniu su Baltarusija;
- Švenčionių raj. administracinis centras - Švenčionys, Švenčionių rajone yra 11 seniūnijų, 3 miestai, 3 miesteliai ir 602 kaimai;
- Apie 57 proc. Švenčionių raj. teritorijos yra miškai, rajono miškingumas yra beveik 2 kartus didesnis nei Lietuvos vidurkis;
- Švenčionių rajonas išsiskiria savo vandeningumu – apie 4 proc. teritorijos sudaro vandens telkiniai;
- Švenčionių rajono teritorijoje yra 1 nacionalinis parkas, 3 regioniniai parkai, 11 valstybinių draustinių, 2 biosferos poligonai.

³ Pagal Lietuvos automobilių kelių direkciją, kelių dangos skirstomos į asfaltbetonio, cementbetonio, žvyro dangas bei grindinius.

⁴ Pagal Lietuvos automobilių kelių direkciją, kelių patobulintos dangos skirstomos į asfaltbetonio ir cementbetonio.

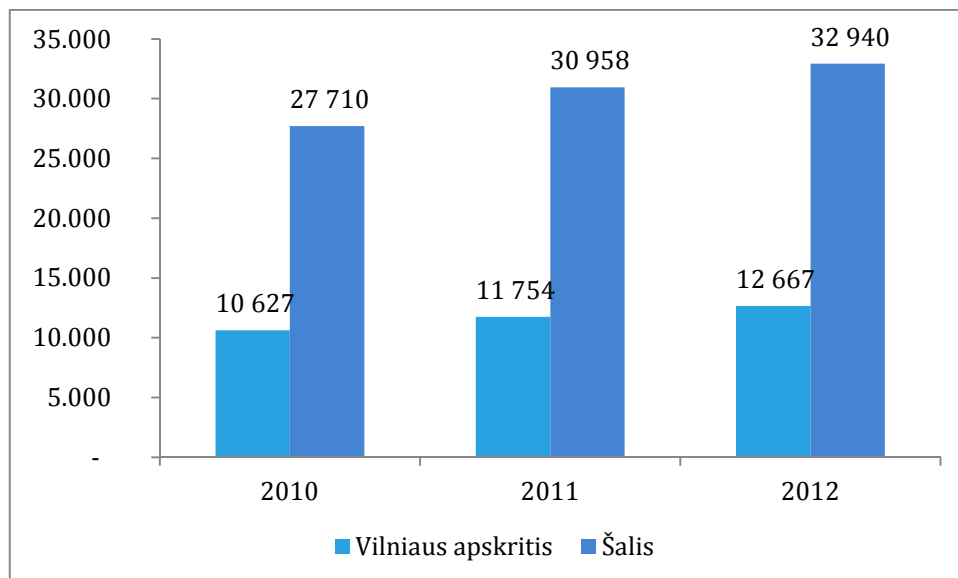
3.2. EKONOMINĖ APLINKA

3.2.1. EKONOMINĖ APLINKA IR VERSLAS

Bendrasis vidaus produktas (toliau – BVP) yra vienas iš rodiklių, parodantis tam tikros administracinės teritorijos išsivystymo lygį ir raidos tendencijas. BVP apima galutinę prekių ir paslaugų, sukurtų tam tikroje teritorijoje per tam tikro laiko tarpą rinkos vertę, t.y. pajamas gautas teritorijos viduje.

2010-2012 metų laikotarpiu šalies BVP augo 18,9 proc. (nuo 27 710 mln. EUR iki 32 940 mln. EUR). Sparčiausias BVP augimas pastebimas 2010-2011 metų laikotarpiu. Šio rodiklio augimą reikšmingai įtakojo gamybos apimčių augimas ir atsigauantis vartojimas.

Remiantis LR Statistikos departamento duomenimis, kasmet Vilniaus apskritis sukuria apie 38,0 proc. viso šalies BVP (žr. 3.2.1.1 pav.). Lyginant su kitomis apskritimis, atotrūkis išlieka didžiulis, o augantis Vilniaus miestas tikėtina ateityje Kauno ir Klaipėdos regionus paliks tame pačiame lygyje – Kauno regione bus sukurama apie 19,0 proc. šalies BVP, Klaipėdos – apie 12,0 proc.

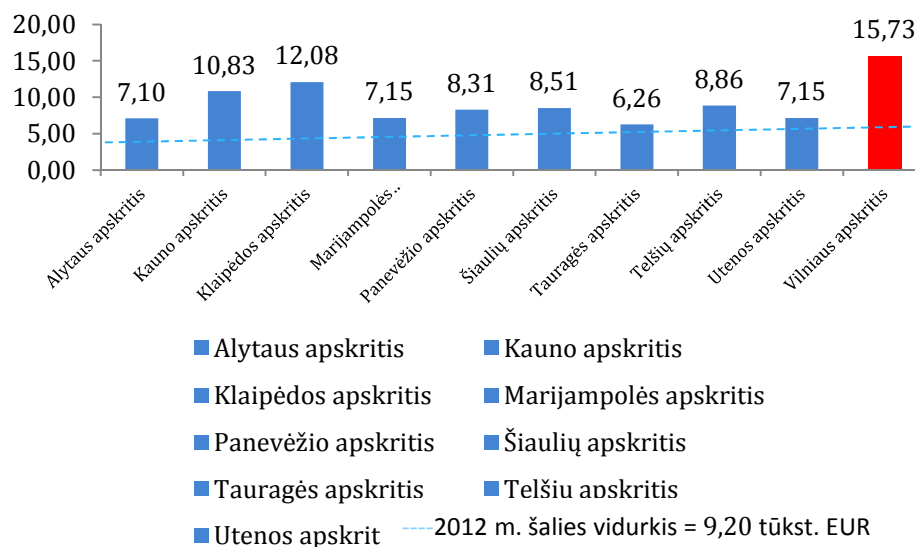

3.2.1.1. pav. Šalies ir Vilniaus apskrities BVP 2010-2012 m., mln. EUR

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

2012 m. duomenimis, Vilniaus apskritis sukūrė 15,73 tūkst. EUR BVP, tenkančio vienam gyventojui, ir yra pirmas tarp visų apskričių, kai šalies vidurkis yra 9,20 tūkst. EUR BVP, tenkančio vienam gyventojui (žr. 3.2.1.2. pav.).

Šio rodiklio labai gerą reikšmę Vilniaus apskrityje įtakoja Vilniaus miesto sukuriamas BVP dalis. Lyginant 2012 metų duomenis su 2010 metų duomenimis, minėtas rodiklis Vilniaus apskrityje išaugo 9,4 proc. (didžiausias augimas tarp visų šalies apskričių). Šis rodiklis priklauso nuo apskrities inovatyvumo būklės, technologinės plėtros ir žmogiškojo kapitalo. Todėl galima teigti, kad Vilniaus regionas yra labiausiai inovatyvus regionas šalyje, kuriame vykdoma technologinė plėtra ir turimi geriausi žmogiškojo kapitalo resursai.

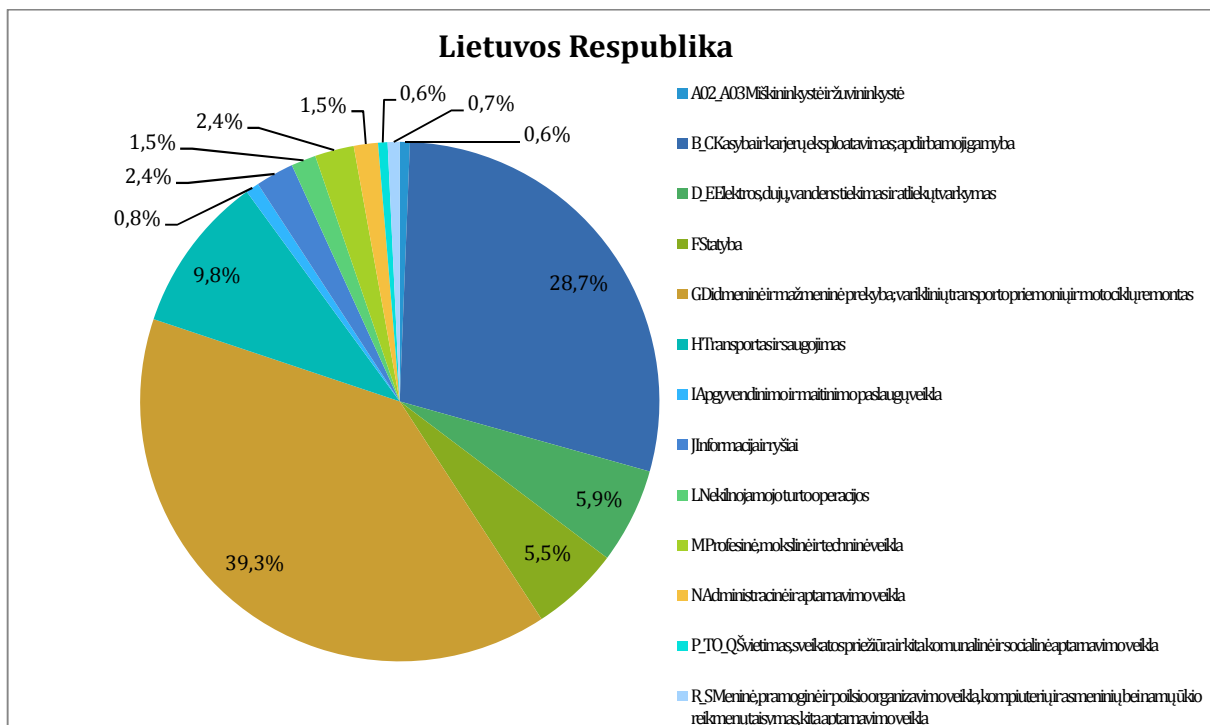

3.2.1.2. pav. BVP, tenkantis vienam gyventojui, 2012 metais, tūkst. EUR

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Bendroji pridėtinė vertė apibrėžiama kaip skirtumas tarp per laikotarpį sukurtų prekių ir paslaugų (produkcijos) ir joms pagaminti sunaudotų žaliavų, medžiagų ir paslaugų (tarpinio vartojimo) vertės.

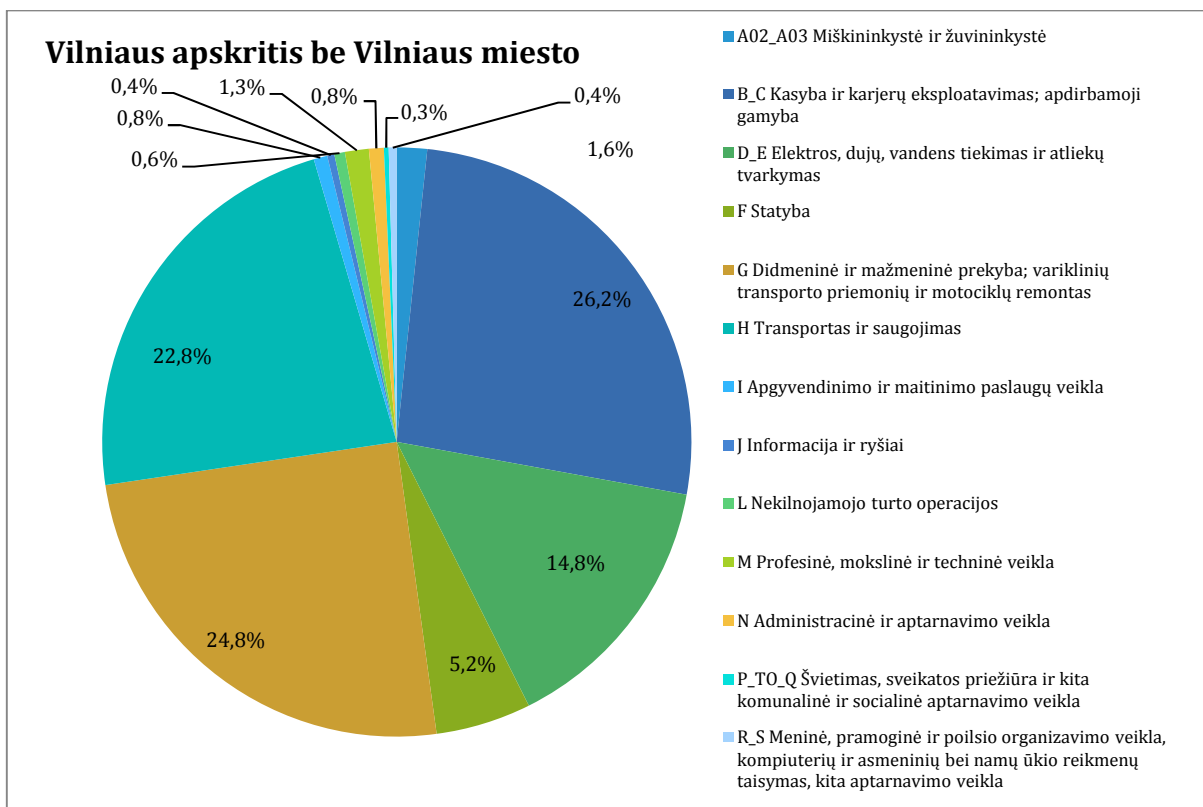
2012 m. šalyje didžiausią pridedamąją vertę kūrė didmeninę ir mažmeninę veiklą vykdančios ūkio subjektai (39,3 proc. visos šalyje sukurtos pridėtinės vertės), antroje vietoje – kasyba ir karjerų eksploatavimas (28,7 proc. visos šalyje sukurtos pridėtinės vertės) (žr. 3.2.1.3 pav.).

3.2.1.3. pav. Pridėtinė vertė šalyje gamybos kainomis pagal veiklos vykdymo vietą 2012 metais, proc.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

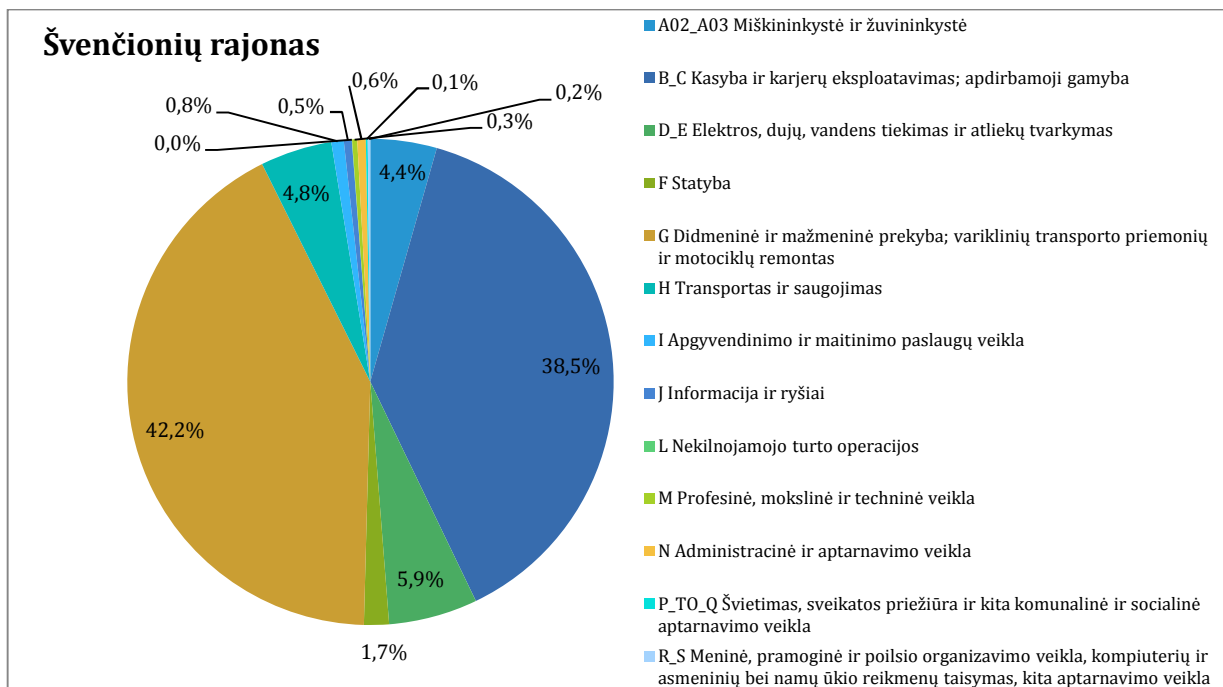
Vilniaus apskrities kuriamos ekonominės vertės struktūra atitinka Vilniaus miesto ekonominės vertės struktūrą, kadangi Vilniaus miestas sukuria apie 88 proc. visos apskrities pridėtinės vertės. Todėl čia bus nagrinėjama Vilniaus apskrities ekonominės vertės struktūra be Vilniaus miesto (žr. 3.2.1.4 pav.). Išeliminavus

3.2.1.4. pav. Pridėtinė vertė Vilniaus apskrityje (be Vilniaus m.) gamybos kainomis pagal veiklos vykdymo vietą 2012 metais, proc.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Vilniaus miestą, matome, kad Vilniaus apskrityje po beveik vienodą dalį ekonominės vertės struktūroje sudaro kasyba ir karjerų eksploatavimo pramonė (26,2 proc.), didmeninė ir mažmeninė prekyba (24,8 proc.) ir transportas bei saugojimas (22,8 proc.).

3.2.1.5. pav. Pridėtinė vertė Švenčionių rajone gamybos kainomis pagal veiklos vykdymo vietą 2012 metais, proc.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

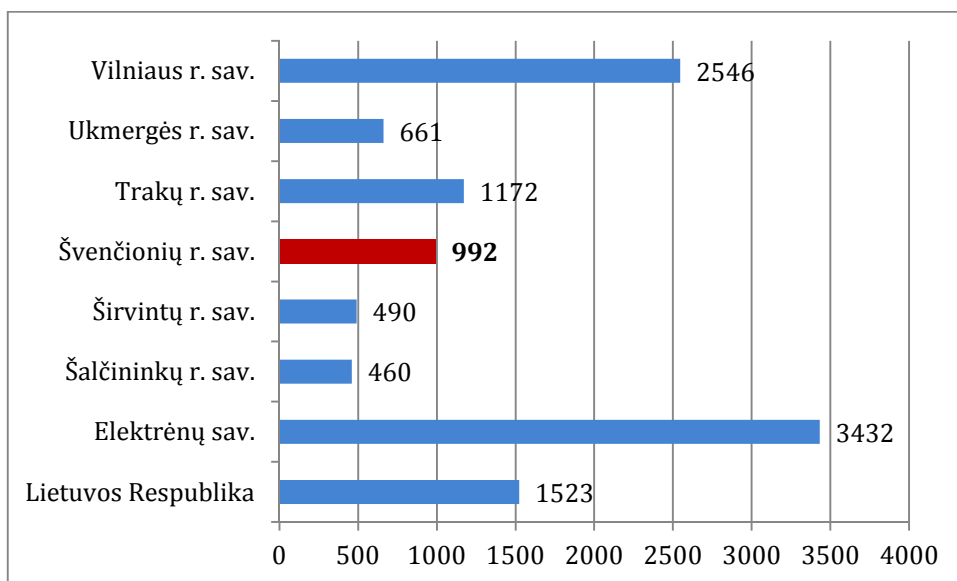
Tuo tarpu Švenčionių rajono ekonominės vertės struktūra panaši į bendrą šalies struktūrą: 42,2 proc. sudaro didmeninė ir mažmeninė prekyba, 38,5 proc. sudaro kasyba ir karjerų eksploatavimo pramonė (žr. 3.2.1.5 pav.).

Materialinės investicijos (toliau – MI) – išlaidos ilgalaikiam materialiajam turtui įsigyti, sukurti ir esamam materialiajam turtui atnaujinti (jo vertei padidinti). Įskaitomas finansinės (išperkamosios) nuomos būdu įsigytas ilgalaikis materialusis turtas.

Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, 2011 metais Vilniaus apskrčiai teko 36 proc. (arba 1 846,94 mln. EUR) visų šalies MI, o Švenčionių rajonui teko tik 0,53 proc. (arba 26,93 mln. EUR) šalies MI.

Išeliminavus Vilniaus miestą, Švenčionių rajono MI sudarytų 6,2 proc. Vilniaus apskrities rodiklio. Lyginant apskrities savivaldybes, tai buvo vidutiniškai materialinių investicijų turinti savivaldybė (mažesnis rodiklis buvo Širvintų ir Šalčininkų rajono savivaldybėse). Didžiausias rodiklis pastebimas Vilniaus rajono savivaldybėje (apie 43,9 proc. Vilniaus apskrities be Vilniaus miesto rodiklio). Tai rodo, kad investicijos į materialųjį turtą labiausiai vykdomos Vilniaus mieste ir aplink Vilniaus miestą, atokesniuose Vilniaus apskrities savivaldybėse MI dalis labai maža.

Šiek tiek informatyvesnis rodiklis, leidžiantis lyginti skirtingo dydžio teritorijų rodiklius, yra materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui. Remiantis Lietuvos Statistikos departamento informacija, MI, tenkančių vienam gyventojui, rodiklis Švenčionių rajone buvo vidutinis lyginant su šalies, Vilniaus apskrities ir apskrities savivaldybių rodikliais (žr. 3.2.1.6 pav.). Mažesnės investicijos vienam gyventojui teko Šalčininkų, Širvintų ir Ukmergės rajonuose. Didžiausios investicijos vienam gyventojui Vilniaus apskrityje buvo Elektrėnų savivaldybėje (3 432 EUR), jos buvo didesnės net už Vilniaus miesto rodiklį (2 546 EUR). Švenčionių rajono savivaldybės rodiklis buvo vidutinis apskrityje – 992 EUR/gyventojui.

3.2.1.6. pav. MI, tenkančios vienam gyventojui, 2012 metais, EUR

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Tačiau Švenčionių rajono savivaldybės MI, tenkančio vienam gyventojui, rodiklio augimas 2010-2012 m. laikotarpyje buvo didžiausias, lyginant šalies, Vilniaus apskrities ir apskrities savivaldybes, ir siekė 81,5 proc. Tuo pačiu laikotarpiu rodiklis mažėjo Elektrėnų savivaldybėje, Šalčininkų, Širvintų ir Ukmergės rajonuose. Tai rodo, kad Švenčionių rajonas pastaruoju metu tapo patrauklesnis verslui.

Tiesioginės užsienio investicijos (toliau – TUI) – yra vienas iš svarbiausių konkurencingumo ekonominių rodiklių. TUI investuojamai šaliai daro teigiamą poveikį kuriant naujas darbo vietas,

taikant naujus vadybos modulius, diegiant modernesnes technologijas, plėtojant šalies eksportą bei stiprinant nacionalinį suverenitetą.

2012 metais Švenčionių rajono savivaldybėje TUI siekė 27,22 mln. EUR. 2010-2012 metais TUI srutai išaugo 22,1 proc., kai šalyje analogišku periodu TUI augo penktadaliu. Švenčionių rajono TUI 2012 m. sudarė 9,2 proc. Vilniaus apskrities rodiklio, neskaitant Vilniaus miesto. Mažesni TUI srutai pasiekė tik Šalčininkų ir Širvintų rajonus bei Elektrėnų savivaldybę, vadinasi, apskrityje Švenčionių rajono TUI rodiklis buvo vidutinis.

2012 metais TUI vienam Švenčionių rajono gyventojui teko 1 014 EUR. Vilniaus apskrityje, neskaitant Vilniaus miesto, tai buvo trečias pagal dydį rodiklis. Didesnis rodiklis buvo tik Vilniaus rajono savivaldybėje (1 760 EUR vienam gyventojui) ir Trakų rajono savivaldybėje (1 286 EUR vienam gyventojui). Rodiklio pokytis 2010-2012 metų laikotarpyje Švenčionių rajono savivaldybėje buvo panašus, kaip ir šalyje (Švenčionių rajone – 27,4 proc. augimas, šalyje – 23,9 proc. augimas). TUI, tenkančių vienam Švenčionių rajono gyventojui, rodiklis sudaro beveik ketvirtadalį šalies rodiklio (žr. 3.2.1.1 lentelę).

3.2.1.1. lentelė. TUI, tenkantis vienam gyventojui, 2010-2012 m., EUR

Teritorija	2010 metai	2011 metai	2012 metai	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	3 286	3 672	4 072	+23,9
Elektrėnų sav.	657	646	798	+21,4
Šalčininkų r. sav.	6	33	4	-31,8
Širvintų r. sav.	19	29	32	+62,7
Švenčionių r. sav.	796	900	1 014	+27,4
Trakų r. sav.	1 287	1 252	1 286	-0,1
Ukmergės r. sav.	668	936	936	+40,1
Vilniaus r. sav.	1 249	1 839	1 760	+40,8

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

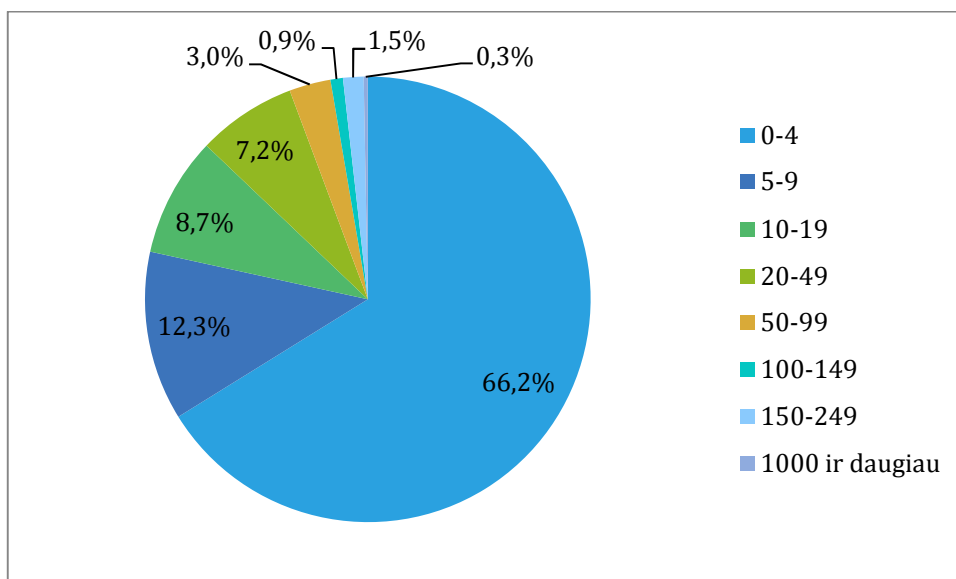
Toks spartus TUI augimas rajone buvo sąlygotas iš Vilniaus į aplinkinius rajonus (kur gera infrastruktūra ir komunikacijos) persikeliančių įmonių veiklos. Įmonės persikelia dėl sostinėje brangstančių gamybos sąnaudų, didėjančių išlaidų už ekologiją bei brangstančios žemės. Užsienio investuotojai gamybai ir net paslaugų sektoriui plėtoti renkasi ne didmiesčius; be to, mažiau išsivysčiusiuose regionuose investicijų turėtų daugėti ir dėl ES struktūrinių fondų paramos. Daugiausia perspektyvų rajone turi Švenčionėlių miestas.

Veikiantis ūkio subjektas – *Juridinių asmenų registre įregistruotas ūkio subjektas, turintis darbuotojų ir (arba) pajamų, teikiantis statistines ataskaitas Lietuvos statistikos departamentui, metinę finansinę atskaitomybę valstybės įmonei Registrų centrui, įmonių pelno mokesčio deklaracijas – Valstybinei mokesčių inspekcijai, pažymas apie apdraustajam priskaičiuotas draudžiamąsias pajamas – Socialinio draudimo fondo valdybai. Ūkio subjektų skaičiaus pasikeitimas parodo teritorijos konkurencingą, atskleidžia kaip keičiasi verslo aplinka.*

2013 metais Švenčionių rajono savivaldybėje veikė 345 ūkio subjektai, tai sudarė 0,4 proc. šalies ūkio subjektų, 7,2 proc. Vilniaus apskrities bei Vilniaus miesto ūkio subjektų, nes Vilniaus miestas Vilniaus apskrityje sudaro apie 86 proc. visų Vilniaus apskrities ūkio subjektų. Nuo 2011 metų ūkio subjektų skaičius Švenčionių rajone šiek tiek padidėjo: 2011 metais veikė 322 ūkio subjektai, 2012 metais – 344 ūkio subjektai.

2013 metais Švenčionių rajone apie trečdalį įmonių generavo 1 – 20 tūkst. Lt (analogas 1-5,8 tūkst. EUR) pajamas ir 100-200 tūkst. Lt (analogas 29,0-57,9 tūkst. EUR) pajamas. 2013 m. rajone buvo daugiausiai įmonių, kurių darbuotojų skaičius siekė iki 10 darbuotojų (78,5 proc. visų ūkio subjektų, žr. 3.2.1.7. pav.). Vadinasi, Švenčionių rajone dominuoja mikroverslas, kuris yra jautrus ekonominiams pokyčiams. Švenčionių rajone veikė viena virš 138 mln. Lt (analogas virš 40 mln.

EUR) generuojanti įmonė, kurios darbuotojų skaičius siekė daugiau nei 1 000 darbuotojų. Tai UAB „Intersurgical“, aukštųjų technologijų įmonė, gaminanti ir prekiaujanti vienkartiniais kvėpavimo gaminiais (medicinos įranga).

3.2.1.7. pav. Švenčionių rajono ūkio subjektai pagal darbuotojų skaičių 2013 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Didžiausių Švenčionių rajono savivaldybės įmonių dešimtukas nurodytas 3.2.1.2. lentelėje.

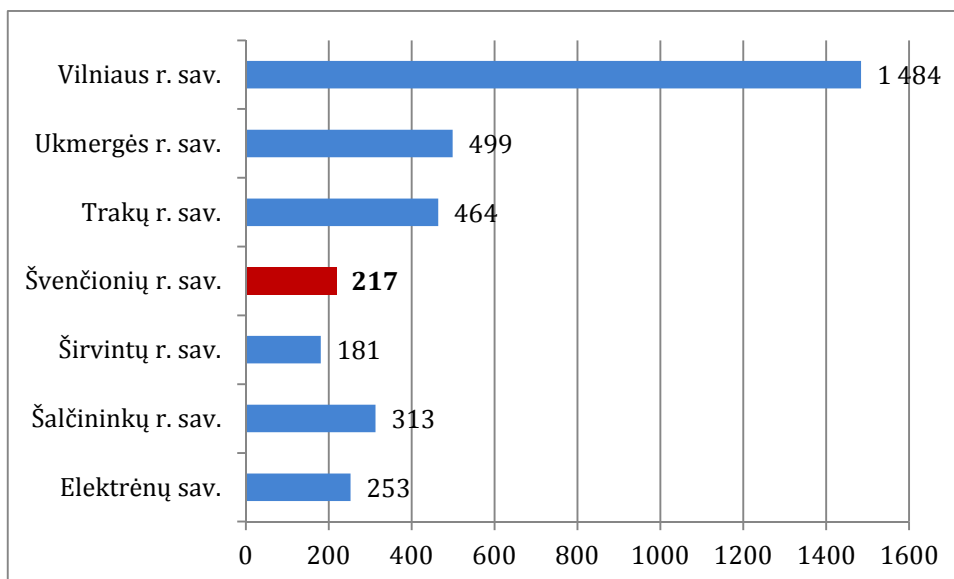
3.2.1.2. lentelė. Didžiausios Švenčionių rajono savivaldybės įmonės pagal darbuotojų skaičių, 2014 m.

Eil. nr.	Pavadinimas	Adresas	Įmonės veiklos sritis
1.	UAB „Intersurgical“	Arnionių g. 60, Pabradė, LT-18170, Švenčionių raj.	Medicina; vienkartinių kvėpavimo gaminių gamyba
2.	UAB „Luktarna“	Kaltanėnų g. 58, Švenčionėliai, LT-18209, Švenčionių raj.	Didmeninė ir mažmeninė prekyba naftos produktais
3.	UAB „Švenčionėlių keramika“	Augustavas, LT-18206, Švenčionių raj.	Keramikos gaminių gamyba ir prekyba
4.	UAB „Sartor“	Stoties g. 10, LT-18123, Švenčionys	Apsauginių ir darbo rūbų gamyba
5.	UAB „Švenčionių vaistažolės“	Adutiškio g. 3 / Lentupio g. 4, LT-18110, Švenčionys	Vaistažolių perdirbimas, gamyba
6.	UAB „SK Design“	Augustavas, LT-18206, Švenčionių raj.	Baldai
7.	M.Masevičiaus įmonė „Girios“	Trūdai, LT-18225, Švenčionių raj.	Uogų, grybų supirkimas, perdirbimas, prekyba
8.	UAB „Lakaja“	Vilniaus g. 8 / Švenčionėlių g. 2, LT-18123, Švenčionys	Didmeninė ir mažmeninė prekyba maisto produktais
9.	UAB „Svirka“	Lentupio g. 43, LT-18126, Švenčionys	Transporto, logistikos paslaugos; keleivių pervežimas
10.	UAB „Maltosa“	Slėnio g. 9A, Švenčionėliai, LT-18223 Švenčionių raj.	Žemės ūkio paslaugos; salyklo gamyba

Šaltinis: www.rekvizitai.lt

2014 m. pradžioje Švenčionių rajono savivaldybėje veikė 217 mažų ir vidutinių įmonių, ir tai sudarė apie 62,9 proc. visų veikusių ūkio subjektų. Vilniaus apskrityje (be Vilniaus miesto) veikė

3 158 mažų ir vidutinių įmonių, todėl Švenčionių rajono mažų ir vidutinių įmonių skaičius sudarė 6,9 proc. ir buvo vienas blogiausių rodiklių Vilniaus apskrityje (be Vilniaus miesto), blogesnis rodiklis fiksuojamas tik Širvintų rajono savivaldybėje. Geriausias rodiklis – Vilniaus rajono savivaldybėje – apie 47 proc. Tai rodo, kad pagrindinė ekonominės galios koncentracija yra aplink sostinę.

3.2.1.8. pav. Mažų ir vidutinių įmonių skaičius 2013 m., vnt.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Švenčionių rajono savivaldybėje 1/5 mažų ir vidutinių įmonių sudarė didmeninės ir mažmeninės prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontu užsiimančios įmonės sudarė 22,2 proc.; bei kita aptarnavimo veikla užsiimančios mažos ir vidutinės įmonės sudarė 19,25 proc.; apdirbamosios gamybos ekonominės veiklos rūšies mažos ir vidutinės įmonės sudarė 12,0 proc.

Švenčionių rajono ekonomikoje pramonė nėra dominuojanti veiklos šaka, išskiriamos tokios svarbiausios rajono ūkio šakos: medienos perdirbimo pramonė (svarbiausias produktas – padarinė mediena), siuvimo pramonė, vaistažolių bei miško gėrybių rinkimas ir perdirbimas bei turizmas. Didžiausios pastarųjų metų investicijos ir ženkliausias augimas – UAB „Intersurgical“ (vienkartinių kvėpavimo sistemų gamyba), UAB „Maltosa“ (salyklo gamyba). Atsižvelgiant į tradicijas ir pramonės darbo jėgos kvalifikacijos potencialą, Švenčionių rajone ateitį galėtų turėti medienos perdirbimu, siuvimu bei tekstilės gaminių gamyba užsiimančios pramonės įmonės. Tačiau spartesnį rajono pramonės sektoriaus ir apskritai visos ekonomikos augimą stabdo ribotos vietinių smulkaus ir vidutinio verslo subjektų investicijų į modernizavimą bei infrastruktūrą galimybės.

Didžioji dalis mažų ir vidutinių įmonių (61,8 proc.) 2014 metų pradžioje Švenčionių rajone buvo uždarnosios akcinės bendrovės, 34,9 proc. – individualios įmonės. 2014 m. pradžioje Švenčionių rajone veikė 4 žemės ūkio bendrovės ir 2 kooperatinių bendrovių sąjungos. 2011-2013 m. laikotarpiu 22 įmonėmis išaugo uždarytųjų akcinių bendrovių skaičius, o individualiųjų įmonių skaičius padidėjo 2 įmonėmis.

Didžioji dalis rajono smulkių ir vidutinių įmonių (toliau – SVV) orientuojasi į vidaus rinkos vartotojus. Švenčionių rajono ekonominę situaciją galėtų paskatinti augantis eksportas į vietines ES rinkas. Švenčionių rajone, ypač rajono kaimo vietovėse, verslą pradėti yra sunku dėl daugelio priežasčių: žemo verslumo lygio; pradinio kapitalo trūkumo; baimės imti kreditą; verslui nepalankios mokesčių sistemos; menkų realizacijos galimybių; ganėtinai mažo vartotojų skaičiaus; mažos kaimo gyventojų perkamosios galios; iniciatyvių, verslių žmonių stygiaus; kvalifikuotos, norinčios dirbti ir užsidirbti darbo jėgos rajone trūkumo.

Užsienio prekyba yra prekių ir paslaugų judėjimas tarp skirtingų valstybių. Užsienio prekybos sudedamosios dalys: eksportas (prekių ir paslaugų išvežimas į kitas šalis) ir importas (prekių ir paslaugų įėjimas į šalį).

Remiantis Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, lietuviškų prekių eksportas Lietuvoje 2011-2013 metais augo 21,8 proc., labiausiai per šį laikotarpį eksportas išaugo Tauragės apskrityje. Vilniaus apskrityje lietuviškų prekių eksportas nagrinėjamu laikotarpiu išaugo apie 27 proc. 2013 metų duomenimis, Vilniaus apskrities eksportas sudarė apie 14,4 proc. šalies rodiklio, o pagrindinės Vilniaus apskrities įmonių užsienio partnerės buvo Vokietija, Švedija, Jungtinė Karalystė, Lenkija, Latvija, Estija, Baltarusija, Rusija.

Vidaus prekybą sudaro mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir maitinimo įmonių rodikliai.

2013 m. pradžioje Švenčionių rajono savivaldybėje veikė 121 prekybos įmonių parduotuvė, iš jų – 8 (arba 6,6 proc.) užsiėmė variklinių transporto priemonių ir motociklų didmenine ir mažmenine prekyba bei remontu; 98 (arba 81,0 proc.) – mažmenine prekyba ir 15 (arba 12,4 proc.) – maitinimo ir gėrimų tiekimo veikla (žr. 3.2.1.3. lentelę).

3.2.1.3. lentelė. Vidaus prekybos įmonių skaičius 2010-2012 metais (metų pabaigoje), vnt.

Veiklos rūšis	Lietuvos Respublika			Vilniaus apskritis (be Vilniaus m.)			Švenčionių rajonas		
	2010 metai	2011 metai	2012 metai	2010 metai	2011 metai	2012 metai	2010 metai	2011 metai	2012 metai
G45 Variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninė ir mažmeninė prekyba bei remontas	1 324	1 349	1 340	51	51	51	6	7	8
G47 Mažmeninė prekyba, išskyrus variklinių transporto priemonių ir motociklų prekybą	15 001	15 135	15 354	919	923	943	92	93	98
I56 Maitinimo ir gėrimų teikimo veikla	3 080	3 107	3 080	120	135	138	11	14	15

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

2010-2012 m. laikotarpiu (duomenys pateikiami metų galui) variklinių transporto priemonių ir motociklų didmenine ir mažmenine prekyba bei remontu užsiimančių parduotuvių skaičius išaugo 2 įmonėmis (nuo 6 iki 8). Mažmeninės prekybos parduotuvių, išskyrus variklinių transporto priemonių ir motociklų prekybą, skaičius analizuojamu laikotarpiu išaugo 6 įmonėmis (nuo 92 iki 98 įmonių). Maitinimo ir gėrimų tiekimo veikla užsiimančių įmonių skaičius tuo pačiu laikotarpiu padidėjo 4 įmonėmis (nuo 11 iki 15 įmonių).

Švenčionių rajono vidaus prekybos įmonių skaičiaus rodiklis 2013 m. sudarė 0,6 proc. šalies rodiklio ir dešimtadalį Vilniaus apskrities (be Vilniaus miesto) rodiklio.

2012 m. (2011 metų pabaigoje) 1 000-iui Švenčionių rajono gyventojų teko 3,4 mažmeninės prekybos parduotuvių, išskyrus variklinių transporto priemonių ir motociklų prekybą; 0,3 variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninės ir mažmeninės prekybos bei remonto parduotuvių ir 0,5 maitinimo ir gėrimų veikla užsiimančių įmonių. Šie rodikliai Švenčionių rajone buvo prastesni nei Vilniaus apskrities rodikliai ir šalies rodikliai. Lyginant su 2011 metais rodikliai Švenčionių rajone didėjo.

2013 m. variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninės ir mažmeninės prekybos bei remonto įmonių apyvarta, tenkanti 1 000 Švenčionių rajono savivaldybės gyventojų siekė 22,3 EUR ir sudarė 29 proc. šalies bei 1,7 proc. Vilniaus apskrities rodiklio. Gerus Vilniaus apskrities rodiklius įtakoja Vilniaus miestas. Lyginant su 2011 m., šios grupės įmonių apyvarta 1 000

gyventojų rajone padidėjo labiausiai (32,8 proc.), šalyje padidėjimas siekė 45,6 proc., Vilniaus apskrityje – 50 proc.

Mažmeninės prekybos įmonių apyvarta, tenkanti 1 000 Švenčionių rajono savivaldybės gyventojų, 2013 m. siekė 1 847 EUR ir sudarė beveik 70 proc. šalies bei 54,3 proc. Vilniaus apskrities rodiklio. Nagrinėjamu laikotarpiu Švenčionių rajono rodiklis didėjo sparčiau (30,9 proc.) nei šalies rodiklis (24,1 proc.) ir Vilniaus apskrities rodiklis (16,6 proc.).

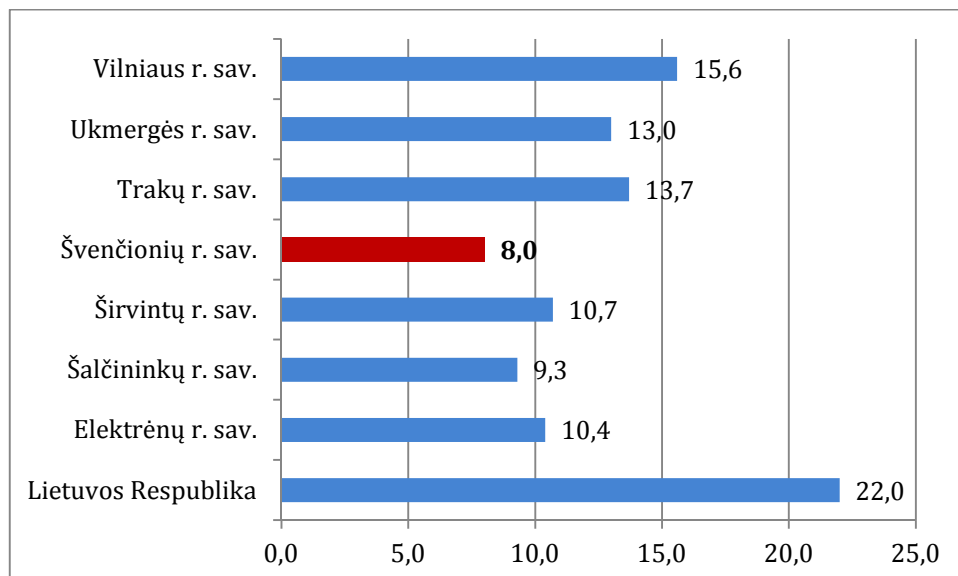
Maitinimo ir gėrimų tiekimo veikla užsiimančių įmonių apyvarta, tenkanti 1 000 gyventojų, 2011-2013 m. laikotarpiu Švenčionių rajono savivaldybėje padidėjo 13,8 proc. ir 2013 metais sudarė 36 EUR. Šalyje ir Vilniaus apskrityje rodiklis taip pat didėjo – atitinkamai 30,0 proc. ir 34,9 proc.

3.2.1.4. lentelė. Vidaus prekybos įmonių apyvarta to meto kainomis (be PVM) 2010-2012 metais (metų pabaigoje), tenkanti 1 000 gyventojų, EUR

Veiklos rūšis	Lietuvos Respublika			Vilniaus apskritis (išvestinis rodiklis)			Švenčionių rajonas		
	2010 metai	2011 metai	2012 metai	2010 metai	2011 metai	2012 metai	2010 metai	2011 metai	2012 metai
G45 Variklinių transporto priemonių ir motociklų didmeninė ir mažmeninė prekyba bei remontas	528	729	769	899	1 336	1 348	17	21	22
G47 Mažmeninė prekyba, išskyrus variklinių transporto priemonių ir motociklų prekybą	2 136	2 454	2 650	2 915	3 141	3 399	1 411	1 593	1 847
I56 Maitinimo ir gėrimų teikimo veikla	102	120	133	167	200	226	32	34	36

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Verslumo lygis – įmonių skaičius, tenkantis 1 000-iai gyventojų metų pabaigoje, - atskleidžia verslo aplinkos patrauklumą, leidžia lyginti skirtingo dydžio teritorijų rodiklius.

3.2.1.9. pav. Verslumo lygis, 2013 m.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

2013 metais 1 000 Švenčionių rajono savivaldybės gyventojų teko 8,0 SVV ūkio subjektai, tai buvo pats mažiausias rodiklis tarp visų Vilniaus apskrities savivaldybių (neskaitant Vilniaus m.). Pagal šį rodiklį Švenčionių rajono savivaldybė nesiekė ir sudarė tik šiek tiek daugiau nei trečdalį šalies rodiklio (žr. 3.2.1.9. pav.). Analizuojamu laikotarpiu geriausias Švenčionių rajono verslumo

rodiklis užfiksuotas 2011 metais (8,5), tačiau 2012 metais jis ženkliai sumažėjo (iki 7,2). 2011-2013 m. laikotarpiu Švenčionių rajono verslumo rodiklis buvo pats mažiausias Vilniaus apskrityje (neskaitant Vilniaus m.).

Įmonių bankrotas. Remiantis įmonių bankroto valdymo departamento duomenimis, šiuo metu Švenčionių rajono savivaldybėje vykdoma 15 bankroto procedūrų, 79 procedūros yra baigtos ir 2 nutrauktos. Tarp baigtų bankroto procedūrų daugiausiai užfiksuota 2002 metais.

Verslumo skatinimas. Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. spalio 6 d. sprendimu Nr. T-122 yra įsteigtas **Švenčionių rajono verslo plėtros fondas** (toliau – Fondas), skirtas teikti finansinę paramą verslo subjektams, atitinkantiems LR Smulkaus ir vidutinio verslo įstatymo nuostatas, asocijuotoms verslo struktūroms ir kitoms verslą skatinančioms įstaigoms, organizacijoms, kurie yra įregistruoti ir savo veiklą vykdo Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje.

Fondo lėšas sudaro savivaldybės biudžeto tikslinės lėšos; palūkanos už banke laikomas lėšas; užsienio ir tarptautinių organizacijų, fondų lėšos, skirtos SVV plėtrai; kitų rėmėjų ir fondų lėšos; lėšos, gautos privatizavus LR ir savivaldybių turtą; kitos lėšos.

Fondo lėšos gali būti naudojamos naujų darbo vietų kūrimui (per metus vienai darbo vietai ne daugiau kaip 10 tūkst. Lt, analogas 2,90 tūkst. EUR); įmonės steigimo išlaidoms pilnai arba iš dalies padengti; palūkanų pilnam arba daliniam dengimui (ne daugiau kaip 12 mėn.); verslininkų mokymams ir konsultacijoms; verslo spaudos įsigijimui ir platinimui; informacinių leidinių, Švenčionių rajoną reprezentuojančių priemonių įsigijimui ir platinimui; verslo švenčių organizavimui; tarptautinių, regioninių ir vietinių projektų rengimui; seminarų, konferencijų, mugių ir parodų organizavimui; SVV problemų tyrimams, studijoms, analizėms; verslo subjektams, nukentėjusiems nuo stichinių nelaimių, gaisrų, vagysčių, paremti; verslo subjektų veiklos draudimui; daliniam naujų, pažangių technologijų diegimo, įrangos įsigijimo, darbuotojų apmokymų ir kitų kaštų kompensavimui; fondo išlaikymui bei verslo liudijimo įsigijimo išlaidų kompensavimui.

Švenčionių rajono savivaldybėje verslo plėtros fondo administravimui Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. spalio 6 d. sprendimu Nr. T-122 sudaryta **Verslo plėtros komisija** (toliau – Komisija), kuri sprendžia dėl verslo subjekto paramos gavimo fakto, formos ir dydžio.

Pagal Švenčionių rajono savivaldybės tarybos ir mero 2013 m. veiklos ataskaitą, 2013 metais Švenčionių rajono verslo plėtros fondą sudarė 15 tūkst. Lt (analogas 4,34 tūkst. EUR) rajono savivaldybės biudžeto lėšų. 2013 m. Švenčionių rajono Verslo plėtros komisija gavo 3 paraiškas finansinei paramai iš Fondo gauti. 3 verslo subjektai gavo finansinę paramą, kurios bendra suma - 15,0 tūkst. Lt (analogas 4,34 tūkst. EUR), tame tarpe 2 įmonės, teikiančios mokinių maitinimo paslaugas, rajone atnaujinio virtuvinę įrangą, 1 įmonė įsigijo įrangą, skirtą miško priežiūrai ir kirtimui.

2013 m. Švenčionių rajono savivaldybėje išduotos 2 licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, 1 – verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais kurortinį, poilsio ir turizmo sezoną, 40 vienkartinų licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais masiniuose renginiuose ir mugėse. Patikslinta 1 licencija verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais ir 1 licencija verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais.

Lyginant Švenčionių rajono savivaldybėje taikomus mokesčius verslui su aplinkinių savivaldybių (Ignalinos, Ukmergės, Molėtų, Vilniaus rajonų) mokesčiais, pastebima, kad Švenčionių rajono savivaldybės mokesčių tarifai yra vieni aukščiausių (žr. 3.2.1.5. lentelę). Kaip matome iš pateiktos lentelės, palankiausios verslui sąlygos, atsižvelgiant į mokesčių tarifus, yra Vilniaus rajono savivaldybėje bei Molėtų rajono savivaldybėje. Švenčionių rajono savivaldybėje, lyginant su aplinkiniais rajonais, yra patys aukščiausi NT mokesčio tarifai, vieni aukščiausių – verslo liudijimo mokesčiai ir žemės mokesčių tarifai.

Švenčionių rajono savivaldybės administracija 2014 m. padidino nekilnojamojo turto (toliau – NT) mokesčio tarifą – iki 1,0 proc. ir 3,0 proc. (nenaudojamam, apleistam NT), 2012 metais tarifas buvo 0,65 proc., 2013 metais buvo 0,8 ir 1,0 proc. Tikėtina, kad šis sprendimas gali neigiamai atsiliiepti verslo aplinkos patrauklumui Švenčionių rajone, tuo labiau, kad aplinkinių rajonų NT bei kitų mokesčių tarifai yra mažesni.

3.2.1.5. lentelė. Švenčionių ir aplinkinių rajonų savivaldybių taikomi verslo mokesčių tarifai, 2013 m.

Teritorija	Verslo liudijimų mokesčių tarifai	NT mokesčių tarifai	Žemės mokesčių tarifai
Molėtų raj. savivaldybė	120-1 000 Lt (34,75 – 289,62 EUR) (50-80 proc. lengvatos)	0,3	0,7-2,5
Ukmergės raj. savivaldybė	130-1 900 Lt (37,65-550,28 EUR) (40-60 proc. lengvatos)	0,5/0,7/0,9/1,0	0,8-1,5
Ignalinos raj. savivaldybė	1 000 Lt (289,62 EUR)	1,0	1,5-2,0
Švenčionių raj. savivaldybė	1 530 Lt (443,12 EUR) (30-100 proc. lengvatos)	0,8/1,0	1,0-1,6
Vilniaus raj. savivaldybė	240-420 Lt (69,51-121,64 EUR) (20-30 proc. lengvatos)	0,6/1,0	0,3-0,6

Šaltinis: www.vmi.lt

Švenčionių rajone veikia **Švenčionių verslo ir turizmo informacijos centras** (toliau – ŠVTIC)– ne pelno siekianti organizacija, kuri pradedantiems verslininkams bei veiklą vykdančioms ūkio subjektams lengvatinėmis sąlygomis teikia informaciją, konsultacijas, organizuoja informacijos sklaidos renginius ir mokymus, teikia turizmo informaciją, dalyvauja projektų veikloje.

Švenčionių rajone verslo ir turizmo informacijos centras Lietuvoje įsikūrė vienas iš pirmųjų (kartu su Zarasų ir Jurbarko informacijos centrais). Dabartiniu metu Lietuvoje veikia 42 verslo informacijos centrai, iš jų – 14 kartu su turizmo informacijos centru.

Per 2013 m. ŠVTIC buvo atsakyta į 223 paklausimus, parengta 50 elektroninių pranešimų interesantams, parengti ir publikuoti 5 skelbimai, pranešimai žiniasklaidai ir straipsniai, organizuotas renginys „Sėkmingo verslo istorija“ (verslo informacijos paslaugų teikimas); suorganizuoti 6 mokymai jaunimui – po 2 mokymus Švenčionyse, Švenčionėliuose, Pabradėje temomis „Kaip pradėti ir vystyti savo verslą kaimo vietovėse“, bendradarbiaujant su VŠĮ Versli Lietuva jaunimui organizuotos pažintinės praktikos įmonėje UAB „Svirkė“, UAB „Revaja“ ir UAB „Sevika“ (jaunimo įtraukimas į darbo rinką); suorganizuoti renginys „Verslo kūrimo galimybės“ bedarbiams ir ketinantiems registruoti juridinį asmenį, suteikta 65 val. konsultacijų įmonėms ir 15 val. konsultacijų dirbantiems pagal verslo liudijimą (verslumo skatinimas); kartu su Vilniaus visuomenės sveikatos centro Švenčionių skyriumi organizuoti mokymai grožio paslaugas teikiančioms SVV įmonėms, organizuoti mokymai „Informacijos apie darbuotojų saugos būklės ir darbo vietų atitiktį teikimo Valstybinei darbo inspekcijai tvarka“, padėta parengti 4 paraiškas Švenčionių verslo plėtros fondui, pasirašytos bendradarbiavimo sutartys su Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazija, Cirkliškio kaimo bendruomene „Žiburyš“, Stanislavavo kaimo bendruomene „Vystutis“, suorganizuotas renginys verslininkams „Verslininkų padėkos vakaras“ (SVV subjektų skatinimas); taip pat bendradarbiaujama su VMI, darbo inspekcija, Sodra; ŠVTIC darbuotojai aktyviai kėlė kvalifikaciją. ŠVTIC be verslui teikiamų paslaugų, teikia ir turizmo informacines paslaugas, apie jas bus rašoma 3.2.4. poskyryje.

ŠVTIC per 2013 metus įgyvendino vietos projektą „Verslumo ugdymas ir užimtumo skatinimas Švenčionių rajono kaimo bendruomenėse“.

Finansų ministerija pagrindinių makroekonominių šalies rodiklių projekcijas rengia vadovaudamasi bendrosios ir dainės pusiausvyros modeliavimo principais. Projekcijos yra grindžiamos prielaida dėl išankstinio duomenų tikslumo. Taikomi regresinės analizės ir ekonometrinio modeliavimo principai. Naudojamos ekspertų, dirbusių pagal PHARE projektus, metodikos. Projekcijos yra derinamos su Lietuvos banko, šalinių ministerijų, Statistikos departamento, mokslinių tyrimų institutų ekspertais.

LR Finansų ministerijos 2014 m. balandį paskelbtose vidutinės trukmės ekonominių rodiklių projekcijose numatoma, kad Lietuvos BVP 2014 m. išaugs 3,4 proc., 2015 m. – 4,3 proc., 2016 m. – 4,0 proc., 2017 m. – 4,3 proc. LR Finansų ministerijos teigimu, tikėtina, kad Lietuva vidutiniu laikotarpiu išliks sparčiausiai augančių ES šalių narių trejetuke.

3.2.1.6. lentelė. Pagrindiniai šalies makroekonominiai rodikliai

Makroekonominiai rodikliai	2013 m.	Projekcija 2014 m. balandis			
		2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
BVP augimas / grandine susietos apimties augimas, proc.	3,3	3,4	4,3	4,0	4,3
Suderinto vartotojų kainų indekso pokytis (vidutinis metinis), proc.	1,2	1,0	2,0	2,5	2,9
Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio indeksai, ankstesnis laikotarpis = 100	105,0	105,8	106,4	106,4	106,9
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, EUR	645,85	683,33	727,18	773,89	827,65
Vidutinis metinis nedarbo lygis, proc. (pagal Gyventojų užimtumo tyrimo metodologiją)	11,8	10,5	9,0	7,8	6,5
Prekių ir paslaugų balansas, proc. BVP	0,6	-0,9	-2,3	-2,4	-3,1
Vartojimo augimas / grandine susietos apimties augimas, proc.	4,2	4,0	4,6	4,2	4,6
Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo augimas / grandine susietos apimties augimas, proc.	12,8	9,1	9,4	4,8	7,7
BVP augimas to meto kainomis, proc.	5,0	5,4	7,0	7,2	7,6

Šaltinis: http://www.finmin.lt/web/finmin/aktualus_duomenys/makroekonomika

Numatoma, kad vidutiniu laikotarpiu vidutinė metinė infliacija šalyje sieks 1,0–2,9 proc. 2011 m. viduryje prasidėję metinės infliacijos lėtėjimo procesai baigsis 2014 m. pirmojoje pusėje. 2014–2017 metais numatomas nuosaikus infliacijos spartėjimas, lydimas didėjančios darbo jėgos paklausos ir priimtinių darbo užmokesčio augimo tendencijų. Tačiau yra nedidelė rizika, kad dėl įvairių netikėtų veiksnių (pavyzdžiui, tarptautinių naftos tiekimo sutrikimų ar geopolitinių konfliktų) sparčiau, nei buvo numatyta, ims brangti nafta (Europos Komisijos 2014 m. žiemos prognozės prielaidos), – tai paveiktų įvairių prekių ir paslaugų kainas Lietuvoje. Be to, pasaulyje nuolat didėjant maisto paklausai, maisto žaliavų ir produkcijos kainos mažėti galėtų tik susidarius derliui palankioms gamtinėms sąlygoms. Taigi, maisto žaliavų brangimas vidutiniu laikotarpiu taip pat priskirtinas prie didesnės infliacijos rizikos. Maisto žaliavų ir energijos kainų poveikis infliacijai Lietuvoje būtų didesnis nei išsivysčiusiose šalyse dėl didesnės su šiomis kainomis susijusios vartotojų krepšelio dalies.

Šalyje toliau augant darbo našumui, didėjant darbo jėgos paklausai, mažėjant nedarbo lygiui ir po truputį mažėjant darbo jėgos pasiūlai, darbo užmokestis didės sparčiau nei 2013 metais.

Numatoma, kad darbo užmokestis 2014–2017 metais augs 5,8–6,9 proc. per metus (nuo 683,33 EUR 2014 m. iki 827,65 EUR 2017 m.).

LR Finansų ministerijos teigimu, nors ekonomika auga ir nedarbas, tikėtina, toliau mažės sparčiu tempu, vidutiniu laikotarpiu jis ir toliau išliks gana didelis. Numatoma, kad nedarbo lygis 2014 metais sumažės iki 10,5 proc., o per ateinančius trejus metus sudarys atitinkamai 9,0, 7,8 ir 6,5 proc.

APIBENDRINIMAS

- Vilniaus regionas yra labiausiai inovatyvus regionas šalyje, kuriame vykdoma technologinė plėtra ir turimi geriausi žmogiškojo kapitalo resursai, nes jo BVP rodiklis yra geriausias;
- Švenčionių rajono ekonominės vertės struktūra panaši į bendrą šalies struktūrą – didžiausias dalis struktūroje sudaro didmeninė ir mažmeninė prekyba bei kasyba ir karjerų eksploatavimo pramonė;
- Švenčionių rajonas pastaruoju metu tapo patrauklesnis verslui – MI, tenkančios vienam gyventojui, išaugo labiausiai, lyginant su šalies, Vilniaus apskrities ir apskrities savivaldybių rodikliais. Tai rodo verslininkų norą plėstis ir atsinaujinti;
- Švenčionių rajono TUI rodiklis šalies, Vilniaus apskrities ir apskrities savivaldybių mastu vertinamas, kaip vidutinis, tačiau TUI analizuojamu laikotarpiu tendencingai augo. TUI augimas rajone buvo sąlygotas iš Vilniaus į aplinkinius rajonus (kur gera infrastruktūra ir komunikacijos) persikeliančių įmonių veiklos. Įmonės persikelia dėl sostinėje brangstančių gamybos sąnaudų, didėjančių išlaidų už ekologiją bei brangstančios žemės.
- Švenčionių rajone dominuoja mikroverslas, kuris yra jautrus ekonominiams pokyčiams;
- Tik nežymiai augantis ūkio subjektų skaičius rodo, kad Švenčionių rajonas nėra labai konkurencingas kitų rajonų atžvilgiu, tačiau tai nėra pats blogiausias rodiklis apskrityje;
- Švenčionių rajono ekonomikoje pramonė nėra dominuojanti veiklos šaka, išskiriamos tokios svarbiausios rajono ūkio šakos: medienos perdirbimo pramonė (svarbiausias produktas – padarinė mediena), siuvimo pramonė, vaistažolių bei miško gėrybių rinkimas ir perdirbimas bei turizmas;
- Švenčionių rajono savivaldybėje vidaus prekyba pastaruoju metu suintensyvėjusi, kai kurie rodikliai panašėja į šalies vidurkius;
- Verslumo lygio rodiklis Švenčionių rajono verslo aplinką apibūdina kaip nelabai patrauklią, nes rodiklis buvo mažiausias tarp visų Vilniaus apskrities savivaldybių;
- Švenčionių rajono savivaldybėje veikia Švenčionių rajono verslo plėtros fondas, skirtas teikti finansinę paramą SVV subjektams, įsteigtiems Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje;
- Atsižvelgiant į savivaldybėje taikomus mokesčių tarifus, Švenčionių rajone nėra pačios palankiausios sąlygos verslui, lyginant su aplinkiniais rajonais, nes 2013 m. Švenčionių rajone fiksuojami aukščiausi NT mokesčio tarifai, vieni aukščiausių – žemės mokesčio tarifai ir verslo liudijimų mokesčiai.

3.2.2. ŽEMĖS ŪKIS IR MIŠKININKYSTĖ

Žemės ūkio naudmenos – žemės naudmenos (ariamoji žemė, sodai, pievos, ganyklos), naudojamos arba tinkamos naudoti žemės ūkio produkcijai auginti.

2014 m. pradžioje Švenčionių rajono savivaldybėje žemės ūkio naudmenų buvo 48 405 ha ir tai sudarė apie 29 proc. visos rajono teritorijos. Didžiąją dalį naudojamų žemės ūkio naudmenų sudarė ariama žemė (35 684 ha arba 73,7 proc.), kultūrinės ir natūralios ganyklos ir pievos (11 953 ha arba 24,7 proc.), likusios žemės ūkio naudmenos – sodai ir uogynai (768 ha arba 1,6 proc.). Rajone esančios ariamos žemės plotai mažesni už šalies vidurkį (84,5 proc.) ir Vilniaus apskrities vidurkį (78,2 proc.), o kultūrinių ir natūralių ganyklų bei pievų plotai – didesni (šalies – 13,8 proc., Vilniaus apskrities – 19,0 proc.).

VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis, 2013 m. Švenčionių rajono savivaldybėje buvo deklaruota iš viso 31,1 tūkst. ha, tai sudarė 1,1 proc. visų Lietuvoje deklaruotų žemės ūkio naudmenų. Lyginant su 2012 m., bendras deklaruotų žemės ūkio naudmenų plotas Švenčionių rajone padidėjo 0,6 proc., šalyje – 0,7 proc.

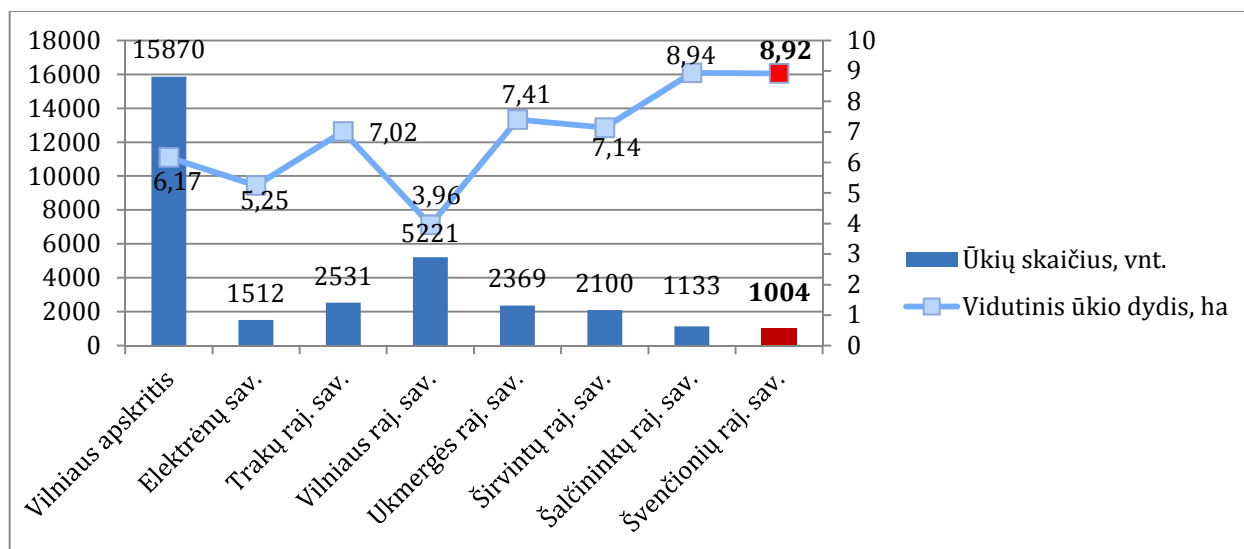
Vienas žemės ūkio gamybą vykdančias subjektas Švenčionių rajono savivaldybėje 2013 m. vidutiniškai deklaravo 11,9 ha žemės ūkio naudmenų, šis rodiklis mažesnis už Lietuvos vidurkį (19,5 ha). Lyginant su 2012 m. Švenčionių rajone rodiklis padidėjo 9 proc., šalyje – 11 proc. Tarp Vilniaus apskrities savivaldybių (neskaitant Vilniaus m.) Švenčionių rajonas pagal vidutinį žemės ūkio naudmenų plotą yra ketvirtoje vietoje, už jį didesnius rodiklius turi Ukmergės, Šalčininkų ir Širvintų rajonai.

Apskritai bendrame šalies kontekste Vilniaus apskrities savivaldybės nepasižymi stambiais žemės ūkio naudmenų plotais, tai nėra žemės ūkio paskirties rajonai, pavyzdžiui, Švenčionių rajono savivaldybės žemės ūkio našumo balas siekia 36-37, kai šalies rodiklis – 42.

Žemės ūkio subjektai – ūkininkų ūkiai, žemės ūkio bendrovės, kooperatinės bendrovės (kooperatyvai) ir kitos įmonės, įregistruotos įstatymų nustatyta tvarka, taip pat kiti žemės ūkio paskirties žemės naudotojai, gaminantys priekinę žemės ūkio produkciją. Metinės iplaukos iš prekinės žemės ūkio produkcijos ir paslaugų žemės ūkiui realizavimo turi sudaryti daugiau kaip 50 procentų visų gautų pajamų.

2014 metų sausio 1 dienai, Švenčionių rajone buvo įregistruota 3 898 žemės ūkio valdos, 981 ūkininko ūkiai, 4 žemės ūkio veiklą vykdančios įmonės, tai – „Kurpių“ ir „Varupio“ žemės ūkio bendrovės (toliau – ŽŪB), UAB „Vėjinė“ ir UAB „Blueberryja“. Rajone yra 88 ūkininkų ūkiai, kurie vykdo ekologinės žemės ūkio produkcijos gamybą.

Vidutinis ūkio dydis Švenčionių rajone 2014 m. birželio 1 d. buvo 8,92 ha, kai Vilniaus apskrities rodiklis – 6,17 ha, šalies – 9,63 ha. Tai buvo vienas geriausių rodiklių Vilniaus apskrityje, geresnis rodiklis fiksuojamas tik Šalčininkų rajono savivaldybėje – 8,94 ha. Ūkių skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2014 m. birželio 1 d. buvo 1 004 ūkiai (tai sudarė 6,3 proc. Vilniaus apskrities ūkių skaičiaus ir 0,8 proc. šalies ūkių skaičiaus). Tai buvo mažiausias rodiklis apskrityje (žr. 3.2.2.1. pav.). Vadinasi, Švenčionių rajone dominuoja nedaug, tačiau apskrities kontekste pakankamai stambūs ūkiai. Tuo tarpu daugiausiai ūkių yra Vilniaus rajone, bet ten dominuoja smulkūs ūkiai.

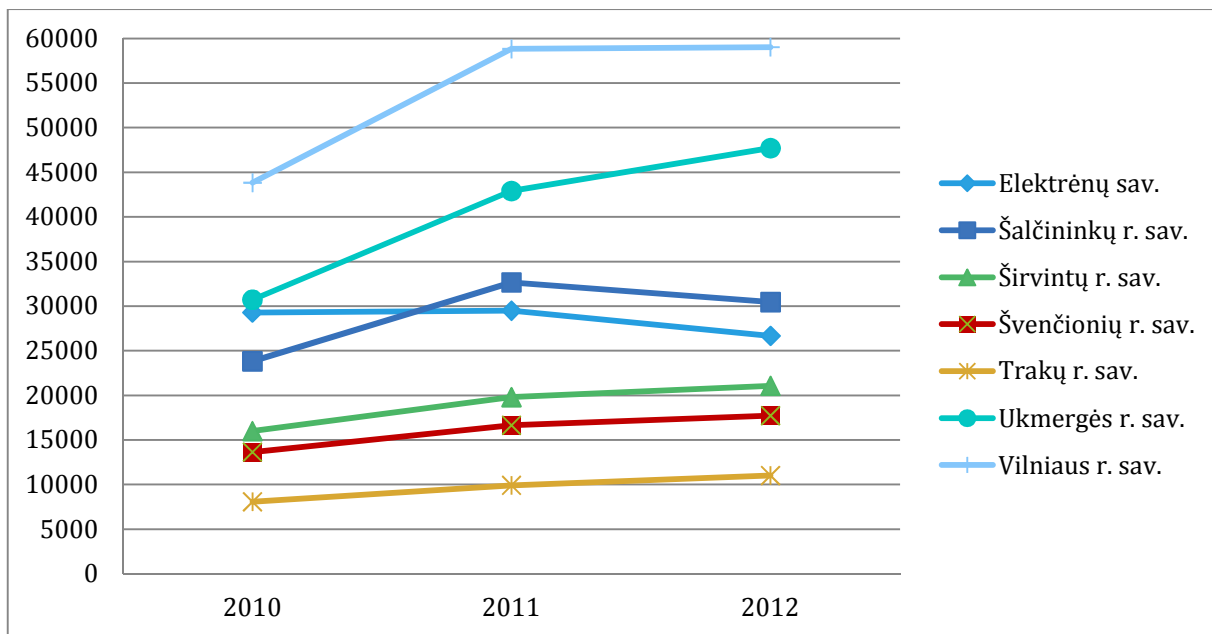

3.2.2.1. pav. Ūkių skaičius ir vidutinis ūkio dydis 2014 m. birželio 1 d.

Šaltinis: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras

Žemės ūkio bendrąją produkciją sudaro kalendoriniais metais gautas žemės ūkio augalų derlius, daugiamečių sodinių, gyvulių ir paukščių išauginimo ir gyvulininkystės produkcija to meto kainomis (ataskaitiniais metais faktiškai susiklosčiusios žemės ūkio produktų supirkimo kainos ir neprekinės produkcijos gamybos ar išauginimo savikaina).

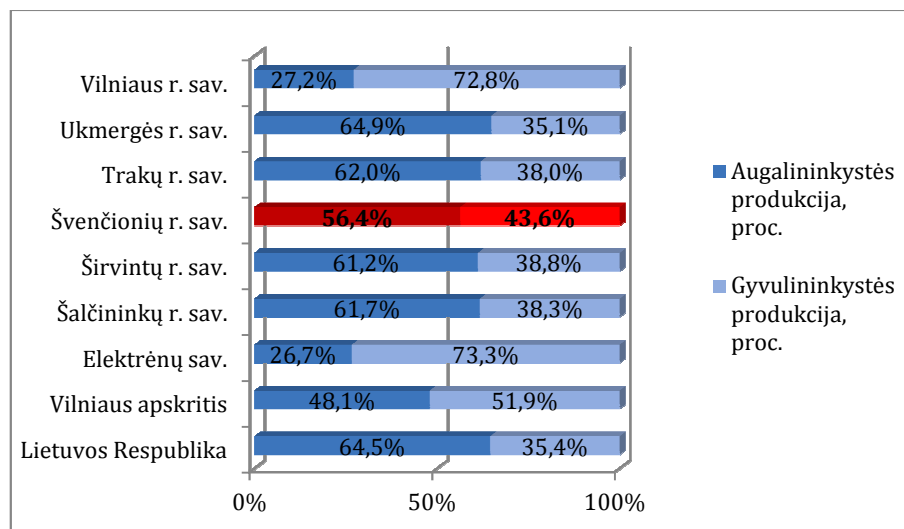
Daugiausiai bendrosios žemės ūkio produkcijos Vilniaus apskrities savivaldybių (neskaitant Vilniaus m.) tarpe pagamina Vilniaus raj. savivaldybė (2012 m. – 59,0 mln. EUR), antroje vietoje – Ukmergės raj. savivaldybė (2012 m. – 47,7 mln. EUR). Švenčionių rajono savivaldybė 2012 m. pagamino bendros žemės ūkio produkcijos už 17,7 mln. EUR, tai vienas blogiausių rodiklių apskrityje, mažiau pagamino tik Trakų raj. savivaldybė (11,0 mln. EUR). Per pastaruosius trejus metus labiausiai išaugo Ukmergės raj. savivaldybės bendrosios žemės ūkio produkcijos apimtys (55 proc.), sumažėjo – Elektrėnų savivaldybės bendrosios žemės ūkio produkcijos apimtys (9 proc.). Švenčionių rajono savivaldybės bendrosios žemės ūkio produkcijos apimtys augo vidutiniškai Vilniaus apskrities savivaldybių (neskaitant Vilniaus m.) mastu (30 proc. augimas).

3.2.2.2. pav. Bendroji žemės ūkio produkcija 2010-2012 metais, tūkst. EUR

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Gyvulininkystės produkcija – produktyviųjų gyvulių išauginimo ir per ūkinio naudojimo procesą gauti produktai.

3.2.2.3. pav. Žemės ūkio produkcijos struktūra 2012 m. proc.

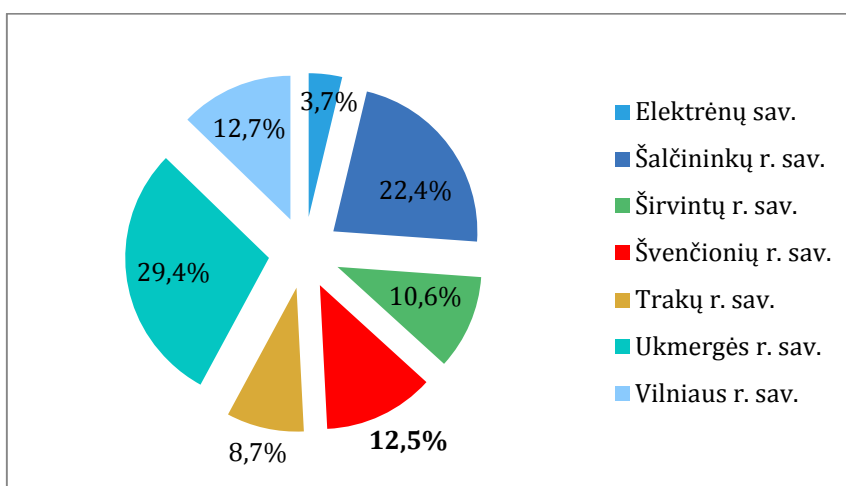
Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Lietuvoje vyrauja augalininkystės žemės ūkio kryptis. Šalyje žemės ūkio produkcijos struktūroje 2012 m. apie 65 proc. sudarė augalininkystės produkcija, gyvulininkystės – apie 35 proc. Vilniaus apskrityje žemės ūkio pagamintos produkcijos struktūra yra šiek tiek kitokia – beveik

vienodai pagaminama tiek augalininkystės, tiek gyvulininkystės produkcijos. Tai lėmė gyvulininkystės kryptį vystančios savivaldybės Vilniaus apskrityje – Vilniaus rajono savivaldybė, Elektrėnų savivaldybė, ir dalinai Švenčionių rajono savivaldybė. Švenčionių rajono žemės ūkio produkcijos struktūra labiausiai panaši į apskrities struktūrą: augalininkystės produkcija sudaro 56,4 proc., gyvulininkystės – 43,6 proc.

Žemės ūkio augalų pasėliai – ariamos žemės dalis, kuri užima pasėti žemės ūkio augalai. Skaičiuojami atskirų žemės ūkio augalų ir bendri jų pasėlių plotai.

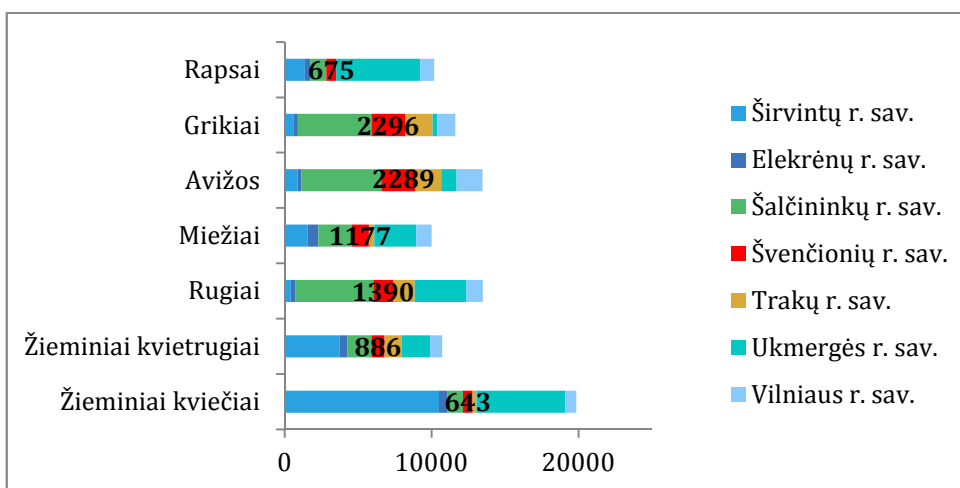
Žemės ūkio augalų pasėliai Švenčionių rajono savivaldybėje 2013 m. sudarė 21 371 ha ir užėmė apie 12,5 proc. viso Vilniaus apskrities pasėlių ploto. Didžiausią dalį Vilniaus apskrities savivaldybių (neskaitant Vilniaus m.) pasėlių struktūroje sudarė Ukmergės raj. savivaldybės pasėliai (29,4 proc.), mažiausią dalį – Elektrėnų savivaldybės pasėliai (5,6 proc.). 2010–2013 m. pasėlių plotas Švenčionių rajone išaugo 8,6 proc., apskrityje –11,4 proc. Didžiausias augimas analizuojamu periodu fiksuojamas Vilniaus raj. savivaldybėje – 32,3 proc. per tris metus. Visose nagrinėjamose savivaldybėse pasėlių plotas didėjo.

3.2.2.4. pav. Pasėlių struktūra 2013 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Derlingumas – produkcijos kiekis iš hektaro. Švenčionių rajone žemės ūkio naudmenų našumas nėra didelis.

3.2.2.5. pav. Javų derlingumas 2012 m., kg/ha

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Vilniaus apskrities savivaldybių (neskaitant Vilniaus m.) tarpe derlingiausios žemės yra žiemiųjų kviečių auginimui (2012 m. prikulta apie 20 t/ha), avižių ir rugių auginimui (atitinkamai prikulta po 13 kg/ha). Daugiausiai javų prikulta Šalčininkų rajone (21,8 t/ha) ir Ukmergės raj. (21,5

t/ha), mažiausiai – Elektrėnų savivaldybėje (3,1 t/ha). 2012 m. Švenčionių rajone prikulta 9,4 t/ha, tai ketvirtas rodiklis apskrityje. Švenčionių rajone žemės ūkio naudmenos tinka grikių auginimui (prikulta 2,3 t/ha, tai sudaro ketvirtadalį Švenčionių rajono javų derlingumo ir penktadalį bendro Vilniaus apskrities grikių derlingumo) bei avių auginimui (prikulta 2,3 t/ha, tai sudaro ketvirtadalį Švenčionių rajono javų derlingumo ir apie 18 proc. bendro Vilniaus apskrities avių derlingumo) (žr. 3.2.2.5. pav.).

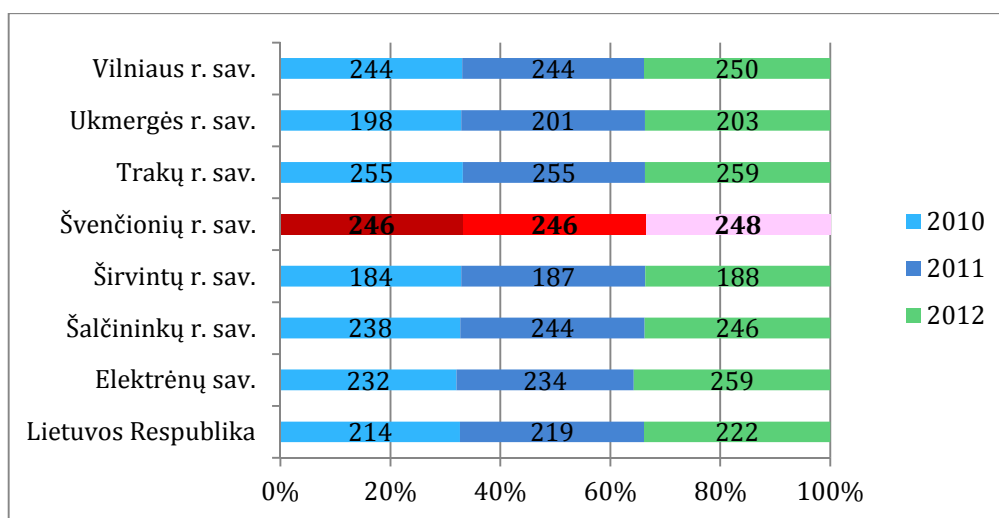
Kiaušiniai – iš visų laikomų paukščių (vištų, kalakutų, ančių, žąsų) surinkti kiaušiniai. 2012 m. Švenčionių raj. savivaldybėje buvo pagaminta 2,5 mln. vienetų kiaušinių, tai 0,3 mln. vienetų kiaušinių daugiau nei 2010 m. Švenčionių rajone 2012 m. buvo pagaminta 0,9 proc. Vilniaus apskrities kiaušinių, o daugiausia kiaušinių (apie 58 proc.) pagaminta Elektrėnų savivaldybėje. Vilniaus apskrityje pagamintų kiaušinių kiekis 2010-2012 m. laikotarpiu sumažėjo ketvirtadaliu, tam įtakos turėjo Elektrėnų savivaldybės sumažėjęs pagamintų kiaušinių skaičius.

Pieno primilžis – faktinis primelžto karvių ir ožkų pieno kiekis. Primelžto pieno kiekis 2012 m., lyginant su 2010 m., Švenčionių raj. savivaldybėje sumažėjo 1,2 proc. – nuo 12 961 t iki 12 810 t, ir tai sudarė apie dešimtadalį Vilniaus apskrityje primelžto pieno kiekio. Daugiausiai pieno 2012 m. primelžta Ukmergės raj. savivaldybėje – 22,5 proc. Visose kitose apskrities savivaldybėse primelžto pieno kiekis didėjo.

Gyvulių ir paukščių išauginimas – auginamų ir penimų gyvulių svorio padidėjimas per metus, apskaičiuojamas pagal gyvą svorį. 2012 m. Švenčionių rajono savivaldybėje realizuotų skersti gyvulių ir paukščių gyvuoju svoriu (2 914 t) buvo 1,0 proc. mažiau nei 2010 m. ir 3,7 proc. mažiau nei 2011 m. Gyvulių ir paukščių realizacija gyvuoju svoriu Švenčionių raj. savivaldybėje mažiausia buvo 2012 m. Švenčionių raj. savivaldybėje realizuotų skersti gyvulių ir paukščių gyvuoju svoriu kiekis sudarė 6,3 proc. Vilniaus apskrities kiekio. Gyvulių ir paukščių realizacija išsiskyrė Vilniaus raj. savivaldybė, čia pagaminta 64,7 proc. gyvulių ir paukščių gyvuoju svoriu.

2012 m. vilnos gamyba Švenčionių raj. savivaldybėje siekė 2,8 t (nuo vienos avies) ir palyginus su 2010 m., išaugo 3,7 proc. Tai buvo vienas didžiausių rodiklių apskrityje, daugiau vilnos Vilniaus apskrityje prikerpa tik Ukmergės raj. savivaldybė (per 2012 m. – 3,0 t nuo vienos avies).

Medynų produktyvumas – medienos kiekis, iškertamas iš ploto vieneto per apyvartos periodą tarpiniais ir pagrindiniais kirtimais (išreiškiamas likvidinės medienos tūriu, tai yra be viršūnės, kelmų, padarinės medienos žievės ir t.t.).

3.2.2.6. pav. Medynų produktyvumas, m³/ha

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

2012 m. Švenčionių rajono miškų medynų produktyvumas Vilniaus apskrities savivaldybių mastu yra vidutinis (248 m³/ha), tačiau didesnis nei šalies vidurkis (222 m³/ha). Vilniaus

apskirtyje (be Vilniaus m.) medynų produktyvumo rodiklis didesnis nei Švenčionių rajono savivaldybėje buvo Elektrėnų savivaldybėje ir Trakų rajono savivaldybėje (259 m³/ha) bei Vilniaus raj. savivaldybėje (250 m³/ha) (žr. 3.2.2.6. pav.).

Miškų ūkio žemė – žemė, kuri užima mišku apaugęs plotas (išskyrus rezervatų miškus), ir žemė, skirta miškui įveisti. Apie 57 proc. Švenčionių rajono teritorijos yra miškai, rajono miškingumas yra beveik 2 kartus didesnis nei Lietuvos vidurkis. Didžiausi Švenčionių rajono miškai – Labanoro, Pabradės, Baranovo girios, Antanų miškai. Švenčionių rajone yra nemaža dalis didžiausios Lietuvoje Labanoro girios. Garsios ir svarbios gamtinė prasme yra Švenčionių rajono pelkės (ypatingai Adutiškio pelkės).

Švenčionių rajonas yra pats miškingiausias rajonas Vilniaus apskrityje ir vienas iš miškingiausių Lietuvoje. Miškingesnėmis savivaldybėmis Lietuvoje galima pavadinti tik Varėnos rajono ir Druskininkų savivaldybes (miškingumas čia siekia 69 proc.) bei Kazlų Rūdos savivaldybę (miškingumas siekia 59 proc.).

Parama žemės ūkio subjektams. 2013 m. Švenčionių rajone Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos perduotos 2 583 paramos už žemės ūkio naudmenų ir kitus plotus paraiškos; elektroniniu būdu įbraižyti 18 493 laukai, deklaruotas 31 108 ha žemės ūkio naudmenų plotas. Už 2012 metais deklaruotus pasėlius ir žemės ūkio naudmenas, 2013 metais Švenčionių rajono ūkininkai gavo 6 144,67 tūkst. EUR tiesioginių išmokų (2012 m. gavo 5 879,78 tūkst. EUR tiesioginių išmokų, t.y. 4,5 proc. mažiau).

Papildomai per 2013 m. Švenčionių rajono žemės ūkio subjektams buvo išmokėta 273,26 tūkst. EUR tiesioginių išmokų:

- draudimo kompensavimui už pasėlius – 19,4 proc. (paramą gavo 19 subjektų);
- tiesioginės išmokos už ėriavedes – 0,7 proc. (paramą gavo 9 subjektai);
- tiesioginės išmokos už karves žindenes ir telyčias – 3,9 proc. (paramą gavo 77 subjektai);
- tiesioginės išmokos už parduotą kvotinį pieną – 27,6 proc. (paramą gavo 549 subjektai);
- atsietoji specialioji išmoka už parduotus bulius – 17,1 proc. (paramą gavo 233 subjektai);
- atlyginti nuostoliai kiaulių augintojams – 8,2 proc. (paramą gavo 140 subjektų);
- tiesioginės išmokos už mėsinį galvijus – 9,7 proc. (paramą gavo 84 subjektai);
- tiesioginės išmokos už mėsines avis – 8,0 proc. (paramą gavo 109 subjektai);
- parama bičių laikytojams už papildomą bičių maitinimą – 5,5 proc. (paramą gavo 171 subjektai).

2013 m. 6 Švenčionių rajono savivaldybės ūkininkai pateikė paraiškas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007 - 2013 metų programos priemonę „Pelno nesiekiančios investicijos“ (melioracija).

APIBENDRINIMAS

- Švenčionių rajonas – miškų kraštas, tai viena miškingiausių savivaldybių Lietuvoje ir pati miškingiausia Vilniaus apskrityje (miškai sudaro 57 proc. rajono teritorijos);
- Bendrosios žemės ūkio produkcijos apimtys Švenčionių rajone nebuvo didelės, bet tendencingai augo;
- Švenčionių rajone gyvulininkystė ir augalininkystė vystoma vienodai;
- Švenčionių rajono žemės tinkamos auginti grikius ir avižas;
- Kadangi Švenčionių rajone žemės ūkio naudmenų našumas nėra didelis, o pagamintos vilnos kiekiai didesni nei šalyje ir apskrityje, galima teigti, kad Švenčionių rajone palanku vystyti galvijininkystę, avininkystę;
- Švenčionių rajone aktyviai naudojamos žemės ūkiui ir miškininkystei teikiama parama.

3.2.3. STATYBOS IR GYVENAMASIS FONDAS

Statyba. Statyba yra svarbus sektorius rajono ūkio struktūroje. Statybų sektoriaus plėtra tiesiogiai priklauso nuo pritrauktų materialinių investicijų kiekio – kai investicijos didelės – statyba klesti. Be investicijų statybos sektoriaus perspektyvos dar priklauso nuo gyventojų perkamosios galios, naujų smulkių ir vidutinių įmonių steigimo.

2014 m. pradžioje Švenčionių rajone veiklą vykdė 21 statybos įmonė ar bendrovė (žr. 3.2.3.1. lentelę). Švenčionių rajone veikusių statybos įmonių ir bendrovių skaičius buvo vienas mažiausias tarp visų Vilniaus apskrities savivaldybių (neskaitant Vilniaus m.), mažesnę rodiklį turėjo tik Širvintų rajono savivaldybė. 2012–2014 m. (vertinant metų pradžią) statybos sektoriuje veikusių įmonių skaičius šalyje augo 3,1 proc., Švenčionių rajono savivaldybėje – 40,0 proc. arba 6 įmonėmis. Tai labiausiai išaugęs rodiklis Vilniaus apskrityje (be Vilniaus m.), šis rodiklis labiausiai sumažėjo Elektrėnų savivaldybėje (8,1 proc.).

3.2.3.1. lentelė. Veikusių statybos įmonių skaičius 2012–2014 m. (metų pradžioje), vnt.

Teritorija	2012 metai	2013 metai	2014 metai	Pokytis 2012–2014 m., proc.
Lietuvos Respublika	5 945	6 038	6 127	+3,1
Elektrėnų sav.	37	35	34	-8,1
Šalčininkų r. sav.	29	27	30	+3,4
Širvintų r. sav.	13	14	16	+23,1
Švenčionių r. sav.	15	15	21	+40,0
Trakų r. sav.	49	53	50	+2,0
Ukmergės r. sav.	50	49	49	-2,0
Vilniaus r. sav.	149	156	165	+10,7

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Atlikti statybos darbai – visų užsakovui (parduoti) arba savo reikmėms skirtų darbų, atliktų statant naują statinį, rekonstruojant, remontuojant (restauruojant) ar griauinant esamą statinį, vertė (be PVM).

2013 m. Švenčionių rajono statybos įmonės ir bendrovės atliko darbų už 8,7 mln. EUR ir, lyginant su 2011 m., ši suma padidėjo beveik 10 proc. (žr. 3.2.3.2. lentelę).

3.2.3.2. lentelė. Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtys (be PVM) 2011-2013 m., mln. EUR

Teritorija	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis 2011–2013 m., proc.
Lietuvos Respublika	1 897,9	1 821,1	2 110,1	+11,2
Elektrėnų sav.	28,7	14,0	20,0	-30,2
Šalčininkų r. sav.	8,0	6,2	8,8	+9,7
Širvintų r. sav.	12,6	4,4	7,3	-41,8
Švenčionių r. sav.	7,9	13,7	8,7	+9,9
Trakų r. sav.	22,5	12,2	16,7	-26,0
Ukmergės r. sav.	19,1	17,1	17,9	-6,2
Vilniaus r. sav.	83,1	74,5	127,5	+53,4

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Švenčionių rajono statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtys (be PVM) sudarė 0,4 proc. visų Lietuvos statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų vertės ir 4,2 proc. visų Vilniaus apskrities statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų vertės (be Vilniaus m.). Po Širvintų rajono savivaldybės 2013 m. tai buvo mažiausias rodiklis apskrityje. Apskrityje didžiausią lyginamąją svorį, vertinant statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų apimtį, turi Vilniaus r. savivaldybė (61,6 proc.), neskaitant Vilniaus m. Nagrinėjamu laikotarpiu statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų vertė augo visoje šalyje (11,2 proc.) bei Šalčininkų, Švenčionių ir Vilniaus rajonų savivaldybėse,

mažėjo Širvintų r. savivaldybėje (41,8 proc.), Elektrėnų savivaldybėje (30,2 proc.) ir Trakų r. savivaldybėje (26,0 proc.).

2013 m. Švenčionių r. savivaldybėje išduotas 31 leidimas gyvenamųjų pastatų statybai. Per 2011–2013 m. laikotarpį išduotų leidimų skaičius gyvenamųjų pastatų statybai Švenčionių r. savivaldybėje padidėjo 55 proc. (nuo 20 iki 31 leidimų). Šis rodiklis analizuojamu laikotarpiu augo šalyje, Vilniaus apskrityje ir daugumoje apskrities savivaldybių.

2011–2013 m. Švenčionių rajone gyvenamųjų pastatų statyba labai ženkliai sumažėjo: 2011 m. buvo pastatyta 25 gyvenamieji pastatai, 2013 m. – 10 gyvenamųjų pastatų. 2013 m. duomenimis, tai sudaro tik 0,3 proc. šalies rodiklio ir 1,7 proc. Vilniaus apskrities rodiklio (be Vilniaus m.). Švenčionių rajono rodiklis yra pats mažiausias apskrityje. Per 2013 m. daugiausia gyvenamųjų pastatų Vilniaus apskrityje, neskaitant Vilniaus m., pastatyta Vilniaus r. savivaldybėje (419 pastatų arba 70,5 proc.).

3.2.3.3. lentelė. Pastatytų gyvenamųjų pastatų skaičius 2011–2013 m., vnt.

Teritorija	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis 2011–2013 m., proc.
Lietuvos Respublika	3 733	3 198	3 467	-7,1
Elektrėnų sav.	34	21	30	-11,8
Šalčininkų r. sav.	29	29	28	-3,4
Širvintų r. sav.	17	11	17	0,0
Švenčionių r. sav.	25	6	10	-60,0
Trakų r. sav.	91	70	72	-20,9
Ukmergės r. sav.	16	22	18	-12,5
Vilniaus r. sav.	357	402	419	+17,4

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Negyvenamasis pastatas – bet kuris pastatas, kurio paskirtis nėra gyvenamoji.

Švenčionių r. savivaldybėje 2013 m. išduoti 58 leidimai negyvenamųjų pastatų statybai. 2011–2013 m. išduotų leidimų negyvenamųjų pastatų statybai skaičius rajone padidėjo – nuo 36 leidimų 2011 m. iki 58 leidimų 2013 m.

2011–2013 m. Švenčionių rajone negyvenamųjų pastatų statybos mastai mažėjo. Jei 2011 m. Švenčionių rajone pastatyta 52 negyvenamieji pastatai, tai 2013 m. – tik 19 pastatų arba 63,5 proc. mažiau. Tai sudaro beveik 2,1 proc. šalies rodiklio ir 12,3 proc. Vilniaus apskrities rodiklio (neskaitant Vilniaus m.). Pastatytų negyvenamųjų pastatų skaičius 2011–2013 m. mažėjo šalyje (73,3 proc.) ir Vilniaus apskrityje (84,3 proc.). Nors ir ženkliai sumažėjęs Švenčionių rajono savivaldybės pastatytų negyvenamųjų pastatų skaičiaus rodiklis 2013 m., jis buvo vidutinis apskrityje (be Vilniaus m.).

3.2.3.4. lentelė. Pastatytų negyvenamųjų pastatų skaičius 2011–2013 m., vnt.

Teritorija	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis 2011–2013 m., proc.
Lietuvos Respublika	3 330	1 211	889	-73,3
Elektrėnų sav.	69	20	9	-87,0
Šalčininkų r. sav.	9	8	11	22,2
Širvintų r. sav.	12	7	7	-41,7
Švenčionių r. sav.	52	8	19	-63,5
Trakų r. sav.	161	75	34	-78,9
Ukmergės r. sav.	8	7	9	12,5
Vilniaus r. sav.	463	135	65	-86,0

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Gyvenamasis fondas. 2013 m. bendras Švenčionių rajono savivaldybės gyvenamasis fondas sudarė 901,8 tūkst. m², šalyje – 86 824,5 tūkst. m², Vilniaus apskrityje (neskaitant Vilniaus m.) – 8 138,9 tūkst. m². 2011–2013 m. gyvenamasis fondas Švenčionių rajono savivaldybėje padidėjo 1,4

proc., šalyje išaugo 1,9 proc. Gyvenamasis fondas augo visose apskrities savivaldybėse (daugiausiai išaugo Vilniaus r. savivaldybėje – 6,1 proc., mažiausiai – Ukmergės raj. savivaldybėje – 1,1 proc.).

3.2.3.5. lentelė. Gyvenamasis fondas 2011–2013 m., tūkst. m²

Teritorija	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis 2011–2013 m., proc.
Lietuvos Respublika	85 190,4	85 809,3	86 824,5	+1,9
Elektrėnų sav.	675,7	677,2	686,5	+1,6
Šalčininkų r. sav.	903,7	908,6	928,2	+2,7
Širvintų r. sav.	568,8	567,8	576,6	+1,4
Švenčionių r. sav.	901,8	899,2	914,6	+1,4
Trakų r. sav.	976,1	982,7	1 000,9	+2,5
Ukmergės r. sav.	1 269,0	1 273,6	1 282,6	+1,1
Vilniaus r. sav.	2 591,0	2 646,5	2 749,5	+6,1

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Gyvenamojo fondo dalis Švenčionių rajono savivaldybėje tarp miesto ir kaimo pasiskirsčiusi panašiai – mieste koncentruojasi 49 proc. viso Švenčionių rajono sav. gyvenamojo fondo, o kaime – 51 proc.

2013 m. naudingas plotas, tenkantis vienam gyventojui, Švenčionių rajono savivaldybėje buvo 5,3 m² didesnis nei šalyje ir 6,7 m² didesnis nei Vilniaus apskrityje. 2011–2013 m. laikotarpiu šis rodiklis didėjo tiek šalyje (3,8 proc.), tiek Vilniaus apskrityje (2,9 proc.), tiek Švenčionių rajono savivaldybėje (5,8 proc.). 2013 m. naudingas plotas vienam gyventojui Lietuvos Respublikoje buvo 1,1 m² didesnis nei 2011 m., Vilniaus apskrityje – 0,8 m², Švenčionių savivaldybėje – 1,9 m².

3.2.3.6. lentelė. Naudingas plotas, tenkantis vienam gyventojui 2011–2013 m., m²

Teritorija	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis 2011–2013 m., proc.
Lietuvos Respublika	28,4	28,9	29,5	+3,8
Vilniaus apskritis	27,3	27,7	28,1	+2,9
Švenčionių r. sav.	32,9	33,5	34,8	+5,8

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Socialinis būstas – nekomerciniu pagrindu, pagal Vyriausybės nustatytą nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarką, nuomojamos savivaldybės gyvenamosios patalpos, skirtos mažas pajamas turintiems asmenims ir šeimoms apgyvendinti pagal įstatymo nustatytas sąlygas (socialinio būsto kategorijai nepriskiriamos tarnybinės gyvenamosios patalpos, bendrabučiai, nakvynės namai, gydymo ar globos (rūpybos) gyvenamosios patalpos).

3.2.3.7. lentelė. Asmenims (šeimoms) išnuomotas savivaldybės socialinis būstas 2011–2013 m.

Teritorija	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis 2011–2013 m., proc.
Lietuvos Respublika	949	1 086	1 053	+11,0
Elektrėnų sav.	16	4	1	-93,8
Šalčininkų r. sav.	3	3	7	+133,3
Širvintų r. sav.	4	14	3	-25,0
Švenčionių r. sav.	12	30	12	0,0
Trakų r. sav.	3	10	15	+400,0
Ukmergės r. sav.	36	15	30	-16,7
Vilniaus r. sav.	2	7	14	+600,0

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Asmenų (šeimų), kuriems išnuomotas socialinis būstas, skaičius 2011–2013 m. Švenčionių raj. savivaldybėje keitėsi netolygiai – 2011 m. jų buvo 12, 2012 m. – 30 ir 2013 m. – 12 (žr. 3.2.3.7 lentelę). 2013 m. Švenčionių raj. savivaldybės rodiklis sudarė 1,1 proc. šalies ir 14,6 proc. Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) rodiklio. Asmenų (šeimų), kuriems išnuomotas socialinis būstas, skaičius

nagrinėjama laikotarpiu augo šalyje (nuo 949 asmenų 2011 m. iki 1 053 asmenų 2013 m.) ir kai kuriose Vilniaus apskrities savivaldybėse (Šalčininkų raj. sav. – 133,3 proc., Trakų raj. sav. – 400,0 proc., Vilniaus raj. sav. – 600,0 proc.). Tarp Vilniaus apskrities savivaldybių asmenų (šeimų), kuriems išnuomotas socialinis būstas, skaičius labiausiai sumažėjo Elektrėnų savivaldybėje (93,8 proc.).

2011–2013 m. Švenčionių rajono savivaldybėje asmenų (šeimų), buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, skaičius kito netolygiai, tačiau bendru laikotarpiu sumažėjo 0,6 proc., kai tuo tarpu šalyje ir apskrityje šis skaičius augo. Švenčionių raj. savivaldybės rodiklis 2013 m. sudarė 1,0 proc. šalies ir 16,0 proc. Vilniaus apskrities rodiklio (neskaitant Vilniaus m.).

3.2.3.8. lentelė. Asmenys (šeimos), buvę sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, 2011-2013 m.

Teritorija	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis 2011-2013 m., proc.
Lietuvos Respublika	30 484	31 584	32 542	+6,8
Elektrėnų sav.	177	207	225	+27,1
Šalčininkų r. sav.	224	249	262	+17,0
Širvintų r. sav.	161	152	148	-8,1
Švenčionių r. sav.	345	336	343	-0,6
Trakų r. sav.	276	307	318	+15,2
Ukmergės r. sav.	303	312	265	-12,5
Vilniaus r. sav.	604	568	579	-4,1

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Vilniaus apskrities savivaldybėse (neskaitant Vilniaus m.) asmenų (šeimų), buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, skaičius 2013 m. didžiausias buvo Vilniaus rajone (579), mažiausias - Širvintų rajone (148). Daugiausiai šis rodiklis išaugo Elektrėnų savivaldybėje (27,1 proc.), labiausiai sumažėjo - Ukmergės raj. savivaldybėje (12,5 proc.).

APIBENDRINIMAS

- Švenčionių rajono savivaldybėje veiklą vykdančių statybos įmonių skaičius – vienas mažiausių Vilniaus apskrityje, kaip ir šių įmonių bei bendrovių atliktų statybos darbų apimtys;
- Švenčionių rajono savivaldybėje gyvenamųjų namų statybos, kaip ir negyvenamųjų namų statybos rodikliai, ženkliai sumažėjo;
- Statybos apimčių mažėjimo tendencijos Švenčionių rajono savivaldybėje panašios į šalies ir apskrities mažėjimo tendencijas;
- Gyvenamojo fondo dalis Švenčionių rajono savivaldybėje tarp miesto ir kaimo pasiskirsčiusi panašiai;
- 2011-2013 m. laikotarpiu Švenčionių r. savivaldybės naudingas gyvenamojo fondo plotas, tenkantis vienam gyventojui, augo sparčiau nei šalyje ir apskrityje;
- 2011-2013 m. laikotarpiu Švenčionių r. savivaldybėje išliko stabilus asmenų (šeimų), kuriems išnuomotas socialinis būstas, skaičius, o asmenų (šeimų), buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, skaičius nežymiai mažėjo.

3.2.4. TURIZMAS IR KULTŪROS PAVELDAS

Turizmas. Apgyvandinimo paslaugos yra vienas iš svarbiausių turizmo paslaugų komplekso elementų vartotojui, kadangi apgyvendinimo paslaugų pasiūla ir kokybė gali nulemti turisto kelionės trukmę, kitų, susijusių paslaugų ir pramogų pasirinkimą, kelionės maršrutą ir apsisprendimą dar kartą sugrįžti į tą pačią vietovę.

Apgyvandinimo įstaiga – vietinis veiklos rūšies vienetas, teikiantis trumpalaikio apgyvendinimo paslaugas už mokestį ir sudarantis sąlygas tenkinti nakvynės ir higienos poreikius.

2012 m. pabaigoje Švenčionių rajono savivaldybės apgyvendinimo įstaigos sudarė 0,7 proc. visos šalies ir 11,7 proc. Vilniaus apskrities apgyvendinimo įstaigų (neskaitant Vilniaus m.), tai vidutinis rodiklis apskrityje. Iš viso Švenčionių rajono savivaldybė 2012 m. pabaigoje turėjo 7 apgyvendinimo įstaigas. Lyginant su 2010 metais, šis skaičius padidėjo 16,7 proc. (viena apgyvendinimo įstaiga). Daugiausiai apgyvendinimo įstaigų Vilniaus apskrityje (be Vilniaus m.) 2012 m. pabaigoje turėjo Trakų rajono savivaldybė (26 įstaigos), mažiausiai – Šalčininkų rajono savivaldybė (2 įstaigos). Apgyvendinimo įstaigų skaičius 2010-2012 m. laikotarpiu tarp Vilniaus apskrities savivaldybių (be Vilniaus m.) didėjo, sumažėjo tik Šalčininkų rajono savivaldybėje, o Širvintų rajono savivaldybėje – nekito.

3.2.4.1. lentelė. Apgyvendinimo įstaigų skaičius 2010-2012 m., vnt.

Teritorija	2010 metai	2011 metai	2012 metai	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	908	966	1032	+13,7
Elektrėnų sav.	3	3	4	+33,3
Šalčininkų r. sav.	3	1	2	-33,3
Širvintų r. sav.	3	4	3	0,0
Švenčionių r. sav.	6	7	7	+16,7
Trakų r. sav.	25	29	26	+4,0
Ukmergės r. sav.	3	3	4	+33,3
Vilniaus r. sav.	12	14	14	+16,7

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Kartu su kaimo turizmo sodybomis Švenčionių rajone apgyvendinimo paslaugas 2014 m. teikė 22 įvairaus pobūdžio įstaigos (1 viešbutis, 1 svečių namai, 5 poilsio namai, 1 ugdymo ir turizmo centras ir 14 kaimo turizmo sodybų, žr. 3.2.4.2 pav.).

3.2.4.2. lentelė. Apgyvendinimo įstaigų tinklas Švenčionių rajone (2014 m. duomenys)

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vietų skaičius	Adresas
Viešbučiai			
1.	„Labanoras“	21	Labanoro miestelis, Švenčionių r.
Svečių namai			
1.	„Šviesa“	24	A. Rymo g. 8, Švenčionys
Kitos apgyvendinimo įstaigos			
1.	Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras	70	Mokyklos g. 17, Kaltanėnų mstl., Švenčionių r.
Poilsio namai			
1.	„Pailgio perlas“	50-250	Pailgio kaimas, Švenčionių r.
2.	„Sarių rojus“	100	Petruškų kaimas, Švenčionių r.
3.	„Saulėtas kampelis“	61	Dalios k., Švenčionių r.
4.	„PAILGIS“	87	Pailgio kaimas, Švenčionių r.
5.	„SEVIKA“	n.d.	Ežero g. 9., Sariai, Švenčionių r.
Kaimo turizmo sodybos			
1.	V. Šerėno sodyba	20	Juodynėlio vs., Švenčionių r.
2.	„Labanoro dūda“	70	Pašiekščio k., Švenčionių r.
3.	„Elenutės namai“	26	Berniūnų k., Švenčionių r.
4.	„Antanėlio sapnas“	20	Vilkamušių k., Švenčionių r.
5.	„Šaminiai“	30	Naujų Šaminių k., Švenčionių r.
6.	„Prie Žeimenos“	35	Švenčionėlių g. 24, Kaltanėnų mstl., Švenčionių r.
7.	„Sudota“	12	Sudotos k., Švenčionių r.
8.	„Labanoro pramogos“	21	Labanoro mstl., Švenčionių r.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vietų skaičius	Adresas
9.	„Žeimenos vingis“	40	Kalno g. 12, Kuklių k., Švenčionių r.
10.	„Trys ežerai“	30	Jaurų k., Švenčionių r.
11.	„Brižių sodyba“	28	Brižių k., Švenčionių r.
12.	Trakų vienkiemis“	42	Trakų vs., Švenčionių r.
13.	„Žilvitis“	n.d.	Aučynų k., Švenčionių r.
14.	Vaclave Aleksandrovičiaus sodyba	n.d.	Šventos g. 50, Pašaminės k., Švenčionių r.

Šaltinis: Švenčionių verslo ir turizmo informacijos centras <http://www.svic.lt/>

Apgyvendintų turistų skaičius apima Lietuvos gyventojus ir atvykusius užsieniečius, kurie bent vienai nakvynei apsistoja apgyvendinimo įstaigoje.

Pagal Lietuvos Statistikos departamento duomenis, 2012 m. Švenčionių rajone buvo apgyvendinti 5 758 turistai, tai yra 15,9 proc. mažiau negu 2011 metais. Didžiąją dalį turistų (97,9 proc.) sudarė Lietuvos gyventojai, todėl galima teigti, kad būtent Lietuvos gyventojai ir yra tikslinė turistų grupė, į kurių pritraukimą ir turi būti orientuoti Švenčionių turizmo plėtros planai. Kadangi Švenčionių rajono kaimo turizmo sodybos neteikia ataskaitų Statistikos departamentui, šis skaičius apima visas apgyvendinimo įstaigas be kaimo turizmo sodybų (viešbučiai, svečių namai, poilsio namai ir kt.).

3.2.4.3. lentelė. Apgyvendinimo įstaigų apgyvendintų svečių skaičius 2010–2012 m., vnt.

Teritorija	Apgyvendinta turistų				Apgyvendinta užsieniečių			
	2010 metai	2011 metai	2012 metai	Pokytis, proc.	2010 metai	2011 metai	2012 metai	Pokytis, proc.
Elektrėnų sav.	632	972	2 254	+256,6%	115	229	167	+45,2
Šalčininkų r. sav.	227	385	234	+3,1%	11	71	84	+6636,4
Širvintų r. sav.	552	379	755	+36,8%	105	68	40	-61,9
Švenčionių r. sav.	6 843	6 485	5 758	-15,9%	71	42	121	+70,4
Trakų r. sav.	42 844	45 683	56 398	+31,6%	13 802	16 069	28 537	+1067,6
Ukmergės r. sav.	1 977	2 942	3 600	+82,1%	1206	943	1 271	+5,4
Vilniaus r. sav.	26 210	20 359	22 355	-14,7%	14 504	8 904	8 472	-41,6

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Daugiausiai turistų 2012 m. tarp Vilniaus apskrities savivaldybių (be Vilniaus m.) apgyvendina Trakų rajono savivaldybė (tame tarpe ir užsieniečių), mažiausiai – Šalčininkų ir Širvintų rajono savivaldybės.

Maitinimo paslaugos, kaip ir apgyvendinimas yra svarbi turizmo paslaugų sudėtinė dalis. Išplėtotas maitinimo įstaigų tinklas, europietiškus standartus atitinkanti paslaugų kokybė ir geras maistas, sudaro teigiamą vietovės turistinę įvaizdį ir skatina pajamų iš turizmo augimą.

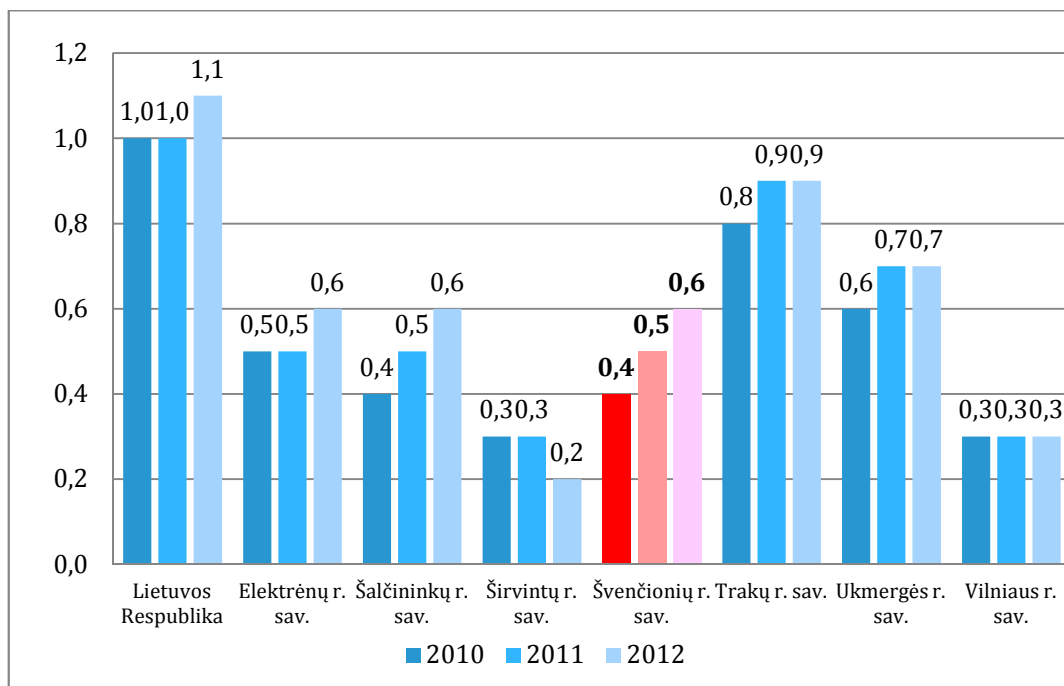
Švenčionių rajono maitinimo įstaigų tinklas pasiskirstęs netolygiai – daugiausiai jų (po 5) yra Švenčionių mieste ir Pabradės mieste, 2 – Švenčionėlių mieste. Iš viso Švenčionių rajone yra 18 maitinimo įstaigų. Todėl akivaizdu, kad maitinimo paslaugų tiekėjai orientuojasi ne į rajono svečius, o į vietinius gyventojus. 3 maitinimo įstaigos turi galimybę rengti konferencijas – tai yra naudinga, siekiant pritraukti verslo turistus. Nors šiuo metu verslo turizmas nėra stipriai išvystytas, tačiau turi potencialą plėstis (atsižvelgiant į gerą rajono pasiekiamumą).

3.2.4.4. lentelė. Maitinimo įstaigos Švenčionių rajone

Eilės Nr.	Įstaiga	Teikia konferencijų organizavimo paslaugas	Adresas
1.	Restoranas „Beržuvis“	✓	Vilniaus g. 8/2, Švenčionys, LT-18123
2.	Restoranas "Labanoras"	✓	Labanoro miestelis
3.	Sarių Karčema		Malūno g. 2A, Sarių kaimas, Švenčionių r.
4.	Kavinė "Prie Žeimenos"	✓	Švenčionėlių g. 24, Kaltanėnų mstl., Švenčionių r.
5.	Kavinė "Ekstera"		A. Rymo skersgatvis, Švenčionys
6.	Kavinė-bistro "Tritaškis"		Adutiškio g. 30 -1, Švenčionys
7.	Baras "0.5"		Zadvarninkų kaimas, Švenčionių sen.
8.	Baras "Ultra baras"		Partizanų g. 24, Švenčionėliai
9.	Kurpių baras		Zadvarninkų kaimas, Švenčionių sen.
10.	Kavinė "Cecilija"		Bažnyčios g. 2, Pabradė
11.	Kavinė		Įkalnės g. 6, Pabradė
12.	Kavinė		Žemutinė g. 47, Švenčionėliai
13.	Kavinė "Laumė"		Vilniaus g. 46, Pabradė
14.	Alaus baras		Vilniaus g. 28 a., Pabradė
15.	Alaus baras		Pašto g. 1, Pabradė
16.	Kavinė- baras "Fiesta"		Vilniaus g. 75/1, Pabradė
17.	Alaus baras		Vilniaus g. 10, Švenčionys
18.	Kavinė "Arka"		Vilniaus g. 13, Švenčionys

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybė <http://svencionys.lt/>

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2012 m. pabaigoje Švenčionių rajone 1 000-iui gyventojų teko 0,6 maitinimo įstaigos, lyginant su 2010 m. pabaiga šis rodiklis gerėjo (2010 m. pabaigoje 1 000-iui gyventojų teko 0,4 maitinimo įstaigos). 2012 m. pabaigoje šis rodiklis buvo vienas mažiausių apskrityje (neskaitant Vilniaus m.), mažesnę rodiklį turėjo tik Širvintų rajono ir Vilniaus rajono savivaldybės. Didžiausiu rodikliu Vilniaus apskrityje (be Vilniaus m.) pasižymi Trakų rajono savivaldybė – 2010 m. pabaigoje jis siekė 0,8, 2012 m. pabaigoje – 0,9.

3.2.4.1. pav. Maitinimo įstaigų, tenkančių 1 000 gyventojų, skaičius 2010-2012 m. pabaigoje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Švenčionių rajono teritorijoje yra Aukštaitijos nacionalinis parkas, 3 regioniniai parkai (Asvejos, Labanoro ir Sirvėtos), 11 valstybinių draustinių (Adutiškio telmologinis, Algirdėnų telmologinis, Antanų pedologinis, Baltasamanės telmologinis, Buivyžių hidrografinis, Cirkliškio kraštovaizdžio, Gelednės botaninis, Eituniškės telmologinis, Perūno telmologinis, Žeimenos ichtiologinis, Žeimenos kraštovaizdžio) bei 2 biosferos poligonai (Adutiškio-Guntauninkų miškų ir Gelednės miško).

Švenčionių verslo ir turizmo informacijos centras (ŠVTIC) ir jo veikla buvo aprašyta ankstesniame skyrelyje, todėl čia bus pateikta informacija, kuri liečia tik turizmą. Vienas iš ŠVTIC tikslų – Švenčionių rajono, kaip patrauklios turizmo vietovės įvaizdžio formavimas, turizmo informacijos paslaugų teikimas. ŠVTIC veiklos uždaviniai susiję su turizmu:

- rinkti, kaupti ir nemokamai teikti informaciją apie turizmo paslaugas, lankomus objektus ir vietas Švenčionių rajone;
- rengti, leisti ir platinti informacinius bei kartografinius leidinius apie turizmo paslaugas, objektus ir vietas Švenčionių rajone;
- bendradarbiauti su Švenčionių rajono turizmo paslaugų teikėjais, kaupiant ir atnaujinant turizmo informacijos duomenų bazę;
- skatinti atvykstantąjį turizmą Švenčionių rajone.

ŠVTIC ne tik teikia turizmo informacijos paslaugas, bet ir patys kuria naujus, bendrus bei individualius turistinius maršrutus, organizuoja ekskursijas, Pasaulinės turizmo dienos paminėjimo renginius, rengia leidinius, atnauja svetainę, bendradarbiauja su kitais turizmo sistemos dalyviais bei dalyvauja projektuose. ŠVTIC leidžia reprezentatyvikius leidinius, kurie suteikia galimybę kokybiškai dalyvauti tarptautinėse turizmo parodose (2012–2013 m. laikotarpiu dalyvavo Vivattur (Vilnius), Balttur (Ryga) turizmo parodose) reprezentuojant kraštą. Švenčionių verslo ir turizmo informacijos centras turi savo internetinę svetainę www.svic.lt.

2013 m. Švenčionių verslo ir turizmo informacijos centre apsilankė 426 turistai, 9,2 proc. daugiau lyginant su 2011 m. ŠVTIC pastebimas dalinis rajono turizmo sektoriaus sezoniškumas (II ir III ketvirčiais apsilanko daugiau lankytojų nei I ir IV ketvirčiais). Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Švenčionių verslo ir turizmo informacijos centre 2013 m. daugiausiai turistų apsilankė iš Lenkijos (40,3 proc. visų užsienio turistų), Baltarusijos (24,7 proc. visų užsienio turistų) ir Latvijos (10,4 proc. visų užsienio turistų).

Švenčionių rajone yra ir **Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras (toliau Kaltanėnų UTC)** – biudžetinė švietimo įstaiga. Kaltanėnų UTC įsikūręs Aukštaitijos nacionalinio parko teritorijoje, Kaltanėnų miestelyje. Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras orientuojasi į ugdomąją veiklą, tačiau vienas iš tikslų – teikti turizmo paslaugas.

Kaltanėnų UTC organizuojami turizmo renginiai, ekskursijos, seminarai, sporto varžybos, pažintinės veiklos renginiai, edukacinės programos, kalendoriniai renginiai, kiti renginiai. Kaltanėnų UTC daugiausiai yra orientuojamasi į vaikus ir mokyklinio amžiaus jaunimą. Tai parodo, jog turizmo informacinis centras yra išsigryninęs savo tikslinę auditoriją, tačiau galėtų išplėsti ir pritaikyti savo paslaugas ir kitų segmentų turistams.

Sirvėtos regioninio parko lankytojų centras įsikūręs Šventos kaime (netoli Švenčionių miesto), Šventos dvaro svirne (2012 m. atidarytas po renovacijos). Centre įkurta unikali ekspozicija mitologijos tema. Ekspozicija atspindi baltų pasaulėžiūrą į gamtą ir jos vertybes, supažindina su pagrindinėmis regioninio parko gamtos ir kultūros paveldo vertybėmis, kraštovaizdžio, biologine įvairove bei tradicijomis.

Kultūros paveldas. Kultūros vertybės, esančios Švenčionių rajone: dvarai, piliakalniai ir pilkapiai, sakraliniai pastatai, kiti architektūriniai paveldo objektai, istoriniai-memorialiniai paveldo objektai, urbanistinis paveldas arba etnografiniai paminklai. Remiantis Lietuvos kultūros vertybių registro duomenimis, 2014 m. viduryje Švenčionių rajone iš viso buvo įregistruota 619

kultūros vertybių objektų, iš jų 115 kilnojamų ir 504 – nekilnojamų kultūros paveldo objektai (144 - archeologijos, 72 - architektūros, 99 - dailės ir 95 istorijos vertybių).

Dvarai. Iš 579 Lietuvos dvarų duomenų bazėje įrašytų buvusių dvaro sodybų, 10 įrašyta Švenčionių rajone (2014 m. duomenys). Žymiausios ir svarbiausios Švenčionių rajono dvarvietės turizmo požiūriu – Stanislavavo, Šventos, Cirkliščio, Punžionių ir Kaltanėnų buvusios dvaro sodybos.

Cirkliščio buvusi dvaro sodyba – viena gražiausių ir geriausiai išlikusių dvaro sodybų Švenčionių rajone. Dvaro rūmai su jiems priklausančiais statiniais (originalios formos ledaine bei kalve) pastatyti XVIII a. pabaigoje, rekonstruoti 1830-1823 m. Vėlyvojo klasicizmo dvaro rūmai yra dviejų aukštų, pagrindinį fasadą sudaro 6 kolonų portikas. Iki šių dienų išlikusi kalvė ir ledainė. Dvaro sodybos parkas suformuotas 1830 m., turėjo kanalų ir tvenkinių sistemą (šiandieninė parko būklė prasta). Link dvaro rūmų veda klevų ir liepų alėja. Pagrindinis pasivaikščiojimų takas veda link Cirkliščio piliakalnio. *Šiuo metu Cirkliščio dvaras priklauso Švenčionių profesinio rengimo centrui, kiti pastatai – Švenčionių rajono savivaldybės administracijai, parką saugo Švenčionių miškų urėdija.*

Stanislavavo buvusi dvaro sodyba yra Švenčionių seniūnijoje, Sirvėtos regioniniame parke. Stanislavavo dvaras iki 1775 m. priklausė dvarininkams Ignacui ir Mateušui Šileikoms (tuomet vadintas Jukiškės dvaru). 1775 m. dvarą nusipirko Stanislovas Chaleckis. Vėliau dvaras gavo Stanislavavo pavadinimą. Iki šių dienų išlikęs pagrindinis kelias su medžių alėja, dvaro rūmai, buvusi pieninė, tvartas bei tvenkinys. Šiuo metu *Stanislavo dvaras priklauso Švenčionių rajono savivaldybės administracijai, ten įsikūrusi Stanislavavo kaimo viešoji biblioteka.*

Šventos buvusi dvaro sodyba yra Švenčionių seniūnijoje, Sirvėtos regioninio parko teritorijoje. Šventos dvaras buvo pastatytas XIX a. viduryje. Dvaro savininkai – lenkų tautybės dvarininkai Civinskiai (Ciwinski). Iš dvarui priklausančių pastatų išlikę dvaro rūmai, svirnas, koplyčia, trys tvartai. Svirne, pačiame seniausiam iš dvaro pastatų, *įkurtas Sirvėtos regioninio parko lankytojų centras bei direkcija.* Dvaro rūmai yra privatūs.

Kaltanėnų buvusio dvaro svirnas yra Kaltanėnų seniūnijoje, Aukštaitijos nacionalinio parko teritorijoje. Dvaras egzistavo XVII a. II pusėje – XVIII a. pradžioje, Šiaurės karo metu buvo sunaikinta ir persikėlė į kitą vietą. Iki šių dienų išliko tik medinis dviaukštis svirnas, statytas apie 1838 m., bei parko fragmentai. Svirnas yra retas liaudiškojo klasicizmo pavyzdys.

Punžionių buvusios dvaro sodybos mauzoliejinė koplyčia (Magūnų seniūnijoje) pasižymi architektūrine ir sakraline verte. Punžionių dvaras XIX a. priklausė bajorams Kvintams. Nuo XX a. pradžios dvarą valdė generolas Konaževskis. Šiandien koplyčia priklauso Magūnų seniūnijai, 2012 m. koplyčia buvo atnaujinta.

Iš viso Švenčionių rajone yra 16 *piliakalnių* ir 9 *pilkapiai*. Švenčionių rajone į kultūros vertybių sąrašą įtrauktos 6 rajono *bažnyčios*: Labanoro, Strūnaičio, Balingrado, Januliškio, Pavoverės, Kaltanėnų. Remiantis ŠVTIC duomenimis, viena labiausiai turistų lankomų bažnyčių – Visų Šventųjų bažnyčia, esanti Švenčionių mieste. Ji pastatyta 1898 m., tačiau bažnyčios istorija siekia didžiojo kunigaikščio Vytauto laikus.

Žymiausi *architektūrinio ir techninio paveldo objektai* Švenčionių rajone: Pabradės smuklė (baroko laikotarpio pastatas), Namas Pabradėje, Gaspariškių g. 11 (fasadai šveicariškos vilos tipo su modernio elementais), Brukllynės vandens malūnas, Pakretuonės vandens malūnas, Strūnaičio vandens malūnas.

Švenčionių rajone yra svarbūs *istoriniai-memorialiniai paveldo objektai - atsiminimo paminklai*. Švenčionių rajone yra 7 *etnografinio paveldo kaimai*. Svarbiausi iš jų – Mėžionių gatvinis kaimas (Cirkliški seniūnija), Modžiūnų gatvinis kaimas (Cirkliščio seniūnija), Kretuonių gatvinis kaimas (Švenčionėlių seniūnija), Vidutinės gatvinis kaimas (Strūnaičio seniūnija).

APIBENDRINIMAS

- Švenčionių rajone apgyvendinimo ir maitinimo infrastruktūra nėra išplėta, tačiau rajonas pasižymi kaimo turizmo sodybų gausa;
- Švenčionių rajono teritorijoje yra Aukštaitijos nacionalinis parkas, 3 regioniniai parkai (Asvejos, Labanoro ir Sirvėtos);
- Turizmo plėtrai didelę įtaką daro ir ateityje gali daryti buvusios dvaro sodybos, kurias įveiklinus galima būtų panaudoti bendruomenės, turistų, edukaciniams poreikiams tenkinti;
- Visuose saugomuose teritorijose (nacionaliniame parke, regioniniuose parkuose) galima sukurti infrastruktūrą ir paslaugas, kurios būtų labiau pritaikytos turizmui, paversti turistų traukos centrais;
- Švenčionių rajonas turi pakankamai daug kultūros paveldo objektų, lyginant su aplinkiniais rajonais;
- Didžioji dalis kultūros paveldo objektų yra apleisti, nelankomi;
- Rekonstravus įdomiausius paminklus, juos būtų galima pritaikyti turizmo poreikiams.

3.2.5. TRANSPORTAS IR SUSISIEKIMAS

Švenčionių rajonas patenka į Vilniaus miesto įtakos zoną, iki Vilniaus miesto yra apie 86 km. Autobusai važiuoja kas valandą, todėl susisiekimas su sostine yra pakankamai geras. Švenčionių rajonas patenka į Valstybinį Lietuvos-Baltarusijos pasienio regioną. Per Švenčionių rajono teritoriją driekiasi 1 712 km ilgio keliai, iš jų 146 km krašto kelių, 258 km rajoninių kelių ir 1 308 km vietinės reikšmės kelių.

Per Švenčionių rajoną driekiasi Varšuva – Sankt Peterburgas geležinkelio linija, kurios viena iš stočių yra Švenčionėliuose (apie 11 km nuo Švenčionių), kita stotis – Pabradėje (apie 29,5 km nuo Švenčionių).

Kelių dangos. Vienas reikšmingiausių kelių būklės vertinimo rodiklių – esama kelių danga. Švenčionių rajone krašto keliai yra su asfalto danga, žvyro dangos kelių nėra. Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, iš vietinės reikšmės kelių Švenčionių rajone tik 560 km arba 42,8 proc. kelių yra su danga⁵ (šalies vidurkis – apie 83 proc.). Iš jų 15 proc. kelių (84 km) yra kelių su patobulinta danga⁶ ir 85 proc. yra žvyro kelių (476 km). Lietuvoje vietinės reikšmės keliai su patobulinta danga sudarė beveik 18 proc. visų vietinės reikšmės kelių, Vilniaus apskrityje – beveik 22 proc.

Gerinant vietinės reikšmės kelių būklę ir susisiekimo patogumą Švenčionių rajone, didesnę dėmesį reikėtų skirti rajono kelių asfaltavimui.

Teritoriškai Švenčionių rajonas yra išsidėstęs šalia Lietuvos – Baltarusijos sienos. Aplink Švenčionių, Švenčionėlių miestus, per kuriuos praeina krašto keliai nėra aplinkkelių, todėl sunkiojo transporto srautas eina tiesiog per miestus. Švenčionių miesto aplinkkelis turėtų būti planuojamas šiaurės-rytų Švenčionių miesto dalies teritorijoje (prasidėtų Kunos gatvės pradžioje šalia Zadvarininkų kaimo link Adutiškio gatvės pabaigos). Švenčionėlių miesto aplinkkelis turėtų būti planuojamas pro Kaltanėnų miestelį link Utenos.

Pėsčiųjų ir dviračių takai. Švenčionių rajone iš viso siūloma 10 dviračių maršrutų ir 4 maršrutai pėsčiomis. Švenčionių verslo ir turizmo informacijos centro internetinėje svetainėje pristatomi 8 dviračių takai, iš jų 2 parengti Sirvėtos regioninio parko lankytojų centro, 2 - Asvejos regioninio parko lankytojų centro, 1 - Labanoro regioninio parko lankytojų centro, bei 4 pėsčiųjų maršrutai.

⁵ Pagal Lietuvos automobilių kelių direkciją, kelių dangos skirstomos į asfaltbetonio, cementbetonio, žvyro dangas bei grindinius.

⁶ Pagal Lietuvos automobilių kelių direkciją, kelių patobulintos dangos skirstomos į asfaltbetonio ir cementbetonio.

Apžvelgus Švenčionių rajone siūlomus dviračių maršrutus (bei Švenčionių krašto turistinius žemėlapius, kuriuose yra pažymėtos įvairios dviračių trasos) galima pastebėti, jog dviračių maršrutų yra pakankamai. Maršrutai apima beveik visą Švenčionių rajono teritoriją, išskyrus rytinę rajono dalį. Visi 4 pėsčiųjų maršrutai išsidėstę rekreacinių miškų teritorijoje ir yra susiję su gamtiniais turizmo ištekliais. Tačiau pats dviračių tinklas nėra išplėtotas Švenčionių rajone, trūksta rišlumo.

Šiuo metu yra įgyvendinamas projektas – „Švenčionių rajono savivaldybės teritorijos dviračių transporto infrastruktūros plėtros specialusis planas“ (projekto trukmė 2013-2014 m.). Projekto tikslas - užtikrinti sistemingą teritorijų darnų vystymąsi, bei racionalų rajono teritorijų, lėšų ir kitų išteklių panaudojimą, įrengiant naujas bei išvystant turistinių-pažintinių dviračių trasų tinklą. Projektu siekiama suformuoti optimalią dviračių susisiekimo infrastruktūrą rajono teritorijos darnaus ekonominio - socialinio vystymosi kontekste. Parengus specialųjį planą bus sudarytos galimybės dviračių transporto infrastruktūros plėtrai. Ateityje įrengti dviračių takai padės trumpiausiu keliu sujungti Švenčionių miesto ir rajono traukos objektus - lankytinas vietas. Bus numatytos pažintinės turistinės dviračių trasos prie paslaugų ir poilsio zonų, lankytinų vietų, numatytos dviračių stovėjimo ir saugojimo aikštelės, sudaryti prioritetinių dviračių takų įrengimo sąrašai.

Transporto priemonės. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis (žr. 3.2.5.1 lentelę), nustatyta, kad bendras kelių transporto priemonių skaičius 2010–2012 m. periodu augo tiek Lietuvoje, tiek Vilniaus apskrityje, tiek ir Švenčionių rajone.

3.2.5.1. lentelė. Kelių transporto priemonių skaičius 2010-2012 m., vnt.

Vietovė	Transporto priemonės rūšis	2010 m.	2011 m.	2012 m.	Pokytis 2010-2012 m., proc.
Švenčionių r. sav.	Mopedai	272	295	316	+16,2
	Motociklai	618	632	645	+4,4
	Lengvieji automobiliai	13 782	14 135	14 574	+5,7
	Autobusai	94	75	79	-16,0
	Krovininiai automobiliai	769	671	675	-12,2
	Priekabos	77	80	84	+9,0
	<i>Iš viso</i>	<i>15 612</i>	<i>15 888</i>	<i>16 373</i>	<i>+4,9</i>
Vilniaus apskritis	Mopedai	3 964	4 304	4 717	+19,0
	Motociklai	9 115	9 874	10 624	+16,6
	Lengvieji automobiliai	458 603	465 105	479 194	+4,5
	Autobusai	3 245	3 174	3 044	-6,2
	Krovininiai automobiliai	27 696	28 625	29 993	+8,3
	Priekabos	4 287	4 286	4 300	+0,3
	<i>Iš viso</i>	<i>506 910</i>	<i>515 368</i>	<i>531 872</i>	<i>+4,9</i>
Lietuvos Respublika	Mopedai	17 276	18 775	20 644	+19,5
	Motociklai	38 995	41 349	43 605	+11,8
	Lengvieji automobiliai	1 691 855	1 713 277	1 753 407	+3,6
	Autobusai	13 261	13 086	12 649	-4,6
	Krovininiai automobiliai	113 113	113 452	113 505	+0,4
	Priekabos	20 400	20 905	21 676	+6,3
	<i>Iš viso</i>	<i>1 894 900</i>	<i>1 920 844</i>	<i>1 965 486</i>	<i>+3,7</i>

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

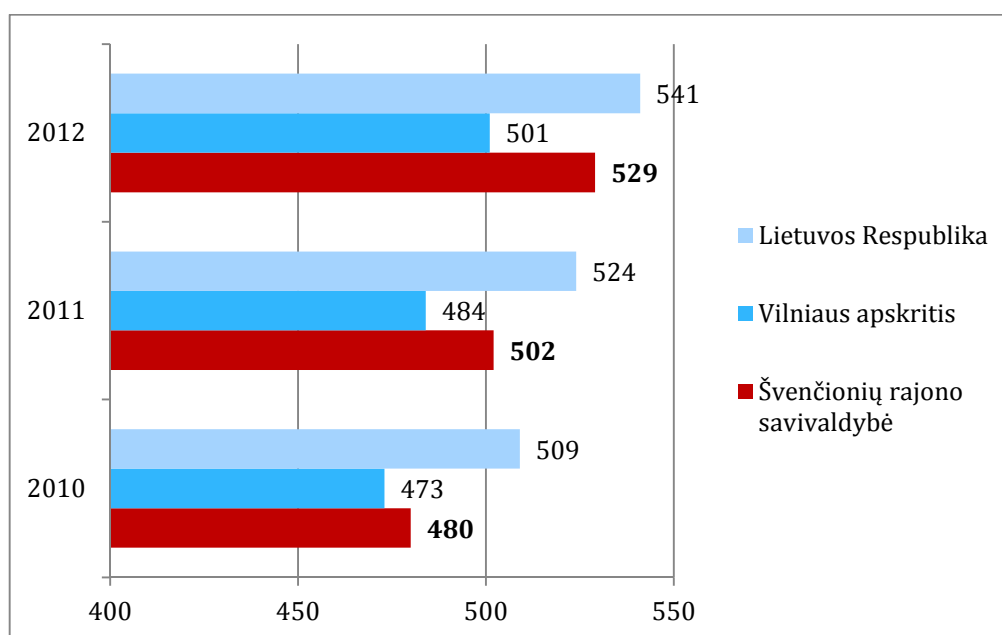
2012 m. pradžioje, lyginant su tuo pačiu laikotarpiu 2010 m., kelių transporto priemonių skaičius šalyje išaugo 3,7 proc., o apskrityje – ir Švenčionių rajone – po 4,9 proc. Analizuojat kelių transporto priemonių skaičiaus pokyčius pagal transporto rūšį, matyti, kad sparčiausiai augo

mopedų (šalyje – 19,5 proc., apskrityje – 19,0 proc., Švenčionių rajone – 16,2 proc.) skaičius. Šalyje, apskrityje ir Švenčionių r. savivaldybėje lengvųjų automobilių skaičius didėjo nežymiai (atitinkamai 3,6 proc., 4,5 proc. ir 5,7 proc.). Krovinių automobilių skaičius šalyje šiek tiek augo (0,4 proc.), Vilniaus apskrityje padidėjo 8,3 proc., o Švenčionių rajone – sumažėjo 12,2 proc. Švenčionių rajone 2010-2012 m. taip pat sumažėjo autobusų skaičius (16,0 proc.).

Vienas reikšmingiausių rodiklių, reprezentuojančių automobilizacijos lygį, – individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų.

Švenčionių rajone, kaip ir visoje šalyje bei Vilniaus apskrityje, šis rodiklis (529 individualūs automobiliai, tenkantis 1 000 gyventojų) augo. 2012 m. Švenčionių rajono rodiklis viršijo Vilniaus apskrities vidurkį (501 individualus lengvasis automobilis, tenkantis 1 000 gyventojų), tačiau buvo mažesnis nei šalies rodiklis (541 individualus lengvasis automobilis, tenkantis 1 000 gyventojų).

2010–2012 m. Lietuvoje, Vilniaus apskrityje ir daugelyje apskrities savivaldybių mažėjo autobusais vežamų keleivių skaičius, taip pat sumažėjo vidutiniškai vienam keleiviui tenkančių kelionių autobusais skaičius.

3.2.5.1 pav. Individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, 2010–2012 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Švenčionių rajono savivaldybės administracija 2013 metais išdavė 31 leidimą vežti keleivius autobusais vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo maršrutais ir 2 kelių transporto veiklos licencijos kopijas. 2013 m. Švenčionių rajone veikė 5-ios individualios įmonės, teikiančios taksi paslaugas. Keleivių vežimo paslaugas Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje teikia UAB „Svirka“, kuri 2013 m. aptarnavo 16 vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo maršrutų.

APIBENDRINIMAS

- Švenčionių rajonas yra vidutinio automobilizacijos lygio rajonas, nes jame individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų, buvo mažesnis nei šalyje, bet didesnis nei apskrityje;
- Iš vietinės reikšmės kelių Švenčionių rajone tik apie 43 proc. kelių yra su danga (šalies vidurkis – apie 83 proc.);
- Švenčionių rajone pėsčiųjų-dviračių tinklas nėra išplėtotas, trūksta rišlumo.

3.2.6. INŽINERINĖ IR ENERGETINĖ INFRASTRUKTŪRA

Centralizuotas šilumos tiekimas. Švenčionių raj. savivaldybėje centralizuotai šilumą tiekia ir karštą vandenį gamina UAB „Fortum Švenčionių energija“. 2014 m. UAB „Fortum Švenčionių energija“ valdė 2 akcininkai – Švenčionių rajono savivaldybė ir UAB „Fortum Heat Lietuva“, pasidalinę akcijas lygiomis dalimis po 50 proc. UAB „Fortum Švenčionių energija“ vartotojai – gyventojai, įmonės ir įstaigos Švenčionių, Švenčionėlių ir Pabradės miestuose. Bendrai Švenčionių ir Pabradės miestuose eksploatuoja po 2 katilines, o Švenčionėlių mieste – 1 katilinę.

UAB „Fortum Švenčionių energija“ turimų įrenginių (katilų) instaliuota šilumos galia 2013 m. siekė 31 MW. UAB „Fortum Švenčionių energija“ biokuro katilų ir kogeneracinių jėgainių instaliuota šiluminė galia 2013 m. siekė 8,5 MW, biokuro ekonomaizerių įmonė neturi, todėl bendra instaliuota *biošiluma* 2013 m. siekė 8,5 MW. Eksploatuojamų įmonės centralizuoto šilumos tiekimo sistemos vamzdynų ilgis – 14,42 km.

Per 2013 m. UAB „Fortum Švenčionių energija“ pagamino 41,8 tūkst. MWh šiluminės energijos, tai buvo 4,3 proc. mažiau nei 2012 m. Tam įtakos turėjo šiltesnės spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesių oro temperatūros. 2013 m. vartotojams parduota 37,2 tūkst. MWh šiluminės energijos (tai sudaro beveik 89 proc. pagamintos šiluminės energijos). Tai buvo 3,7 proc. mažiau nei 2012 m. Strūnos katilinėje per 2013 m. pagaminta ir parduota 1,9 tūkst. MWh šiluminės energijos arba 8,1 proc. mažiau nei 2012 m.

Nuostoliai UAB „Fortum Švenčionių energija“ tinkluose sudarė 4,6 tūkst. MWh (apie 11,1 proc.). Palyginimui 2010 m. energijos nuostoliai šiluminėse trasose vidutiniškai sudarė apie 12,9 proc., 2011 m. – apie 11,4 proc., 2012 m. – apie 11,6 proc. 2013 m. energijos nuostolių sumažėjimas tinkluose susijęs su atliktomis investicijomis į šilumos tinklus.

Iš viso per 2013 m. atlikta investicijų už 110,90 tūkst. EUR, investuota į šilumos trasų keitimą, šilumos apskaitos prietaisų automatinio duomenų nuskaitymo įrangos diegimą, šilumos apskaitos prietaisų keitimą, karšto vandens skaitiklių keitimą ir kt. Dėl atliktų investicijų 2013 m. padidėjo paslaugos patikimumas ir kokybė, sumažėjo šilumos tiekimo nuostoliai tinkluose.

Didesnis projektas buvo vykdytas 2009 – 2010 m. – „UAB „Fortum Švenčionių energija“ centralizuoto šilumos tiekimo tinklų modernizavimas diegiant šiuolaikines technologijas“. Projekto metu buvo modernizuoti centralizuoto šilumos tiekimo sistemos vamzdynai bei dalis kvartalinių trasų.

Švenčionių rajone biokuro (mediena, šiaudai, komunalinės atliekos, durpės) rezervai yra vieni didžiausių šalyje, todėl biokurą deginančių įrenginių galia gali sudaryti iki 40 proc. ir daugiau (šiuo metu tesudaro 27,4 proc.). Tačiau iš biokuro pagamintos šilumos į tinklą pateikta 78,2 proc.

Elektros energijos tiekimas. Elektros paskirstymo tinklas Švenčionių rajone išvystytas gerai. Elektra tiekama iš 0,4 kV ir 10 kV linijų. Didžioji dalis elektros tinklų perdavimo linijų yra geros būklės. Savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, elektros energiją gyventojams ir įmonėms tiekia AB „LESTO“.

Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas. Šiuo metu Švenčionių rajono savivaldybėje veikia 3 vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkymo įmonės: UAB „Vilniaus vandenys“ Švenčionių rajono skyrius, UAB „Švenčionių švara“ ir UAB „Pabradės komunalinis ūkis“. Geriamasis vanduo Švenčionių rajono savivaldybėje centralizuotai tiekiamas 52 proc. savivaldybės gyventojų, nuotekų tvarkymo paslaugos – 30 proc. savivaldybės gyventojų.

Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, 2012 m. Švenčionių raj. savivaldybėje paimta 1 009 tūkst. m³ požeminio vandens, sunaudota – 954 tūkst. m³ požeminio vandens. 2011 m. paimta 989 tūkst. m³ požeminio vandens, sunaudota – 939 tūkst. m³ požeminio vandens. Švenčionių rajono savivaldybėje 2012 m. 68 proc. vandens sunaudota gyventojų reikmėms, 32 proc. įmonių reikmėms.

UAB „Vilniaus Vandenys“ Švenčionių rajono skyrius aptarnauja vandens tiekimo įrenginius Švenčionių bei Švenčionėlių miestuose, o nuotekų surinkimo ir valymo įrenginius - Švenčionių, Švenčionėlių bei Pabradės miestuose. Švenčionių mieste vanduo tiekiamas iš 6 gręžinių; vandentiekio tinklų ilgis – 7 km; nuotekų tinklų ilgis – 7 km. Švenčionėliuose vanduo tiekiamas iš 8 gręžinių, veikia vandens nugeležinimo įrenginiai, vandentiekio vamzdžių ilgis – apie 14 km. Nuotekos Švenčionėliuose išvalomos naujai įrengtuose Švenčionėlių valymo įrenginiuose, kur visi valymo procesai vyksta uždaroje talpoje; nuotekų tinklų ilgis – 14 km. Pabradės nuotekų tinklų ilgis – apie 6 km. Švenčionių rajono skyrius aptarnauja 4 040 abonentų. Taigi, iš viso bendrovė vandenį tiekia iš 14 gręžinių, bendras vandentiekio tinklų ilgis – 21 km, nuotekų tinklų ilgis – 27 km. Per metus įmonė pateikia apie 0,5 mln. m³ vandens, išvalo apie 1,4 mln. m³ nuotekų, prižiūri ir aptarnauja 9 nuotekų perpumpavimo siurbines.

Kaimiškųjų seniūnijų vandentiekio ir kanalizacijos tinklus prižiūri UAB „Švenčionių švara“ UAB „Pabradės komunalinis ūkis“. UAB „Pabradės komunalinis ūkis“ aptarnauja Pabradės ir Magiūnų seniūnijos gyventojus, įmonės aptarnaujamą teritorijoje 34,1 proc. gyventojų naudojasi centralizuoto vandens tiekimo paslaugomis ir 8 proc. – nuotekų tvarkymo paslaugomis. Per 2013 m. UAB „Pabradės komunalinis ūkis“ vartotojams patiekė 158 tūkst. m³ vandens. UAB „Švenčionių švara“ aptarnauja Adutiškio, Cirklišio, Kaltanėnų, Labanoro (pažymėtina, kad šioje seniūnijoje nėra vandentiekio ir nuotekų tinklų), Sarių, Strūnaičio, Svirkių seniūnijų bei Švenčionėlių seniūnijos kaimiškųjų vietovių (be miesto) ir Švenčionių seniūnijos kaimiškųjų vietovių (be miesto) gyventojus. Per 2013 m. UAB „Švenčionių švara“ vartotojams patiekė 105 tūkst. m³ vandens ir išvalė apie 18 tūkst. m³ nuotekų. UAB „Švenčionių švara“ turi filialą Švenčionėliuose.

2013 metais buvo baigtas įgyvendinti projektas „Švenčionių rajono savivaldybės kaimo gyvenviečių vandentvarkos tobulinimas“, kurio metu suprojektuotos ir pastatytos 6,0 m³/h našumo automatinės vandens gerinimo stotys Vidutinės, Stanislavavo ir Zadvarnių kaimuose.

Įgyvendinant projektą „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovavimas ir plėtra Švenčionių rajone“ 2013 metais buvo baigti darbai Pabradės nuotekų valykloje, ko pasekoje pagerėjo buitinių nuotekų išvalymo rodikliai, sumažėjo Žeimenos upės užterštumas.

Projekto „Vandentiekio ir nuotekų tinklų rekonstrukcija Švenčionių mieste ir Cirklišio kaime“ metu per 2013 m. nutiesti vandentiekio ir nuotekų tinklai Strūnaičio gatvės dalyje, Sodų, Ramiojoje, Užupio, Partizanų, Statybininkų, Lauko, Aušros gatvėse (darbus numatyta užbaigti 2014 metais).

APIBENDRINIMAS

- Švenčionių rajone centralizuotai šilumą tiekia ir karštą vandenį gamina UAB „Fortum Švenčionių energija“;
- Švenčionių rajone biokuro rezervai yra vieni didžiausių, vertinant šalies mastu, todėl biokurą deginančių įrenginių galia gali sudaryti iki 40 proc. ir daugiau (šiuo metu tesudaro 27,4 proc.);
- Švenčionių raj. savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, elektros energiją gyventojams ir įmonėms tiekia AB „LESTO“;
- Švenčionių rajono savivaldybėje veikia 3 vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkymo įmonės: UAB „Vilniaus vandenys“ Švenčionių rajono skyrius, UAB „Švenčionių švara“ ir UAB „Pabradės komunalinis ūkis“;
- Geriamasis vanduo Švenčionių rajono savivaldybėje centralizuotai tiekiamas 52 proc. savivaldybės gyventojų, nuotekų tvarkymo paslaugos – 30 proc. savivaldybės gyventojų.

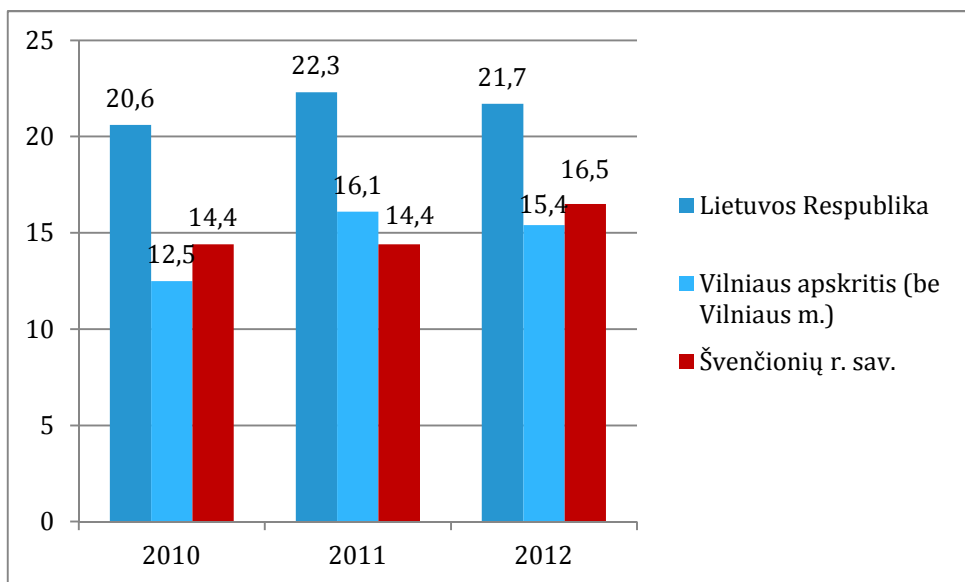
3.2.7. APLINKOSAUGA

Teršalai – medžiaga arba medžiagų mišinys, kuris dėl žmonių veiklos patenka į aplinkos orą ir, veikdamas atskirai ar su atmosferos komponentais, gali pakenkti žmonių sveikatai, aplinkai.

Aplinkos apsauga – aplinkos saugojimas nuo fizinio, cheminio, biologinio ir kitokio neigiamo poveikio ar padarinių, atsirandančių įgyvendinant planus ir programas, vykdant ūkinę veiklą ar naudojant gamtos išteklius.

Oro tarša. Remiantis Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, išmestų teršalų iš stacionarių taršos šaltinių kiekis, tenkantis vienam gyventojui, 2012 m. Švenčionių raj. savivaldybėje siekė 16,5 kg. Rodiklis buvo panašus į Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) rodiklį (15,4 kg išmestų teršalų iš stacionarių taršos šaltinių, tenkančių vienam gyventojui) ir beveik ketvirtadaliu mažesnis nei šalyje (21,7 kg išmestų teršalų iš stacionarių taršos šaltinių, tenkančių vienam gyventojui) (žr. 3.2.7.1 pav.). Didžiausias Vilniaus apskrities teršėjas – Elektrėnų savivaldybė, jos išmestų teršalų kiekis iš stacionarių taršos šaltinių, tenkantis vienam gyventojui, 2012 m. siekė 77,1 kg (Lietuvos Statistikos departamento duomenimis).

2010–2011 m. Švenčionių raj. savivaldybėje išmestų teršalų kiekis iš stacionarių taršos šaltinių, tenkantis vienam gyventojui, buvo toks pats, o 2012 m. padidėjo (lyginant su 2010 m. teršalų kiekis iš stacionarių taršos šaltinių, tenkantis vienam gyventojui, išaugo 14,6 proc. ir siekė 16,5 kg, žr. 3.2.7.1. pav.). Tuo tarpu šalyje ir Vilniaus apskrityje rodiklis 2010-2012 m. laikotarpyje mažėjo. Vilniaus apskrityje išmetamų teršalų kiekio iš stacionarių taršos šaltinių didėjimo tendencijos jaučiamos Elektrėnų savivaldybėje, Šalčininkų rajono ir Vilniaus rajono savivaldybėse.

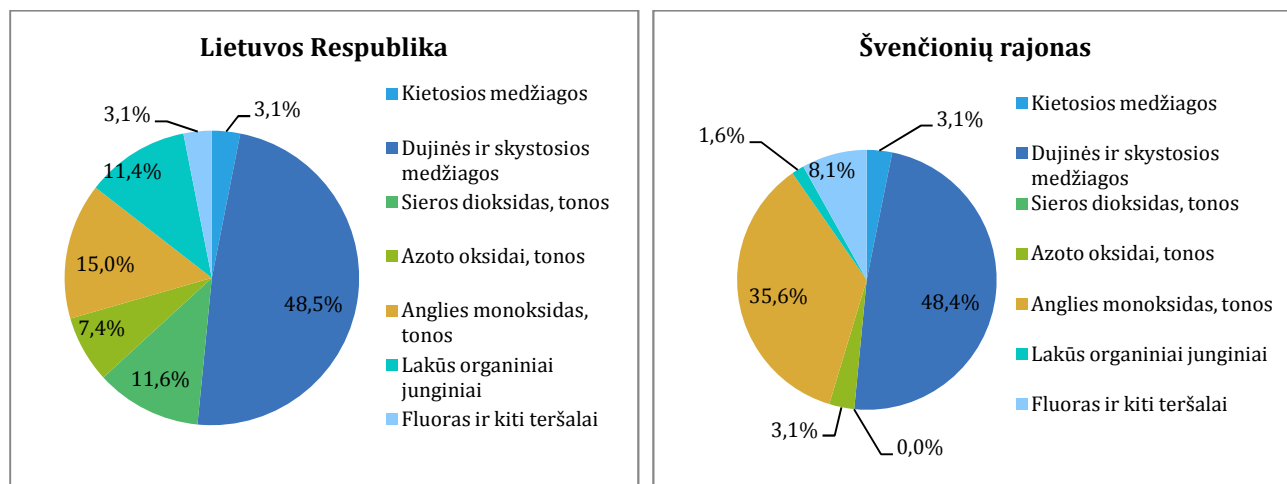
3.2.7.1. pav. Išmestų teršalų kiekis iš stacionarių taršos šaltinių, tenkantis vienam gyventojui Lietuvoje, Vilniaus apskrityje (be Vilniaus m.) ir Švenčionių raj. savivaldybėje, 2010–2012 m., kg

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

2012 m. Švenčionių raj. savivaldybėje, kaip ir Lietuvoje, didžiausią išmestų teršalų kiekį iš stacionarių taršos šaltinių sudarė dujinės ir skystosios medžiagos – 48,4 proc. Švenčionių raj. savivaldybėje ir 48,5 proc. Lietuvoje nuo visų teršalų kiekio. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, antroje vietoje Švenčionių raj. savivaldybės išmetamų teršalų iš stacionarių taršos šaltinių struktūroje, kaip ir šalyje, sudarė anglies monoksidas – Švenčionių rajono savivaldybės išmetamų teršalų iš stacionarių taršos šaltinių struktūroje anglies monoksidas sudarė 35,6 proc., šalies – 15,0 proc. Švenčionių rajono savivaldybėje visiškai nebuvo fiksuota sieros dioksido teršalų (žr. 3.2.7.2. pav.).

Oro kokybę Švenčionių savivaldybėje apsprendžia rajono geografinė padėtis, pramonės bei energetinės įmonės, transporto priemonės. Pagrindinis oro teršalų emisijos į atmosferą šaltinis Švenčionių rajono teritorijoje, kaip ir didžiojoje Lietuvos teritorijos dalyje, yra autotransportas. Remiantis Švenčionių rajono savivaldybės aplinkos oro kokybės valdymo programa, Švenčionių

rajone aplinkos orą daugiausia teršia automobilių transportas ir įmonės: UAB „Intersurgical“, UAB „Maltosa“, UAB „Senas Malūnas“, UAB „Fortum Švenčionių energija“, kitos įmonės.

3.2.7.2. pav. Išmestų teršalų iš stacionarių taršos šaltinių kiekio sudėtis Švenčionių rajono savivaldybėje ir šalyje 2012 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Atliekų tvarkymas. Komunalinių atliekų tvarkymą Švenčionių rajono savivaldybėje atlieka UAB „Pabradės komunalinis ūkis“ (Pabradės ir Magūnų seniūnijose, Pabradės mieste) ir UAB „Švenčionių švara“ (Švenčionių, Švenčionėlių, Adutiškio, Cirklišio, Kaltanėnų, Labanoro, Sarių, Strūnačio, Svirkų seniūnijose, Švenčionių ir Švenčionėlių miestuose).

Komunalinės atliekos Švenčionių rajono savivaldybėje yra tvarkomos vadovaujantis Švenčionių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėmis (patvirtintos 2005 m. sausio 20 d. Švenčionių rajono tarybos sprendimu Nr. T-3; paskutinis taisyklių pakeitimas patvirtintas 2014 m. balandžio 10 d. Švenčionių rajono tarybos sprendimu Nr. T-76) ir kitais LR atliekų tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais.

2010-2012 m. bendras nuotekų išleidimas Švenčionių raj. savivaldybėje sumažėjo 2,1 proc. (nuo 1 424 tūkst. m³ 2010 m. iki 1 394 tūkst. m³ 2012 m.). 2012 m. iki normų buvo išvalyta 64,6 proc. nuotekų, nepakankamai išvalytų buvo 31,9 proc.

Igyvendinus vandensaugos priemones žemės ūkyje, pramonėje, nuotekų surinkimo tinklų infrastruktūros plėtros projektus, nuotekų valymo įrenginių modernizavimas užtikrintų, kad į paviršinius vandenį su nuotekomis išleidžiamų teršalų kiekis mažėtų.

Šiuo metu Švenčionių rajone yra statomos didelių gabaritų (stambiagabaričių) atliekų ir buityje susidarančių pavojingų atliekų surinkimo aikštelė bei kompostavimo aikštelė Malikėnų kaime ir stambiagabaričių atliekų ir buityje susidarančių pavojingų atliekų surinkimo aikštelė Pliauškių I kaime. Švenčionių rajono gyventojai (tik fiziniai asmenys) stambiagabarites atliekas ir buityje susidarančias pavojingas atliekas galės palikti nemokamai.

APIBENDRINIMAS

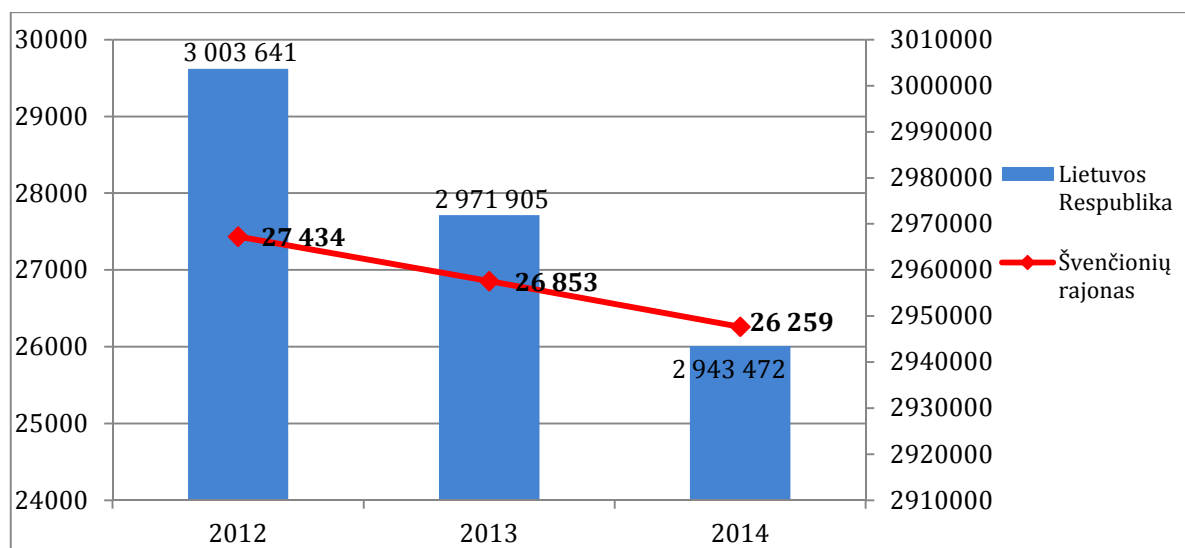
- Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, išmetamų į atmosferą teršalų iš stacionarių taršos šaltinių kiekis, tenkantis vienam gyventojui, Švenčionių raj. savivaldybėje buvo panašus į Vilniaus apskrities vidurkį, tačiau mažesnis nei šalies vidurkis;
- Išmetamų teršalų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis Švenčionių rajono savivaldybėje augo;
- Bendras išleidžiamų nuotekų kiekis Švenčionių raj. savivaldybėje sumažėjo;
- 2012 m. Švenčionių raj. savivaldybėje beveik trečdalis visų išleistų nuotekų buvo nepakankamai išvalytos.

3.3. SOCIALINĖ APLINKA

3.3.1. DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

Gyventojų skaičius metų pradžioje. 2014 m. pradžioje Švenčionių raj. savivaldybėje gyveno 26 259 gyventojai. Tai sudarė dešimtadalį Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) ir 0,9 proc. šalies gyventojų (3.3.1.1. pav.).

Gyventojų skaičius savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, 2011-2013 m. laikotarpiu mažėjo. 2014 m. pradžioje Švenčionių rajono savivaldybėje gyveno 1 175 gyventojų (arba 4,3 proc.) mažiau nei 2012 m. pradžioje. Tuo tarpu šalyje tuo pačiu laikotarpiu gyventojų skaičiaus mažėjimas buvo ne toks spartus, - apie 2,0 proc. Gyventojų skaičius Lietuvoje mažėjo dėl prastėjančios šalies ekonominės-socialinės būklės, didėjančios emigracijos, sumažėjusio gimstamumo ir padidėjusio mirtingumo.

3.3.1.1. pav. Švenčionių raj. savivaldybės ir Lietuvos Respublikos gyventojų skaičius 2012-2014 m. pradžioje, vnt.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

2013 m. Švenčionių raj. savivaldybėje darbingo amžiaus gyventojai sudarė 60,4 proc. (15 850 gyventojų), tai blogesnis rodiklis nei šalyje, nes šalyje darbingo amžiaus asmenys sudarė 61,8 proc. Lyginant su 2012 m. pradžia, Švenčionių rajone darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus dalis nuo visų gyventojų skaičiaus rodiklis pagerėjo (2012 m. pradžioje buvo 59,7 proc.), o šalies rodiklis – šiek tiek pablogėjo (2012 m. pradžioje buvo 61,6 proc.). 2014 m. pradžioje vaikai (iki 15 metų amžiaus) Švenčionių raj. savivaldybėje sudarė 13,8 proc. (3 625 gyventojai). Rodiklis net 1,9 proc. punktais prastesnis nei šalies rodiklis. Analizuojamu laikotarpiu Švenčionių rajono savivaldybėje vaikų dalis mažėjo sparčiau nei Lietuvoje. 2012-2014 m. (fiksuoiant metų pradžią) laikotarpyje Švenčionių rajono savivaldybėje pensininkų skaičius šiek tiek sumažėjo, tuo tarpu šalyje didėjo, tačiau Švenčionių rajone rodiklio reikšmė (procentinė dalis) analizuojamu laikotarpiu buvo didesnė nei šalyje. Pensininkai Švenčionių rajono savivaldybėje 2014 m. pradžioje sudarė 25,8 proc. bendro rajono gyventojų skaičiaus (6 784 gyventojai), šalyje – 22,4 proc. bendro šalies gyventojų skaičiaus.

Galima teigti, kad Švenčionių rajone nežymiai didėja darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus dalis ir labai ženkliai mažėja vaikų dalis. Vaikų ir jaunimo skaičiaus mažėjimas yra didelė problema, ateityje tai gali sukelti kvalifikuotų jaunų darbuotojų trūkumą.

Gyventojų pasiskirstymas pagal lytį Švenčionių raj. savivaldybėje 2010-2013 m. buvo panašus. 2014 m. pradžioje vyrai sudarė apie 47 proc. gyventojų (šalyje – 46 proc.), moterys – apie 53 proc. gyventojų (šalyje – 54 proc.).

Demografinės senatvės koeficientas – pagyvenusių (60 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus.

3.3.1.1. lentelė. Demografinės senatvės koeficientas 2011–2013 m.

Teritorija	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	120	122	124	+3,3
Elektrėnų sav.	119	122	126	+5,9
Šalčininkų r. sav.	102	101	102	+0,0
Širvintų r. sav.	142	147	151	+6,3
Švenčionių r. sav.	162	166	166	+2,5
Trakų r. sav.	111	113	115	+3,6
Ukmergės r. sav.	167	173	179	+7,2
Vilniaus r. sav.	76	77	79	+3,9

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

2011-2013 m. demografinės senatvės koeficientas Švenčionių raj. savivaldybėje didėjo nuo 162 iki 166, t.y. 2,5 proc., Lietuvos Respublikoje – 3,3 proc. (žr. 3.3.1.1. lentelę). Švenčionių raj. savivaldybės demografinės senatvės koeficientas 2013 m. buvo vienas didžiausių tarp apskrities savivaldybių (be Vilniaus m.), didesnis koeficientas 2013 m. fiksuojamas tik Ukmergės rajono savivaldybėje (179). Demografinės senatvės koeficientas Švenčionių raj. savivaldybėje rodo, kad 2013 m. Švenčionių rajono savivaldybėje 100 vaikų teko 166 pagyvenę asmenys.

Bendrasis gimstamumo rodiklis – per metus gyvų gimusių kūdikių ir vidutinio metinio gyventojų skaičiaus santykis, skaičiuojamas 1 tūkst. gyventojų.

Bendrasis mirtingumo rodiklis – per metus mirusių ir vidutinio metinio gyventojų skaičiaus santykis, skaičiuojamas 1 tūkst. gyventojų.

2013 m. Švenčionių raj. savivaldybėje gimė 28 naujagimiais arba 11,8 proc. (2013 m. gimė 209 naujagimiai) mažiau nei 2011 m. (2011 m. gimė 237 naujagimiai). Analizuojamu laikotarpiu gimusiųjų naujagimių skaičius šalyje taip pat mažėjo (1,3 proc.). Švenčionių rajono savivaldybės naujagimių skaičius sudarė 0,7 proc. šalies naujagimių skaičiaus. Vilniaus apskrities savivaldybių (be Vilniaus miesto) tarpe Švenčionių rajono savivaldybė pagal gimusių naujagimių skaičių 2013 m. buvo priešpaskutinėje vietoje – mažiau naujagimių gimė tik Širvintų savivaldybėje. Pažymėtina, kad net keturiose Vilniaus apskrities savivaldybėse, neskaitant Vilniaus miesto, (tai – Elektrėnų, Širvintų raj., Trakų raj., Ukmergės raj.) 2011-2013 metų laikotarpyje naujagimių skaičius išaugo. Mažėjančio gimstamumo pagrindinės priežastys yra šeimos politika bei ekonominė šalies būklė. Reikia paminėti ir socialinių paslaugų įtaką, kuri yra labai svarbi, apsisprendžiant gimdyti vaikus.

Mirusiųjų skaičius Švenčionių raj. savivaldybėje 2011–2013 m., kaip ir šalyje, didėjo: Švenčionių rajone padidėjo 7,8 proc. (nuo 539 iki 581 asmenų), šalyje – 1,6 proc. Mirusiųjų skaičiaus mažėjimą labiausiai lėmė gerėjanti sveikatos priežiūros paslaugų kokybė.

3.3.1.2. lentelė. Bendrojo gimstamumo ir bendrojo mirtingumo rodikliai 2011-2012 m.

Teritorija	Bendrasis gimstamumo rodiklis				Bendrasis mirtingumo rodiklis			
	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis, proc.	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	9,9	10,0	10,2	+3,0	13,6	13,6	13,7	+0,7
Elektrėnų savivaldybė	8,9	9,6	10,7	+20,2	16,5	12,9	13,9	-15,8
Šalčininkų raj. savivaldybė	10,5	11,2	11,6	+10,5	18,2	16,6	14,9	-18,1
Širvintų raj. savivaldybė	8,4	7,9	10,0	+19,0	17,4	18,4	16,2	-6,9

Teritorija	Bendras gimstamumo rodiklis				Bendras mirtingumo rodiklis			
	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis, proc.	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis, proc.
Švenčionių raj. savivaldybė	7,8	8,6	8,4	+7,7	20,9	19,5	19,3	-7,7
Trakų raj. savivaldybė	10,5	10,2	10,2	-2,9	15,9	14,4	14,8	-6,9
Ukmergės raj. savivaldybė	7,9	7,8	8,0	+1,3	16,7	17,3	18,8	+12,6
Vilniaus raj. savivaldybė	11,3	10,8	11,2	-0,9	12,3	11,6	12,5	+1,6

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Kaip matome iš 3.3.1.2. lentelės, bendrojo mirtingumo rodikliai tiek Lietuvoje, tiek Vilniaus apskrities savivaldybėse yra aukštesni už bendrojo gimstamumo rodiklius. Tai rodo, kad santykinė išraiška Lietuvoje miršta daugiau žmonių nei gimsta. Geros tendencijos fiksuojamos Švenčionių rajono savivaldybėje – bendrojo gimstamumo rodiklis 2011-2013 metų rajone didėjo 7,7 proc. (nors tarp apskrities savivaldybių jis 2013 m. buvo vienas mažiausių), o bendrojo mirtingumo rodiklis mažėjo 7,7 proc. (nors tarp apskrities savivaldybių 2013 m. jis buvo pats didžiausias).

Natūrali gyventojų kaita (toliau NGK)– gyvų gimusių kūdikių ir mirusių asmenų skaičiaus skirtumas.

Didesnis gimstamumas nei mirtingumas lemia teigiamą natūralią gyventojų kaitą. 2011-2013 m. laikotarpiu Švenčionių raj. savivaldybėje NGK svyravo nuo -302 asmenų 2011 m. iki -360 asmenų 2013 m., neigiamas NGK rodiklis fiksuojamas ir šalyje. Šalyje rodiklis gerėjo, o Švenčionių rajono savivaldybėje blogėjo. Blogiausias rodiklis 2013 m. Vilniaus apskrities savivaldybių (be Vilniaus m.) tarpe fiksuojamas Ukmergės raj. savivaldybėje (-412), geriausias – Elektrėnų savivaldybėje (-57) (žr. 3.3.1.3. lentelę).

3.3.1.3. lentelė. NGK rodiklis 2011-2013 m.

Teritorija	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	-10769	-10479	-10698	+0,7
Vilniaus apskritis (be Vilniaus m.)	-1 354	-1 297	-1 492	-10,2
Elektrėnų savivaldybė	-80	-79	-57	+28,8
Šalčininkų raj. savivaldybė	-185	-111	-205	-10,8
Širvintų raj. savivaldybė	-184	-107	-152	+17,4
Švenčionių raj. savivaldybė	-302	-297	-360	-19,2
Trakų raj. savivaldybė	-145	-156	-167	-15,2
Ukmergės raj. savivaldybė	-378	-419	-412	-9,0
Vilniaus raj. savivaldybė	-80	-128	-139	-73,8

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Žemas gimstamumas ir didelis mirtingumas rodo demografinės pusiausvyros praradimą – neatsinaujinantį gyventojų skaičių ir sparčiai senėjančią visuomenę.

Gyventojų tankis – gyventojų skaičius 1 km², t. y. gyventojų ir ploto, kuriame jie gyvena, santykis.

Remiantis Lietuvos Statistikos departamento duomenimis, gyventojų tankis Švenčionių rajone 2014 m. pradžioje siekė 15,5 žmonės/km², tuo tarpu šalies gyventojų tankio rodiklis – 45,3 žmonės/km². Tai nėra tankiai apgyvendinta savivaldybė.

Miesto gyventojas – gyventojas, gyvenantis mieste, t. y. kompaktiškai užstatytoje gyvenamojoje vietovėje, turinčioje daugiau kaip 3 tūkst. gyventojų, iš kurių daugiau kaip du trečdaliai

dirba pramonės, verslo bei gamybinės ir socialinės infrastruktūros srityse. Miestuose gali gyventi ir mažiau negu 3 tūkst. žmonių, jeigu šie miestai turėjo miesto statusą iki įsigaliojant Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymui (1994 m. liepos 19 d.).

Kaimo gyventojas – gyventojas, gyvenantis kaimo gyvenamojoje vietovėje. Švenčionių raj. savivaldybėje 2013 m. 61,7 proc. arba 16 205 gyventojai gyveno mieste, 38,3 proc. arba 10 648 gyventojai gyveno kaime. Lyginant su 2011 m., labiau mažėjo gyventojų, gyvenančių kaime, skaičius, nei gyvenančių mieste (gyvenančių kaime sumažėjo 4,8 proc., gyvenančių mieste – 3,4 proc.).

Neto migracija – rodiklis, parodantis skirtumą tarp išvykstančių ir atvykstančių gyventojų tam tikroje teritorijoje skaičiaus.

Analizuojant 2011-2013 m. vidaus ir tarptautinę migraciją Švenčionių raj. savivaldybėje, pastebima, kad tiek atvykusiųjų, tiek išvykusiųjų skaičius rajone mažėjo, tačiau neto migracija vis vien buvo neigiama – per 2013 m. iš rajono 222 asmenimis daugiau išvyko, nei atvyko (žr. 3.3.1.4. lentelę).

3.3.1.4. lentelė. Vidaus ir tarptautinė neto migracija 2010–2013 m., asmenys

Teritorija	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	-38178	-21257	-16807	+56,0
Elektrėnų savivaldybė	-281	-227	-105	+62,6
Šalčininkų raj. savivaldybė	-311	-357	-313	-0,6
Širvintų raj. savivaldybė	-250	-212	-158	+36,8
Švenčionių raj. savivaldybė	-225	-285	-222	+1,3
Trakų raj. savivaldybė	-78	-177	-173	-121,8
Ukmergės raj. savivaldybė	-670	-448	-384	+42,7
Vilniaus raj. savivaldybė	417	-495	157	-62,4

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Švenčionių rajono savivaldybės neto migracijos rodiklis analizuojamu periodu – gerėjantis (neto migracija sumažėjo 3 asmenimis arba 1,3 proc.), tačiau Vilniaus apskrityje (be Vilniaus miesto) buvo savivaldybių, kurių neto migracijos pokyčiai buvo geresni nei Švenčionių rajono savivaldybėje (tai Elektrėnų savivaldybė, Širvintų rajono savivaldybė, Ukmergės rajono savivaldybė, Vilniaus rajono savivaldybė); tai pat buvo savivaldybių, kurių neto migracija 2013 m. buvo teigiama (tai Vilniaus raj. savivaldybė). Blogiausias 2013 m. neto migracijos rodiklis fiksuojamas Trakų raj. savivaldybėje (rodiklis 2011-2013 metais pablogėjo 121,8 proc.).

2013 m. Eurostato atliktos demografinės Lietuvos projekcijos iki 2060 m. duomenimis, nuo 2010 iki 2060 m. gyventojų Lietuvoje sumažės 19,6 procento. Be to, šiuo laikotarpiu Lietuvoje gerokai sumažės vaikų ir darbingo amžiaus (15-64 metų) gyventojų skaičius, o senyvų (65 metų ir vyresnių) gyventojų skaičius padidės beveik du kartus.

APIBENDRINIMAS

- Švenčionių rajono savivaldybėje fiksuojamas tendencingas gyventojų skaičiaus mažėjimas;
- Švenčionių rajono gyventojų struktūroje ženkliai mažėjo vaikų skaičius, nežymiai didėjo darbingo amžiaus gyventojų skaičius ir sparčiai augo pensininkų skaičius. Vaikų ir jaunimo skaičiaus mažėjimas yra didelė problema, ateityje tai gali sukelti kvalifikuotų jaunų darbuotojų trūkumą;
- Demografinės senatvės koeficientas Švenčionių raj. savivaldybėje rodo, kad 2013 m. Švenčionių rajono savivaldybėje 100 vaikų teko 166 pagyvenę asmenys, tai vienas blogiausių rodiklių apskrityje, neskaitant Vilniaus m. Galima teigti, kad Švenčionių rajone gyvena senstanti visuomenė;
- Vilniaus apskrities savivaldybių (be Vilniaus miesto) tarpe Švenčionių rajono savivaldybė pagal gimusių naujagimių skaičių 2013 m. buvo priešpaskutinėje vietoje, o pagal mirtingumo rodiklio augimą – pirmoje vietoje;

- Švenčionių rajono NGK rodiklis buvo neigiamas analizuojamu laikotarpiu blogėjo, tuo tarpu šalyje, nors ir buvo neigiamas, tačiau fiksuojamos jo gerėjimo tendencijos;
- Žemas gimstamumas ir didelis mirtingumas rodo demografinės pusiausvyros praradimą – neatsinaujinantį gyventojų skaičių ir sparčiai senėjančią visuomenę;
- 2011-2013 m. laikotarpyje Švenčionių raj. savivaldybėje tiek atvykusiųjų, tiek išvykusiųjų skaičius mažėjo, tačiau neto migracija vis vien buvo neigiama.

3.3.2. UŽIMTUMAS IR DARBO RINKA

Užimti gyventojai – 15 metų ir vyresni asmenys, dirbantys bet kokią darbą, gaunantys už jį darbo užmokestį pinigais ar išmoką natūra arba turintys pajamų ar pelno.

Bedarbis – nedirbantis 15–74 metų amžiaus asmuo, kuris aktyviai ieško darbo (per paskutines keturias savaites) ir per apibrėžtą laikotarpį (dvi savaites) gali pradėti dirbti.

Užimtųjų skaičius 2011–2013 m. Lietuvoje ir Vilniaus apskrityje (neskaitant Vilniaus m.) kito ta pačia tendencija – augo atitinkamai 3,1 proc. ir 3,6 proc. (nuo 1 253,6 tūkst. iki 1 292,8 tūkst. ir nuo 374,1 tūkst. iki 385,2 tūkst. asmenų). Teigiamos darbo rinkos tendencijos jaučiamos ir Švenčionių rajono savivaldybėje, nes čia užimtųjų skaičius didėjo sparčiau nei šalyje ar apskrityje (6,2 proc. arba nuo 9,7 tūkst. iki 10,3 tūkst. asmenų). Vilniaus apskrities (neskaitant Vilniaus m.) savivaldybių tarpe spartesnis užimtųjų skaičiaus didėjimas buvo Ukmergės rajone (39,3 proc.) ir Šalčininkų rajone (25,8 proc.).

3.3.2.1. lentelė. Vidutinis metinis bedarbių ir užimtųjų skaičius 2011-2013 m., tūkst.

Teritorija	2011 metai		2012 metai		2013 metai		Pokytis, proc.	
	Bedarbiai	Užimtieji	Bedarbiai	Užimtieji	Bedarbiai	Užimtieji	Bedarbiai	Užimtieji
Lietuvos Respublika	247,2	1 253,6	216,9	1 275,7	201,3	1 292,8	-18,6	+3,1
Elektrėnų savivaldybė	1,6	11,2	1,4	10,4	1,4	10,2	-12,5	-8,9
Šalčininkų raj. savivaldybė	3,5	9,3	3,1	11,3	2,8	11,7	-20,0	+25,8
Širvintų raj. savivaldybė	1,2	6,0	1,2	5,6	1,1	5,1	-8,3	-15,0
Švenčionių raj. sav.	2,3	9,7	1,9	10,1	1,8	10,3	-21,7	+6,2
Trakų raj. savivaldybė	2,2	15,5	1,9	13,1	1,6	12,9	-27,3	-16,8
Ukmergės raj. savivaldybė	3,4	11,7	3,2	14,2	3,3	16,3	-2,9	+39,3
Vilniaus r. sav.	10,4	41,3	8,9	40,2	7,8	42,0	-25,0	+1,7

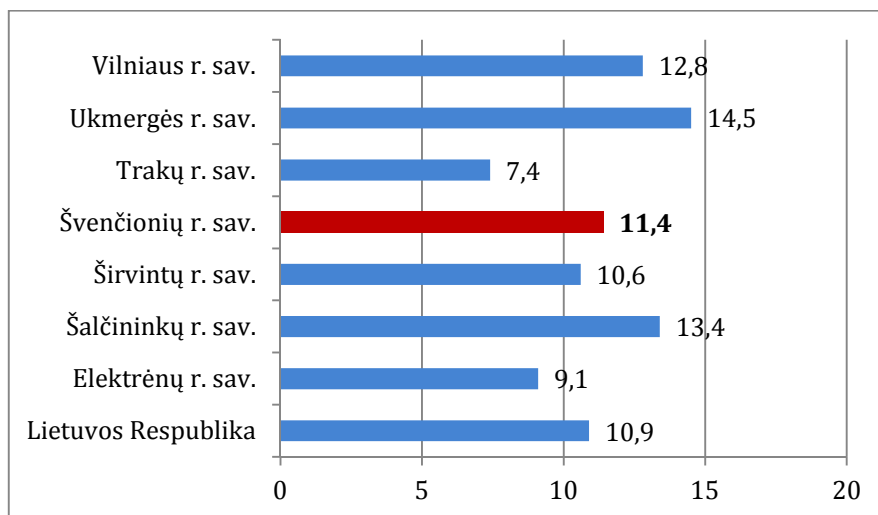
Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Bedarbių skaičius mažėjo Lietuvoje (18,6 proc.), Vilniaus apskrityje, neskaitant Vilniaus miesto (19,5 proc.), bei visose Vilniaus apskrities savivaldybėse. Geriausias bedarbių skaičiaus mažėjimo rodiklis 2011-2013 metų laikotarpyje buvo Trakų raj. savivaldybėje (27,3 proc.), prasčiausias – Ukmergės raj. savivaldybėje (2,9 proc.). Švenčionių raj. savivaldybėje per trejus metus bedarbių skaičius sumažėjo 21,7 proc. (pakankamai geras rodiklis) ir 2013 m. siekė 1,8 tūkst. gyventojų.

Nedarbo lygis – rodiklis, išreiškiamas bedarbių ir darbo jėgos santykiu.

Nepaisant pastaraisiais metais mažėjusio nedarbo, bedarbių ir darbingo amžiaus žmonių santykis 2013 m. analizuojamose vietovėse skyrėsi net kelis kartus (nuo 7,4 proc. – Trakų rajono savivaldybėje iki 14,5 proc. – Ukmergės rajono savivaldybėje). Remiantis šiais skaičiais galima teigti, kad savivaldybių išsivystymo lygį (kurį iš dalies atskleidžia nedarbo rodiklis) lemia

kultūriniai ir gamtiniai ištekliai, teritorijos padėtis ekonomikos augimo centrų atžvilgiu, savivaldos pastangos pritraukti investuotojus.

3.3.2.1. pav. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus žmonių santykis (nedarbo lygis) 2013 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Nagrinėjamu laikotarpiu Švenčionių rajono savivaldybėje nedarbo lygis buvo 11,4 proc. Tai buvo didesnis rodiklis nei šalyje (10,9 proc.). Apskirtyje (neskaitant Vilniaus miesto), blogesni rodiklį turėjo Ukmergės raj. savivaldybė (14,5 proc.), Šalčininkų raj. savivaldybė (13,4 proc.) ir Vilniaus raj. savivaldybė (12,8 proc.). Mažiausias nedarbo lygis apskrityje buvo Trakų raj. savivaldybėje (7,4 proc.).

Bruto darbo užmokestis – atlyginimas pinigais, apimantis tiesiogiai darbdavio darbuotojui mokamą pagrindinį darbo užmokestį ir papildomą uždarbį, įskaitant darbuotojo mokamas valstybinio socialinio draudimo įmokas ir gyventojų pajamų mokestį.

3.3.2.2. lentelė. Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis 2011-2013 m., EUR

Teritorija	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	593	615	646	+9,1
Elektrėnų sav.	605	624	669	+10,6
Šalčininkų r. sav.	410	428	458	+11,8
Širvintų r. sav.	469	494	512	+9,1
Švenčionių r. sav.	488	498	522	+7,1
Trakų r. sav.	521	536	571	+9,6
Ukmergės r. sav.	491	504	535	+8,8
Vilniaus r. sav.	503	538	576	+14,5

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

2013 m. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Švenčionių rajono savivaldybėje (522 EUR) buvo mažesnis nei šalies rodiklis (646 EUR), o Vilniaus apskrities savivaldybių (be Vilniaus m.) tarpe, tai buvo vidutinis rodiklis – didesnis vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis fiksuojamas Elektrėnų, Vilniaus rajono, Trakų rajono ir Ukmergės rajono savivaldybėse (žr. 3.3.2.2. lentelę).

2011-2013 m. laikotarpiu Švenčionių rajono savivaldybės vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis išaugo 7,1 proc. (šalyje – 9,1 proc.). Tai buvo pats lėčiausias rodiklio augimas Vilniaus apskrities savivaldybių (neskaitant Vilniaus m.) tarpe.

APIBENDRINIMAS

- Užimtųjų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje didėjo, o bedarbių skaičius mažėjo sparčiau nei šalyje;
- Švenčionių raj. savivaldybės nedarbo lygis buvo didesnis nei šalyje, tai buvo vienas didžiausių rodiklių apskrityje;
- Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis savivaldybėje padidėjo mažesniu procentu nei šalyje;
- Vilniaus apskrities savivaldybių (be Vilniaus m.) mastu Švenčionių rajono savivaldybės vidutinio darbo užmokesčio augimas 2011-2013 m. laikotarpiu buvo pats lėčiausias.

3.3.3. ŠVIETIMAS

Vienas iš svarbiausių švietimo lygi savivaldybėje apibūdinančių rodiklių yra švietimo prieinamumas. Jis vertinamas pagal švietimo sistemos struktūrą ir ugdymo poreikius, kuris užtikrina asmenų išsilavinimą.

Pagal www.aikos.smm.lt informaciją, 2014 m. Švenčionių rajone veikė 10 bendrojo ugdymo mokyklų: 4 gimnazijos, 3 vidurinės mokyklos (1 su jaunimo ir suaugusiųjų klase), 1 progimnazija, 1 pradinė mokykla ir 1 ugdymo ir turizmo centras (daugiafunkcinis centras, tačiau dar neturi statuso). 2014 m. Švenčionių rajone veikė 3 ikimokyklinio ugdymo įstaigos (priskiriamos neformaliajam švietimui) ir 4 neformaliojo vaikų švietimo mokyklos bei formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklos (Švenčionių Juliaus Siniaus meno mokykla, Švenčionių rajono Pabradės meno mokykla, Švenčionių rajono Švenčionėlių meno mokykla ir Švenčionių Papildomo ugdymo centras), 1 profesinio mokymo įstaiga (Švenčionių profesinio rengimo centras) ir 1 švietimo pagalbos įstaiga (Švenčionių rajono švietimo pagalbos tarnyba) žr. 3.3.3.1. lentelę).

3.3.3.1. lentelė. Švietimo įstaigos Švenčionių rajono savivaldybėje 2014 m.

Švietimo įstaigos	Pavadinimas
Ikimokyklinio ugdymo įstaigos (3)	Švenčionių mieste: lopšelis-darželis „Gandriukas“ Švenčionių rajone: Švenčionėlių lopšelis-darželis „Vyturėlis“, Pabradės lopšelis-darželis „Varpelis“
Pradinės mokyklos (1)	Švenčionių mieste: Švenčionių pradinė mokykla
Progimnazijos (1)	Švenčionių rajone: Švenčionėlių progimnazija
Vidurinės mokyklos (3), gimnazijos (4), daugiafunkciniai centrai (1)	Švenčionių mieste: Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazija, Švenčionių vidurinė mokykla Švenčionių rajone: Pabradės „Žeimenos“ gimnazija, Pabradės „Ryto“ gimnazija, Švenčionėlių Mindaugo gimnazija, Adučiškio vidurinė mokykla, Švenčionėlių jaunimo ir suaugusiųjų mokykla, Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras
Neformaliojo vaikų švietimo mokyklos (4)	Švenčionių mieste: Švenčionių Juliaus Siniaus meno mokykla, Švenčionių Papildomo ugdymo centras Švenčionių rajone: Švenčionėlių meno mokykla, Pabradės meno mokykla
Profesinio mokymo įstaigos (1)	Švenčionių mieste: Švenčionių profesinio rengimo centras
Švietimo pagalbos įstaiga (1)	Švenčionių mieste: Švenčionių rajono švietimo pagalbos tarnyba

Šaltinis: <http://www.aikos.smm.lt>

Nuo 2013 m. pradėtas įgyvendinti „Daugiafunkcinio ugdymo centro steigimas Kaltanėnų miestelyje“ projektas. Projekto tikslas – Kaltanėnų miestelyje kurti, diegti ir plėtoti modernias švietimo ir socialines paslaugas, skirtas įvairaus amžiaus gyventojų grupėms ir jų poreikiams. Universaliam daugiafunkciniame centre teikiamos tokios paslaugos: priešmokyklinis/ikimokyklinis ugdymas, savišvieta, neformalusis vaikų ir suaugusiųjų švietimas (sportiniai užsiėmimai, vaikų vasaros poilsio stovyklos užsiėmimai), socialinės paslaugos, kultūros paslaugos, susitikimai su bendruomene, švenčių ir pan. renginių organizavimas, turizmo paslaugos.

Švenčionių rajono savivaldybės taryba 2012 m. vasario 28 d. sprendimu Nr. T-36 patvirtino Švenčionių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2012-2015 metų

bendrajį planą. Juo remiantis iki 2014 m. buvo likviduotos (ir prijungtos) Magūnų, Svirkų pagrindinės mokyklos. 2015 m. planuojama Adutiškio vidurinę mokyklą reorganizuoti į Adutiškio pagrindinę mokyklą, 2016 m. Švenčionių vidurinę mokyklą – į Švenčionių progimnaziją.

Ikimokyklinis ugdymas – vaikų iki 3 metų priežiūra ir 3–6 metų amžiaus vaikų ugdymas pagal ikimokyklinio ugdymo programą, kurią vykdo lopšeliai, lopšeliai-darželiai, darželiai, mokyklos-darželiai ir kitos mokyklos, laisvieji mokytojai ar kiti švietimo teikėjai.

2013-2014 m. m. Lietuvos Respublikos teritorijoje veikė 675, Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) teritorijoje – 60, Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje – 3 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, 1 iš jų veikė Švenčionių mieste ir 2 įstaigos Pabradėje ir Švenčionėliuose.

2013 m., lyginant su 2011 m., ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtinių skaičius šalyje, Vilniaus apskrityje ir Švenčionių rajono savivaldybėje didėjo: šalyje padidėjimas siekė 12,5 proc., apskrityje (neskaitant Vilniaus m.) – 23,5 proc., Švenčionių rajono savivaldybėje – 9,1 proc. Visose Vilniaus apskrities savivaldybėse ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtinių skaičius augo, didžiausias augimas fiksuojamas Širvintų rajono savivaldybėje (39,3 proc.), mažiausias – Švenčionių rajono savivaldybėje (8,6 proc.) (žr. 3.3.3.2. lentelę).

3.3.3.2. lentelė. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtiniai šalyje, Vilniaus apskrityje ir Švenčionių raj. savivaldybėje 2011 ir 2013 metais

Teritorija	Ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtinių skaičius		Pokytis, proc.
	2011 metai	2013 metai	
Lietuvos Respublika	97 929	110 125	+12,5
Vilniaus apskritis (be Vilniaus m.)	6 583	8 127	+23,5
Švenčionių raj. savivaldybė	580	630	+8,6

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

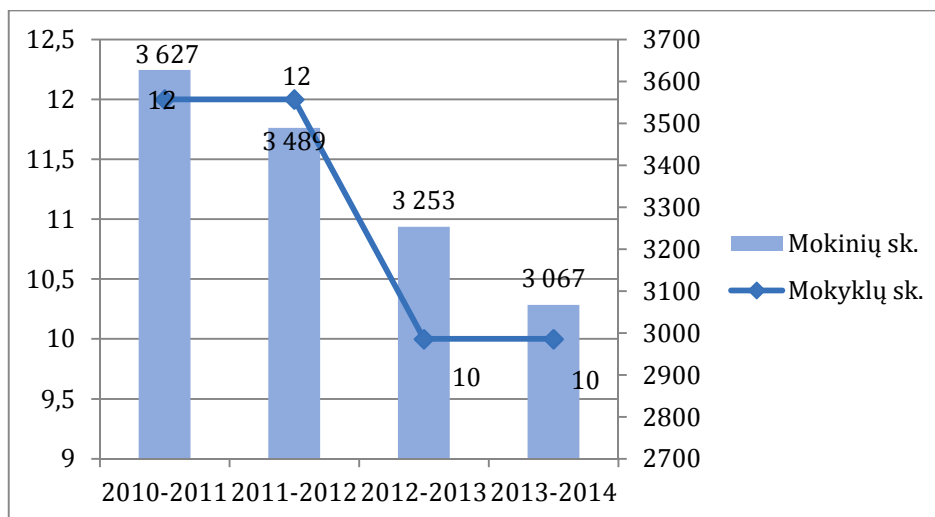
Bendrasis ugdymas – ugdymas pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas.

Nuo 2010-2011 m.m. iki 2013-2014 m.m. bendrojo ugdymo įstaigų skaičius sumažėjo 2 ir 2013-2014 m.m. veikė 10 bendrojo ugdymo mokyklų (1 pradinė, 3 vidurinės mokyklos, 1 progimnazija, 4 gimnazijos ir 1 daugiafunkcinis centras). Tai sudarė 0,8 proc. šalies bendrojo ugdymo mokyklų skaičiaus ir 6,7 proc. Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) bendrojo ugdymo mokyklų skaičiaus. Mažėjant gyventojų skaičiui Švenčionių rajono savivaldybėje, atitinkamai mažėja ir mokinių bei mokyklų skaičius. Demografinė situacija rodo, kad mokinių skaičius savivaldybėje ir toliau mažės.

10-yje Švenčionių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų 2013-2014 m.m. mokėsi 3067 mokiniai*, nuo 2010-2011 m.m. mokinių skaičius Švenčionių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose sumažėjo 560 asmenų arba 15,4 proc. (šalyje tuo tarpu sumažėjo 14,0 proc., Vilniaus apskrityje, neskaitant Vilniaus m. – 13,5 proc.) (žr. 3.3.3.1. pav.).

Pagal Švenčionių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2012-2015 metų bendrąjį planą, prognozuojama, kad Švenčionių rajono savivaldybėje ir toliau mažės mokinių skaičius – planuojama, kad 2014-2015 m. m. jų sumažės iki 3 127, t.y. 1 096 mokiniais.

Bendrojo ugdymo mokyklų, tenkančių 1 000 gyventojų, skaičiaus tendencijos Švenčionių rajono savivaldybėje yra panašios kaip ir šalyje – rodiklis savivaldybėje 2013-2014 m.m. siekė 0,5, šalyje – 0,6. Didžiausią rodiklio reikšmę apskrityje turi Šalčininkų rajono savivaldybė (joje 1 000 gyventojų tenka 1,1 bendrojo ugdymo mokykla), mažiausią – Švenčionių rajono savivaldybė.

3.3.3.1. pav. Bendrojo ugdymo mokyklų ir mokinių* skaičius Švenčionių raj. savivaldybėje 2010-2011 – 2013-2014 m. m.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

* į mokinių skaičių įskaičiuojami 1-12 klasių mokiniai, 1-4 gimnazijos klasių mokiniai bei išlyginamųjų klasių mokiniai, siekiantys pagrindinio/vidurinio išsilavinimo

Iš viso 2013-2014 m. m. nesimokančių vaikų Švenčionių raj. savivaldybėje buvo 56 ir tai sudarė 1,3 proc. visų savivaldybėje esančių mokinių skaičiaus, šalyje šis rodiklis analogišku periodu buvo blogesnis ir siekė 4,3 proc.). Iš jų 55 nesimokantys vaikai buvo dėl to, kad išvykę iš šalies, 1 – dėl socialinių, psichologinių ir kitų priežasčių. Nuo 2010-2011 m.m. šis skaičius sumažėjo 62 vaikais arba beveik per pusę.

3.3.3.3. lentelė. Nesimokančių vaikų skaičius Švenčionių raj. savivaldybėje pagal priežastis

Metai/Priežastis	Išvykę iš šalies	Nerasti	Socialinės, psichologinės ir kitos priežastys
2010-2011 m. m.	89	6	23
2011-2012 m. m.	59	0	10
2012-2013 m. m.	53	0	0
2013-2014 m. m.	55	0	1

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Švenčionių raj. savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvos Respublikoje bei Vilniaus apskrityje, 2012–2013 m. m. daugiausia mokytojų turėjo aukštąjį išsilavinimą (Lietuvoje šis rodiklis siekė 97,5 proc., Vilniaus apskrityje – 97,6 proc., o Švenčionių raj. savivaldybėje – 99,1 proc.). Vidurinį išsilavinimą turinčių mokytojų Švenčionių rajone iš vis nebuvo, o aukštesnįjį turėjo tik labai maža dalis – 0,9 proc. (žr. 3.3.3.4. lentelę). 2012-2013 m. m. atestuotų mokytojų skaičius šalyje siekė 83,0 proc., o Švenčionių rajono savivaldybėje – 87,8 proc. Galima teigti, kad Švenčionių rajone yra pakankamai mokytojų specialistų.

3.3.3.4. lentelė. Mokytojų skaičius pagal kompetenciją šalyje, Vilniaus apskrityje ir Švenčionių raj. savivaldybėje 2012–2013 m. m., proc.

Teritorija	Vidurinis išsilavinimas	Aukštesnysis išsilavinimas	Aukštasis išsilavinimas
Lietuvos Respublika	0,2	2,3	97,5
Vilniaus apskritis	0,4	2,0	97,6
Švenčionių raj. savivaldybė	0,0	0,9	99,1

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Mokyklų kompiuterizavimas. LR Švietimo ministerijos duomenimis, 2012–2013 m. m. 100 Švenčionių raj. savivaldybės mokinių tenka 22,5 kompiuterio, Lietuvoje – 20,4 kompiuterio (Švenčionių raj. savivaldybėje rodiklis 9,8 proc. didesnis). Lyginant su 2010–2011 m. m.

Švenčionių raj. savivaldybėje šis rodiklis padidėjo 38,0 proc. (nuo 16,3 iki 22,5), o Lietuvoje padidėjo 32,5 proc. (nuo 15,4 iki 20,4).

Profesinis mokymas – mokymas pagal profesinio mokymo programas, padedantis asmeniui įgyti kvalifikaciją ar ją tobulinti. Baigusiesiems mokymo programą išduodamas profesinio mokymo diplomas ar kvalifikacijos pažymėjimas.

Švenčionių raj. savivaldybėje veikia Švenčionių profesinio rengimo centras (toliau – ŠPRC). 1959 m. spalio 1 d. pradėjęs veikti žemės ūkio technikumą 1975 m. buvo reorganizuotas į tarybinį ūkį-technikumą, o 1990 m. - į žemės ūkio mokyklą. 2000 m. liepos 1 d. sujungus Cirkliškio žemės ūkio mokyklą su Švenčionėlių politechnikos mokykla, įkurtas Švenčionių profesinio rengimo centras.

Šiuo metu ŠPRC mokoma apdailininko, automobilių kėbulo remontininko, kaimo turizmo organizatoriaus, miško darbininko, padavėjo-barmeno, pardavėjo, smulkiojo verslo organizatoriaus, smulkiojo verslo paslaugų teikėjo mokymo programų; įgyjamas pagrindinis, vidurinis išsilavinimas. ŠPRC turi vairavimo mokyklą bei vykdo nepagrindinę veiklą.

Remiantis Švenčionių profesinio rengimo centro 2014-2016 m. strateginio plano duomenimis, 2012-2013 m. m. ŠPRC mokėsi 356 mokiniai, 2013-2014 m. m. – 74 mokiniais daugiau (430 mokinių). 2013-2014 m. m. ŠPRC buvo 19 grupių (klasių). 2012-2013 m. m. daugiausiai mokinių (17,1 proc.) mokėsi automobilių kėbulo remontininko specialybės, antroje vietoje pagal populiarumą – smulkiojo verslo organizatoriaus specialybė (25,8 proc.). 2013-2014 m. m. daugiausiai mokinių (ketvirtadalis) įstojo smulkiojo verslo organizatoriaus specialybę, antra pagal populiarumą – pardavėjo-barmeno ir automobilių kėbulo remontininko specialybės (po 11,9 proc. besimokančių mokinių).

2013-2014 m. m. pradžioje ŠPRC patvirtintos 44,31 pedagoginės normos, 18 - administracijos darbuotojų, 35 - techninių darbuotojų etatai. Mokykloje dirba 35 pedagogai, iš kurių 11 atestuoti vyresniojo mokytojo kvalifikacinei kategorijai, 14 mokytojų metodininkų, 1 mokytojas ekspertas, 6 mokytojai ir 3 neatestuoti. Šešiems administracijos darbuotojams tarifikuotos pamokos (2 mokytojai metodininkai, 3 vyresnieji mokytojai ir 1 neatestuota mokytoja).

2013-2014 m. m. ŠPRC buvo 64 darbo vietos, iš kurių 16 – kompiuterizuotos mokyklos vadovų, buhalterijos, kitų administracijos darbuotojų darbo vietos, taigi, mokyklos kompiuterizavimo lygis yra 11,2 (100 mokinių tenka 11,2 kompiuterio). ŠPRC įdiegtas interneto ryšys.

Pagrindinė problema, su kuria susiduria ŠPRC baigę asmenys yra ta, kad sunkiai įsitvirtina darbo rinkoje. Pačioje įstaigoje yra prasta mokymo bazė, reikalaujanti atnaujinimo, todėl dažnai mokiniai renkasi kitas didžiųjų miestų profesines mokyklas.

Neformalus ir papildomas ugdymas. Švenčionių rajono savivaldybėje neformalus ugdymas organizuojamas bendrojo ugdymo mokyklose ir neformaliojo vaikų švietimo įstaigose.

Švenčionių rajono mokyklose (be neformaliojo vaikų švietimo įstaigų) papildomojo ugdymo užsiėmimus 2013-2014 m. m. lankė 2 439 mokiniai arba 79,5 proc. mokinių. Pažymėtina, kad Adučiškio vidurinėje mokykloje ir mokyklos Svirkų skyriuje neformaliojo ugdymo būrelius lankė 100 proc. mokinių. Lyginant su 2012-2013 m. m., Švenčionių rajono mokyklose papildomo ugdymo užsiėmimų lankomumas padidėjo 8,9 proc. (2012-2013 m. m. neformaliojo ugdymo būrelius bendrojo ugdymo mokyklose lankė 70,6 proc. mokinių).

Taip pat Švenčionių rajono savivaldybėje veikia 4 neformaliojo vaikų švietimo mokyklos, kurios siūlo sporto, meno (muzikos, šokio, dainavimo) užsiėmimus.

Meno mokyklas 2012-2013 m. m. lankė 540 mokinių (17,6 proc.), Švenčionių Papildomo ugdymo centrą – 241 mokiniai (7,9 proc.). Lyginant su 2012-2013 m. m. mokinių, lankančių

neformaliojo vaikų švietimo mokyklas, skaičius sumažėjo 3,1 proc. – tai labiausiai susiję su gyventojų skaičiaus mažėjimu rajone.

2013-2014 mokslo metų pradžioje Švenčionių rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo mokyklose dirbo 70 pedagogų, mokslo metų pabaigoje pedagogų skaičius sumažėjo 2 pedagogams (Pabradės meno mokykloje).

3.3.3.5. lentelė. Neformaliojo vaikų švietimo mokyklų mokinių skaičius 2012–2013 m. m., proc.

Mokykla	2012-2013 m. m. (mokinių sk.)	2013-2014 m. m. (mokinių sk.)	Pokytis, proc.
Papildomo ugdymo centro Sporto mokykla	244	241	-1,2
Pabradės meno mokykla	188	181	-3,7
Švenčionėlių meno mokykla	170	164	-3,5
Švenčionių meno mokykla	204	195	-2,5
Iš viso	806	781	-3,1

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės administracijos duomenys

Švenčionių meno mokyklose organizuojamos tradicinės šventės, koncertai, parodos, festivaliai, bendradarbiaujama su kitų rajonų meno mokyklomis (Grigiškių meno mokykla, Ignalinos muzikos mokykla), dalyvaujama šalies, apskrities ir rajono šventėse („Rytų Lietuvos žiedas“ ir kt.), festivaliuose (programinės pjesės festivalis „Muzika – vaizduojamasis garsų pasaulis“, šiuolaikinio šokio festivalis „Šokio erdvėje“, rajono instrumentinės muzikos festivalis „Žiemos pasaka“, rajono meno mokyklų instrumentų ansamblių festivalis „Muzikuojame kartu“ ir kt.), nacionaliniuose konkursuose (J.Švedo tautinių instrumentų konkursas, Lietuvos pianistų šiuolaikinės fortepijoninės muzikos konkursas „Šypsienėlė“, respublikinis liaudiškų šokių konkursas „Suk suk ratelį“, respublikinis šokio taurės konkursas „Mamai“ ir kt.), tarptautiniuose festivaliuose (šiuolaikinio šokio festivalis-konkursas „Super dance“, Ukraina; šokių festivalis „Gervė“, tarptautinis šokio festivalis „Perkūno akys“ ir kt.).

Švenčionių Papildomo ugdymo centras (toliau – ŠPUC) įsteigtas 2000 m. ŠPUC turi padalinį – Sporto mokyklą, kurioje kultivuojamos šios sporto šakos: krepšinis ir tinklinis (Švenčionėliuose), lengvoji atletika (Švenčionys, Švenčionėliai, Pabradė), futbolas ir boksas (Pabradė), pankrationas ir aerobika (Švenčionys). Sporto mokykloje veikia 16 suaugusiųjų sporto klubų (7 – Švenčionyse, 5 – Švenčionėliuose, 4 – Pabradėje). ŠPUC veikia sekmadieninė lenkų kalbos mokykla (Švenčionėliuose) ir mokinių dienos centras (Švenčionyse).

Švenčionių rajono švietimo pagalbos tarnyba (toliau – ŠRŠPT) įsteigta 1998 m., kurios tikslas – užtikrinti švietimo pagalbos teikimą Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje gyvenantiems vaikams, bendrojo ugdymo mokyklų mokiniams, tėvams (globėjams, rūpintojams) ir švietimo įstaigoms bei jų vadovams, pavaduotojams ugdymui, švietimo pagalbą teikiantiems specialistams bei tenkinti asmens karjerai būtinų kompetencijų ugdymo ir mokymosi visą gyvenimą, pažinimo, lavinimosi poreikius. Tarnyboje dirba psichologas, specialusis pedagogas, logopedas, metodiniai būreliai, vykdoma kita veikla.

Mokinių pavėžėjimas. Švenčionių raj. savivaldybėje 2013-2014 m. m. yra pavežami (į mokyklą ir atgal) 994 mokiniai arba 31,7 proc. nuo bendro mokinių skaičiaus. Pavėžėjimą vykdo UAB „Svirka“, UAB „Molėtų autobusų parkas“ autobusais, Magūnų seniūnijos transportu, 8 mokykliniais autobusais, traukiniais „Lietuvos geležinkeliai“, tėvų, Švenčionių Papildomo ugdymo centro transportu. Bendras vežamų mokinių skaičius ir dalis nuo bendro mokinių skaičiaus pagal ugdymo programas: pradinio ugdymo – 271 (32 proc.), pagrindinio ugdymo – 538 (34 proc.), vidurinio ugdymo – 168 (33 proc.), priešmokyklinio ugdymo – 17 (1 proc.).

APIBENDRINIMAS

- Švenčionių raj. savivaldybėje mažėja ir mokinių, ir bendrojo ugdymo įstaigų, ir mokytojų skaičius – tai įtakoja mažėjantis gyventojų skaičius, emigracija;
- Demografinė situacija rodo, kad mokinių skaičius Švenčionių raj. savivaldybėje ir toliau mažės;
- Švenčionių rajone yra pakankamai mokytojų specialistų;
- Švenčionių raj. savivaldybės mokyklų kompiuterizavimo lygis yra aukštesnis nei Lietuvoje ir Vilniaus apskrityje;
- Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje veikia 4 neformaliojo ugdymo mokyklos (3-meno mokyklos ir 1-papildomo ugdymo (sporto) mokykla).
- Švenčionių raj. savivaldybėje pavėžėjimo paslaugos teikiamos beveik trečdaliui savivaldybės mokinių.

3.3.4. SVEIKATOS APSAUGA

Sergamumas – ataskaitiniais metais užregistruotų naujų susirgimų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų.

Išanalizavus Švenčionių rajono savivaldybės gyventojų sergamumo, tenkančio 100 000-ių gyventojų, rodiklį, pastebima, kad dažniausiai pasitaikančios ligos tarp rajono gyventojų – odos ir poodžio, kūdikių ligotumas, sergamumas dėl išorinių priežasčių (traumos, apsinuodijimai ir kt.), akių ir urogenitalinės ligos. 2010–2012 m. Švenčionių rajono savivaldybėje labiausiai išaugo sergamumas cukriniu diabetu (91,9 proc. augimas), įgimtomis formavimosi ydomis (55,7 proc.), endokrininėmis ligomis (41,4 proc.), labiausiai sumažėjo sergamumas lytiškai plintančiomis ligomis (74,9 proc.), ŽIV (58,2 proc.) ir tuberkulioze (54,6 proc.) (žr. 3.3.4.1. lentelę).

3.3.4.1. lentelė. Sergamumas Švenčionių rajono savivaldybėje 100 000-ių gyventojų 2010–2012 m. pagal ligas

Rodiklis	2010 metai	2011 metai	2012 metai	Pokytis, proc.
Infekcinėmis ir parazitinėmis ligomis	5 009,62	4 758,55	4 450,42	-11,2
Tuberkulioze	81,20	61,38	36,84	-54,6
Lytiškai plintančiomis ligomis	190,64	61,38	47,89	-74,9
ŽIV	17,65	3,61	7,37	-58,2
Piktybiniais navikais	526,03	646,27	648,41	+23,3
Kraujo ir kraujodaros organų ligomis	391,87	444,08	478,94	+22,2
Endokrininės sistemos ligomis	984,98	1 173,39	1392,6	+41,4
Cukriniu diabetu	197,70	278,00	379,46	+91,9
Psichikos ir elgesio sutrikimais	1 493,35	1 675,24	1 598,91	+7,1
Nervų sistemos ligomis	3519,8	2 707,83	4 568,31	+29,8
Akių ligomis	5 489,75	5 769,47	6 358,80	+15,8
Kraujotakos sistemos ligomis	2 933,75	2 826,97	3 275,19	+11,6
Kvėpavimo sistemos ligomis	2 0190,3	2 4543,7	2 1297,9	+5,5
Virškinimo sistemos ligomis	3 177,35	4 036,47	3 754,12	+18,2
Odos ir poodžio ligomis	6 785,41	7 195,60	7 021,94	+3,5
Artropatijomis	2 319,46	2 621,18	2 932,56	+26,4
Urogenitalinės sistemos ligomis	3 957,56	4 751,33	5 216,72	+31,8
Įgimtomis formavimosi ydomis, deformacijomis ir chromosomų anomalijomis	222,41	335,77	346,31	+55,7
Kūdikių ligotumas	8 612,44	12 621,4	9 628,01	+11,8
Asmenų, kuriems užregistruota trauma, apsinuodijimas ar kt. išorinių priežasčių padariniai	8 787,14	10 105,6	9 549,25	+8,7

Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras

Aukštas nedarbo lygis, ekonominis ir socialinis nesaugumas, didina gyventojų psichinę-emocinę įtampą, kuri iš dalies sąlygoja sergamumo didėjimą kai kuriomis ligomis bei apsunkina jų gydymą. Daugelį susirgimų lemia nepakankama ir nesubalansuota mityba.

Bendrasis mirtingumo rodiklis – per metus mirusių ir vidutinio metinio gyventojų skaičiaus santykis, skaičiuojamas 1 000 gyventojų.

Švenčionių rajono savivaldybėje 2013 m. mirė 581 žmonės, tai sudarė 1,4 proc. šalies ir 13,7 proc. Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) mirusiųjų skaičiaus. 2013 m. Švenčionių rajono savivaldybėje mirė 3 kūdikiai (2,7 proc. visų šalies ir 15,8 proc. visų Vilniaus apskrities mirusiųjų skaičiaus).

Pagrindinės mirčių priežastys Švenčionių rajono savivaldybėje yra analogiškos kaip ir Lietuvoje: daugiausiai mirčių yra sąlygotos kraujotakos sistemos ligų (Švenčionių rajone 1 134,7 mirčių, tenkančių 100 000 gyventojų; šalyje – 775,5 mirčių, tenkančių 100 000 gyventojų), antroje vietoje – nuo piktybinių navikų (Švenčionių rajone 283,7 mirčių, tenkančių 100 000 gyventojų; šalyje – 267,7 mirčių, tenkančių 100 000 gyventojų), trečioje vietoje – išorinės mirties priežastys (Švenčionių rajone 217,4 mirčių, tenkančių 100 000 gyventojų; šalyje – 122,5 mirčių, tenkančių 100 000 gyventojų), iš kurių pagrindinės, yra savižudybės.

2010-2012 m. laikotarpiu mirtingumas, tenkantis 1 000-ių gyventojų (bendrasis mirtingumo rodiklis), Lietuvoje padidėjo 0,7 proc. ir 2012 m. sudarė 13,7. Švenčionių rajono savivaldybėje mirtingumo koeficientas 2012 m. buvo 19,3 (40,8 proc. didesnis nei šalyje), tai buvo pats didžiausias koeficientas Vilniaus apskrityje (neskatinat Vilniaus m.), nors per trejus metus jis sumažėjo 7,7 proc.

3.3.4.2. lentelė. Bendras mirtingumo rodiklis 2010-2012 m.

Teritorija	2010 metai	2011 metai	2012 metai	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	13,6	13,6	13,7	+0,7
Elektrėnų sav.	16,5	12,9	13,9	-15,8
Šalčininkų r. sav.	18,2	16,6	14,9	-18,1
Širvintų r. sav.	17,4	18,4	16,2	-6,9
Švenčionių r. sav.	20,9	19,5	19,3	-7,7
Trakų r. sav.	15,9	14,4	14,8	-6,9
Ukmergės r. sav.	16,7	17,3	18,8	+12,6
Vilniaus r. sav.	12,3	11,6	12,5	+1,6

Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras

Mirtingumo, tenkančio 1 000-iui gyventojų, rodiklis visose Vilniaus apskrities savivaldybėse (neskaitant Vilniaus m.) mažėjo, rodiklio augimas fiksuojamas tik Ukmergės rajono savivaldybėje (12,6 proc.) ir Vilniaus rajono savivaldybėje (1,6 proc.). Didžiausias rodiklio mažėjimas fiksuojamas Šalčininkų rajono savivaldybėje (-18,1 proc.), antroje vietoje – Elektrėnų savivaldybė (-15,8 proc.).

Pagrindiniai sveikatos priežiūros rodikliai. Sveikatos priežiūros įstaigos skirstomos į ambulatorines, privačias, medicinos punktus ir ligonines.

Ambulatorinių sveikatos priežiūros įstaigų Lietuvos Respublikoje skaičius 2010–2012 m. sumažėjo 6 įstaigomis, Vilniaus apskrityje (neskaitant Vilniaus m.) ir Švenčionių rajono savivaldybėje skaičius išliko toks pat: Vilniaus apskrityje be Vilniaus m. – 60 įstaigų, Švenčionių rajono savivaldybėje – 6 įstaigos. Švenčionių rajono ambulatorinių sveikatos priežiūros įstaigų skaičius sudarė dešimtadalį Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) ambulatorinių sveikatos priežiūros įstaigų skaičiaus.

Lietuvoje 2012 m. iš viso veikė 142 ligoninės, Vilniaus apskrityje (be Vilniaus m.) – 16 ligoninių, Švenčionių raj. savivaldybėje – 3 ligoninės (2,1 proc. šalies rodiklio ir 18,8 proc.

apskritis, neskaitant Vilniaus m., rodiklio). 2010–2012 m. laikotarpiu šalyje ligoninių skaičius sumažėjo 5 vnt., Vilniaus apskrityje (be Vilniaus m.) ir Švenčionių rajone ligoninių skaičius nepasikeitė.

Medicinos punktų skaičius šalyje 2012 m. buvo 601, nuo 2010 m. jis sumažėjo 48 medicinos punktais arba 7,4 proc. Vilniaus apskrityje mažėjimo tendencija ne tokia intensyvi – 2010–2012 m. laikotarpiu medicinos punktų skaičius sumažėjo tik viena įstaiga (neskatinat Vilniaus m., 2012 m. Vilniaus apskrityje buvo 60 medicinos punktų). Švenčionių raj. savivaldybėje medicinos punktų skaičius tuo pačiu laikotarpiu nesikeitė ir sudarė 1,3 proc. šalies rodiklio ir 13,3 proc. Vilniaus apskrities rodiklio (be Vilniaus m.).

Šiuo metu veikiančios gydymo ir sveikatos priežiūros viešosios įstaigos Švenčionių raj. savivaldybėje nurodytos 3.3.4.3. lentelėje. Iš viso rajone veikia 1 ligoninė ir 1 pirminės sveikatos priežiūros centras ir 1 visuomenės sveikatos biuras. VšĮ Švenčionių rajono pirminės sveikatos priežiūros centrą (toliau – Švenčionių rajono PSPC) sudaro 3 padaliniai (Švenčionių, Pabradės, Švenčionėlių poliklinikos), 1 psichikos sveikatos skyrius, 2 slaugos ir palaikomojo gydymo skyriai (Švenčionėlių paliatyviosios pagalbos ir slaugos palaikomojo gydymo ligoninė ir Pabradės slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninė), 1 greitosios medicininės pagalbos (toliau – GMP) skyrius (turintis 4 GMP brigadas), Adutiškio ir Kaltanėnų ambulatorijos ir 11 medicinos punktų:

- Švenčionių seniūnijoje (3) – Stanislavavo, Šventos, Milkuškų medicinos punktai;
- Švenčionėlių seniūnijoje (2) – Kretuonų, Reškutėnų medicinos punktai;
- Pabradės seniūnijoje (1) – Pavoverės medicinos punktas;
- Labanoro seniūnijoje (1) – Labanoro medicinos punktas;
- Magūnų seniūnijoje (1) – Prienų medicinos punktas;
- Sarių seniūnijoje (1) – Sarių medicinos punktas;
- Svirčių seniūnijoje (1) – Svirčių medicinos punktas;
- Strūnaičio seniūnijoje (1) – Strūnaičio medicinos punktas.

3.3.4.3. lentelė. Veikiančios viešosios gydymo ir sveikatos priežiūros įstaigos Švenčionių rajono savivaldybėje, 2014 m.

Įstaigos pavadinimas	Vidurinis išsilavinimas
VšĮ Švenčionių rajono ligoninė	Partizanų g. 4, LT-18126 Švenčionys
VšĮ Švenčionių slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninė	Partizanų g. 4, LT-18126 Švenčionys
VšĮ Švenčionių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras	Strūnaičio g. 3, LT-18127 Švenčionys
VšĮ Švenčionių rajono PSPC Švenčionėlių padalinys	Švenčionių g. 1/2, Švenčionėliai, LT-18215 Švenčionių r.
VšĮ Švenčionių rajono PSPC Pabradės padalinys	Upės g. 40, Pabrada, LT-18169 Švenčionių r.
VšĮ Švenčionių rajono psichikos sveikatos centras (toliau – Švenčionių PSC)	Strūnaičio g. 3, LT-18127 Švenčionys
Adutiškio ambulatorija (Adutiškio seniūnija)	Ažuolo g. 2, Adutiškis, LT-18289 Švenčionių r.
Kaltanėnų ambulatorija (Kaltanėnų seniūnija)	Nepirų g. 10, Kaltanėnai, LT-18239 Švenčionių r.
Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – ŠVSB)	Strūnaičio g. 3, LT-18127 Švenčionys

Šaltinis: Lietuvos sveikatos informacijos centras

2010–2012 m. laikotarpiu 10 000-ių gyventojų tenkančių sveikatos priežiūros specialistų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje mažėjo (sumažėjimas siekė 1,5 proc.), tuo tarpu, kai šalyje rodiklis didėjo (padidėjimas siekė 3,8 proc.). Vilniaus apskrities (neskaitant Vilniaus m.) mastu sveikatos priežiūros specialistų skaičius, tenkantis 10 000 gyventojų sumažėjo tik Švenčionių, Šalčininkų ir Širvintų rajono savivaldybėse (labiausiai mažėjo Širvintų rajono savivaldybėje -11,0 proc.), visose kitose Vilniaus apskrities savivaldybėse rodiklis augo (žr. 3.3.4.4. lentelę).

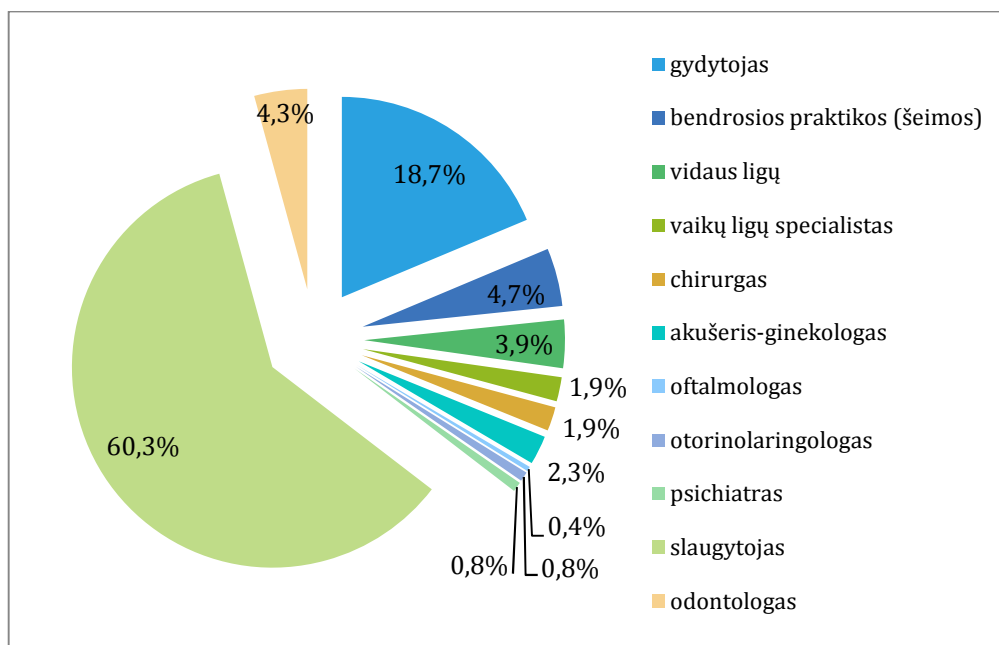
3.3.4.4. lentelė. Sveikatos priežiūros specialistų skaičius, tenkantis 10 000-ių gyventojų, 2010–2012 m.

Teritorija	2010 metai	2011 metai	2012 metai	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	129,7	132,2	134,6	+3,8
Elektrėnų sav.	97,3	101,6	99,6	+2,4
Šalčininkų r. sav.	68,1	67,3	66,2	-2,8
Širvintų r. sav.	69,1	62,7	61,5	-11,0
Švenčionių r. sav.	80,9	80,9	79,7	-1,5
Trakų r. sav.	65,3	67,5	65,8	+0,8
Ukmergės r. sav.	100,8	111,9	101,5	+0,7
Vilniaus r. sav.	37,7	37,9	38,5	+2,1

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Kadangi Švenčionių raj. savivaldybėje analizuojamu laikotarpiu mažėjo gyventojų skaičius, tai ir sveikatos priežiūros specialistų savivaldybėje 2012 m. buvo mažiau, o Lietuvos Respublikoje – daugiau (10 000 gyventojų Švenčionių rajono savivaldybėje teko 79,7 sveikatos priežiūros specialistai, Lietuvoje – 134,6). Daugiausiai sveikatos priežiūros specialistų 10 000 gyventojų Vilniaus apskrityje (neskaitant Vilniaus m.) teko Ukmergės rajono savivaldybėje (101,5), mažiausiai – Vilniaus rajono savivaldybėje (38,5).

Iš viso 2012 m. Švenčionių rajono savivaldybėje dirbo 257 sveikatos priežiūros specialistai, iš jų daugiausiai (60,3 proc.) buvo slaugytojų, gydytojų buvo 18,7 proc., bendrosios praktikos gydytojų – 4,7 proc., odontologų – 4,3 proc., vidaus ligų gydytojų 3,9 proc. (žr. 3.3.4.1. pav.).

3.3.4.1. pav. Švenčionių rajono savivaldybės sveikatos priežiūros specialistų struktūra 2012 metais, proc.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Lovų skaičius ligoninėse šalyje ir Vilniaus apskrityje (be Vilniaus m.) 2010-2012 metų laikotarpyje didėjo (atitinkamai 1,0 proc. ir 0,5 proc.), o Švenčionių rajono savivaldybėje – sumažėjo 5 lovomis arba 3,6 proc. (sumažėjimas buvo didžiausias iš visų apskrities savivaldybių). Lovų skaičius taip pat mažėjo Elektrėnų savivaldybėje, nesikeitė – Širvintų, Trakų ir Ukmergės rajonų savivaldybėse, visose kitose – didėjo. Iš viso 2012 m. Švenčionių rajono savivaldybėse buvo 135 lovos (tai sudaro 9,6 proc. Vilniaus apskrities be Vilniaus m. ir 0,5 proc. šalies rodiklio) (žr. 3.3.4.5. lentelę).

2012 m. vidutiniškai Švenčionių rajono savivaldybės ligoninėse buvo gydyta 246,4 asmenų, tenkančių 1 000 gyventojų; šis rodiklis, lyginant su 2010 m. rajone išaugo 4,4 proc. ir buvo didesnis nei Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) rodiklis, tačiau mažesnis nei šalies rodiklis (žr. 3.3.4.5. lentelę).

3.3.4.5. lentelė. Lovų skaičius ir gydytų ligonių skaičius, tenkančių 1 000 gyventojų, ligoninėse 2010-2012 m.

Teritorija	2010 metai		2011 metai		2012 metai		Pokytis, proc.	
	lovų sk.	gydytų ligonių sk., tenkantis 1000 gyv.	lovų sk.	gydytų ligonių sk., tenkantis 1000 gyv.	lovų sk.	gydytų ligonių sk., tenkantis 1000 gyv.	lovų sk.	gydytų ligonių sk., tenkantis 1000 gyv.
Lietuvos Respublika	26 804	240,4	27 175	257,4	27 079	255,2	+1,0	+6,2
Elektrėnų sav.	467	226,2	464	228,9	462	238,1	-1,1	+5,3
Šalčininkų r. sav.	163	227,7	173	246,8	173	248,8	+6,1	+9,3
Širvintų r. sav.	85	235,4	85	250,6	85	248,6	0,0	+5,6
Švenčionių r. sav.	140	236,1	130	252,8	135	246,4	-3,6	+4,4
Trakų r. sav.	180	251,1	180	257,0	180	264,5	0,0	+5,3
Ukmergės r. sav.	240	260,1	240	267,3	240	272,8	0,0	+4,9
Vilniaus r. sav.	129	183,0	139	195,0	136	212,0	+5,4	+15,8

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Siekiant pagerinti visuomenės sveikatingumo rodiklius, būtina vykdyti gyventojų švietimą sveikatingumo išsaugojimo klausimais, didžiausią dėmesį skiriant prevencinių programų prieš lėtines neinfekcines ligas vykdymui savivaldybėje, infekcinių ligų profilaktikos priemonėms, sveikai mitybai ir fiziniam aktyvumui visais gyvenimo tarpsniais. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas sveikam senėjimui, nes slaugos ir priežiūros sistemos paslaugomis daugiausiai naudojasi vyresnio amžiaus asmenys.

2010–2012 m. Švenčionių rajono savivaldybėje 1 gyventojas vidutiniškai apsilankė poliklinikoje ir ambulatorijose mažiau kartų, lyginant su Lietuva ar Vilniaus apskritimi, tačiau 2012 m. palyginus su 2010 m., šis rodiklis padidėjo 9,0 proc. Iš viso Švenčionių rajono savivaldybėje 2012 m. užregistruota 146,9 tūkst. apsilankymų.

3.3.4.6. lentelė. Gyventojų lankymasis poliklinikoje ir ambulatorijose bei asmenų skaičius, kuriems suteikta greitoji medicinos pagalba Švenčionių raj. savivaldybėje 2010–2012 m.

Rodiklis	2010 metai	2011 metai	2012 metai	Pokytis, proc.
Apsilankymų poliklinikoje ir ligoninėse skaičius tūkst.	134,8	154,4	146,9	+9,0
Vienas gyventojas vidutiniškai apsilankė poliklinikoje ir ambulatorijose, skaičius	4,8	5,6	5,4	+12,5
Asmenų, kuriems suteikta greitoji medicinos pagalba	9 586	9 859	7 862	-18,0
1000 gyventojų tenka asmenų, kuriems suteikta greitoji medicinos pagalba	338,4	355,9	289,7	-14,4

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Per 2012 m. greitoji medicinos pagalba Švenčionių rajono savivaldybėje buvo suteikta 7 862 kartus, tai yra 18,0 proc. mažiau nei 2010 m. ir sudarė 1,2 proc. šalies rodiklio ir 14,0 proc. Vilniaus apskrities (neskaitant Vilniaus m.) rodiklio. 2012 m. 1 000 gyventojų teko 289,7 asmenys, kuriems Švenčionių rajono savivaldybėje suteikta greitoji medicinos pagalba (šalies rodiklis – 220,4 asmenys). Lyginant su 2010 m. šis rodiklis sumažėjo 14,4 proc. – tai buvo didžiausias mažėjimas (rodiklio gerėjimas) tarp Vilniaus apskrities savivaldybių. Vilniaus apskrities savivaldybių mastu

(neskaitant Vilniaus m.) Švenčionių rajono savivaldybėje GMP buvo suteikta daugiausiai asmenų, tenkančių 1000 gyventojų, antroje vietoje – Elektrėnų savivaldybė (285,3 asmenims, tenkantiems 1 000 gyventojų), geriausias rodiklis 2012 m. fiksuojamas Vilniaus rajono savivaldybėje (180,4 asmenims, tenkantiems 1 000 gyventojų).

Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro veikla. Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) yra Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos iš savivaldybės biudžeto ir valstybės biudžeto išlaikoma biudžetinė visuomenės sveikatos priežiūros įstaiga. Biuro veiklos tikslas yra rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas. Svarbiausios Biuro veiklos kryptys yra visuomenės sveikatos stiprinimas, visuomenės sveikatos stebėsena ir vaikų bei jaunimo sveikatos priežiūra savivaldybės bendruomenėje. 2013 m. Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure buvo organizuojami sveikatingumo renginiai tokiais temomis kaip sveika mityba, fizinio aktyvumo skatinimas, asmens higienos ugdymas, užkrečiamųjų ir lėtinių neinfekcinių ligų profilaktika, psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija, psichinės sveikatos stiprinimas ir kt.

APIBENDRINIMAS

- Pagrindinė mirčių priežastis Švenčionių raj. savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje, yra kraujagyslių sistemos ligos, antroje vietoje – piktybiniai navikai, trečioje vietoje – išorinės priežastys, iš kurių daugiausiai sudaro savižudybės;
- 2012 m. Pakruojo rajono savivaldybėje teko mažiau sveikatos priežiūros specialistų nei 2010 m. Tai labiausiai susiję su gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijomis rajone;
- Per trejus metus Švenčionių rajono savivaldybėje sumažėjo lovų skaičius ligoninėse, o gydytų ligonių skaičius, tenkančių 1 000 gyventojų, - padidėjo;
- Švenčionių raj. savivaldybės gyventojai poliklinikose ar ambulatorijose apsilankė vidutiniškai mažiau kartų nei šalyje ar apskrityje, tačiau greitoji medicinos pagalba suteikta daugiausiai kartų vertinant Vilniaus apskrities (be Vilniaus miesto) mastu.

3.3.5. SOCIALINĖ APSAUGA

Socialinės paslaugos – paslaugos, kuriomis suteikiama pagalba asmeniui (šeimai) dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies arba visiškai neturinčiam, neįgijusiam arba praradusiam gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Socialinių paslaugų tikslas – suteikti socialinę pagalbą asmenims (šeimoms), nesugebantiems (-očioms) pasirūpinti savo asmeniniu ir socialiniu gyvenimu, sudarant jiems sąlygas stiprinti savo gebėjimus patiems spręsti iškilančias socialines problemas ir siekiant sumažinti ar išvengti socialinės atskirties. Socialines paslaugas gali gauti įvairios žmonių grupės⁷.

Socialinių paslaugų infrastruktūra. Iš viso Švenčionių raj. savivaldybėje veikia 5 socialinės globos namai, 2 savarankiško gyvenimo namai, 7 socialinės priežiūros centrai, 1 bendruomeninė įstaiga ir 3 kitos socialinių paslaugų įstaigos. Rajone nėra šeimynų ir dienos socialinės globos namų (žr. 3.3.5.1. lentelę).

⁷ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrės 2006 m. balandžio 5 d. įsakymas Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“

3.3.5.1. lentelė. Veikiantys socialiniai veiklos objektai Švenčionių raj. savivaldybėje 2013 m.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes ⁸	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas ⁹	Vietų (gavėjų) skaičius	
				iš viso	iš jų finansuojamų savivaldybės
1.	Socialinės globos namai (5)	Švenčionių Socialinių paslaugų centro Senų ir neįgalių žmonių globos namai (Švenčionys)	savivaldybės	31	35 (asm. su sunkia negalia iš dalies finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų skirtos spec. tikslinės dotacijos ir iš savivaldybės lėšų)
		Švenčionėlių Socialinių paslaugų centro Vaikų globos namai (Švenčionėliai)	savivaldybės	40	(iš dalies finansuojama savivaldybės biudžeto lėšomis, o taip pat valstybės biudžeto lėšomis, panaudojant tikslinę dotaciją perduotoms iš apskrities pavaldumo socialinės globos įstaigoms ir globos (rūpybos) išmoką)
		Pabradės vaikų globos namai (Pabradė)	valstybės	54	2
		Pabradės socialinės globos namai (Pabradė)	valstybės	180	1
		Strūnos socialinės globos namai (Strūnos k.)	valstybės	205	10
2.	Savarankiško gyvenimo namai (2)	VŠĮ Lietuvos psichikos negalios žmonių bendrija „Giedra“ savarankiško gyvenimo namai (Magūnų k.)	NVO	15	0
		Švenčionėlių socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai (Švenčionėliai)	savivaldybės	10	10 (finansavimas savivaldybės)
3.	Socialinės priežiūros centrai (7)	Švenčionių socialinių paslaugų centro Dienos centras pagyvenusiems ir neįgaliems žmonėms „Verdenė“ (Švenčionys)	savivaldybės	pagal poreikį	81 (finansuojamas iš savivaldybės biudžeto iš kitų lėšų pagal vykdomus projektus)
		Švenčionių socialinių paslaugų centro Vaikų dienos centras „Šaltinėlis“ (Švenčionys)	savivaldybės	pagal poreikį	110 (finansuojami savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšomis, pagal vykdomus projektus)
		Vaikų dienos centras „Arkus“ (Pabradė) Centas įkurtas Pabradės vaikų globos namų patalpose, veikla finansuojama iš projektinių lėšų	projektai	pagal poreikį	20 (finansuojama valstybės biudžeto lėšomis pagal vykdomus projektus)
		Švenčionėlių socialinių paslaugų centro Vaikų dienos centras (Švenčionėliai)	savivaldybės	20	(finansavimas savivaldybės) 20
		Švenčionėlių socialinių paslaugų centro Dienos centras žmonėms su negalia (Švenčionėliai)	savivaldybės	20	(finansavimas savivaldybės) 20
		Vilniaus arkivyskupijos Caritas Švenčionių dekanato vaikų dienos centras „Liepsnelė“ (Švenčionys, Švenčionėliai)	NVO	pagal poreikį	55 (finansuojama valstybės biudžeto ir NVO lėšomis pagal vykdomus projektus)
		Švenčionėlių socialinių paslaugų centro Paramos šeimai tarnyba (Švenčionėliai)	savivaldybės	pagal poreikį	(finansavimas savivaldybės) pagal poreikį
4.	Grupinio gyvenimo namai (1)	Švenčionėlių socialinių paslaugų centro Grupinio gyvenimo namai (Švenčionėliai)	savivaldybės	15	15 (finansavimas iš savivaldybės lėšų ir valstybės lėšų panaudojant globos (rūpybos) išmoką)
5.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos (pagalbos į namus tarnyba, socialinių paslaugų centras ir kt.) (3)	Švenčionėlių socialinių paslaugų centro Paslaugų teikiamų namuose tarnyba (Švenčionėliai)	savivaldybės	Pagal poreikį	30 (asm. su sunkia negalia iš dalies finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų)

⁸ Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge (Žin., 2006, Nr. 43-1570) numatytus socialinių paslaugų įstaigų tipus.

⁹ Apskrities, savivaldybės, nevyriausybinį organizacijų, privačios ir kt.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes ⁸	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas ⁹	Vietų (gavėjų) skaičius	
				iš viso	iš jų finansuojamų savivaldybės
					skirtos spec. tikslinės dotacijos ir iš savivaldybės lėšų)
		Švenčionių socialinių paslaugų centro Paslaugų teikiamų namuose tarnyba (Švenčionys)	savivaldybės	pagal poreikį	546 (asm. su sunkia negalia iš dalies finansuojami iš spec. tikslinės dotacijos)
		Švenčionių rajono Socialinių paslaugų centro Paslaugų asmenims, paleistiems iš laisvės atėmimo vietų, tarnyba (Švenčionys)	savivaldybės	pagal poreikį	156 (finansuojami savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšomis, pagal vykdomus projektus)

Šaltinis: Švenčionių rajono savivaldybės 2014 m. socialinių paslaugų planas

Socialinės rizikos šeimų skaičius 2010–2012 m. Lietuvoje, Vilniaus apskrityje (be Vilniaus m.) ir Švenčionių rajono savivaldybėje sumažėjo atitinkamai 4,7 proc. ir 9,4 proc. ir 18,1 proc. Pažymėtina, kad ir visose kitose Vilniaus apskrities savivaldybėse (neskaitant Vilniaus m.) socialinės rizikos šeimų skaičius mažėjo, o Švenčionių rajono savivaldybėje jis mažėjo labiausiai – 18,1 proc., ir 2013 m. sudarė 131 šeimą arba 1,3 proc. šalies ir 10,4 proc. Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) rodiklio (žr. 3.3.5.2. lentelę).

3.3.5.2. lentelė. Socialinės rizikos šeimų skaičius 2010–2012 m.

Teritorija	2010 metai	2011 metai	2012 metai	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	10 904	10 608	10 389	-4,7
Elektrėnų sav.	126	141	138	9,5
Šalčininkų r. sav.	152	119	125	-17,8
Širvintų r. sav.	176	172	152	-13,6
Švenčionių r. sav.	160	145	131	-18,1
Trakų r. sav.	163	153	154	-5,5
Ukmergės r. sav.	281	255	267	-5,0
Vilniaus r. sav.	328	314	289	-11,9

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Mažėjant socialinės rizikos šeimų skaičiui, mažėja ir jose augusių vaikų skaičius (žr. 3.3.5.3 lentelę).

3.3.5.3. lentelė. Socialinėse rizikos šeimose augančių vaikų skaičius 2010–2012 m.

Teritorija	2010 metai	2011 metai	2012 metai	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	23 335	22 073	21 303	-8,7
Vilniaus apskritis (be Vilniaus m.)	2 827	2 632	2 527	-10,6
Elektrėnų sav.	222	241	226	+1,8
Šalčininkų r. sav.	331	270	287	-13,3
Širvintų r. sav.	351	340	287	-18,2
Švenčionių r. sav.	325	311	280	-13,8
Trakų r. sav.	345	315	323	-6,4
Ukmergės r. sav.	566	493	518	-8,5
Vilniaus r. sav.	687	662	606	-11,8

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

2010–2012 m. laikotarpiu vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose sumažėjo ir Lietuvos Respublikoje (8,7 proc.), ir Vilniaus apskrityje, neskaitant Vilniaus m. (10,6 proc.), ir Švenčionių raj. savivaldybėje (13,8 proc.). Didžiausias sumažėjimas Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) savivaldybių tarpe fiksuojamas Širvintų rajono savivaldybėje (18,2 proc.), antroje vietoje – Švenčionių raj. savivaldybė. Vaikų, augusių socialinės rizikos šeimose, skaičius padidėjo tik Elektrėnų savivaldybėje (1,8 proc.). Vaikų, augančių socialinės rizikos šeimose, skaičius Švenčionių raj. savivaldybėje 2012 m. sudarė 11,1 proc. Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) ir 1,3 proc. šalies socialinės rizikos šeimų vaikų skaičiaus.

Tiek socialinės rizikos šeimų skaičiaus, tiek jose gyvenančių vaikų skaičiaus mažėjimas susijęs su bendru gyventojų skaičiaus mažėjimu, su gyventojų senėjimo tendencija bei sėkmingiau vykdomomis socialinės paslaugomis, kas būdinga ir visai šaliai.

Neigalieji – socialiai jautri ir pažeidžiama visuomenės grupė, todėl šios grupės socialinės integracijos skatinimas, gyvenimo sąlygų gerinimas yra svarbus prioritetas socialinės politikos srityje.

3.3.5.4. lentelė. Asmenys, pirmą kartą pripažinti neigaliaisiais, 2010–2012 m.

Amžius	Teritorija	2010 metai	2011 metai	2012 metai	Pokytis, proc.
Darbingo amžiaus asmenys (nuo 18 metų iki pensinio amžiaus)	Lietuvos Respublika	15 432	14 880	13 993	-9,3
	Elektrėnų sav.	123	121	144	+17,1
	Šalčininkų r. sav.	280	257	235	-16,1
	Širvintų r. sav.	80	94	104	+30,0
	Švenčionių r. sav.	133	138	130	-2,3
	Trakų r. sav.	170	201	179	+5,3
	Ukmergės r. sav.	218	180	225	+3,2
	Vilniaus r. sav.	472	438	449	-4,9
Vaikai (0–17 metų amžiaus)	Lietuvos Respublika	1 974	2 040	2 107	+6,7
	Elektrėnų sav.	21	15	13	-38,1
	Šalčininkų r. sav.	18	18	25	+38,9
	Širvintų r. sav.	6	9	8	+33,3
	Švenčionių r. sav.	20	17	17	-15,0
	Trakų r. sav.	16	20	24	+50,0
	Ukmergės r. sav.	26	24	23	-11,5
	Vilniaus r. sav.	45	48	55	+22,2

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neigaliaisiais, skaičius 2010–2012 m. laikotarpiu Lietuvoje sumažėjo 9,3 proc., Vilniaus apskrityje (neskaitant Vilniaus m.) sumažėjo 0,7 proc., Švenčionių raj. savivaldybėje – 2,3 proc. Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) tarpe darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neigaliaisiais, skaičius 2010-2012 m. didėjo Širvintų rajono savivaldybėje (30,0 proc.), Elektrėnų savivaldybėje (17,1 proc.), Trakų rajono savivaldybėje (5,3 proc.) ir Ukmergės rajono savivaldybėje (3,2 proc.) (žr. 3.3.5.4. lentelę).

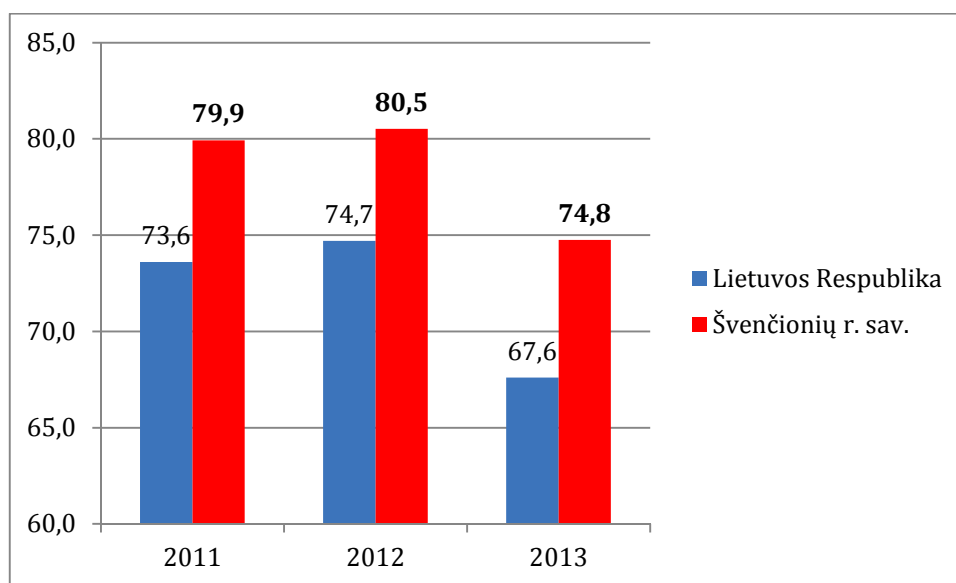
Tuo tarpu vaikų, pirmą kartą pripažintų neigaliaisiais skaičius, 2010-2012 m. laikotarpyje šalyje padidėjo 6,7 proc., Vilniaus apskrityje (neskaitant Vilniaus m.) padidėjo 8,6 proc., o Švenčionių rajono savivaldybėje sumažėjo 15,0 proc. Vilniaus apskrities rodiklio didėjimui įtakos turėjo padidėję rodikliai Trakų rajono savivaldybėje (50,0 proc.), Šalčininkų rajono savivaldybėje (38,9 proc.), Širvintų rajono savivaldybėje (33,3 proc.) ir Vilniaus rajono savivaldybėje (22,2 proc.). 2012 m. Švenčionių rajono savivaldybėje pirmą kartą neigaliaisiais pripažino 17 vaikų, tai sudarė 0,8 proc. šalies bei 10,3 proc. Vilniaus (be apskrities Vilniaus m.) rodiklio (žr. 3.3.5.4. lentelę).

Pagal 2013 m. Švenčionių rajono savivaldybės socialinių paslaugų planą, 2013 m. Švenčionių rajone gyveno 3 368 žmonės su negalia, t. y. 13,0 proc. visų rajono gyventojų, iš jų: apie 3 282 suaugusių asmenų su negalia (12,2 proc. visų rajono gyventojų), 86 neįgalūs vaikai (0,3 proc. visų

rajono gyventojų). Iš bendro suaugusių neįgaliųjų skaičiaus – 1 759 darbingo amžiaus neįgalieji (11 proc. nuo bendro darbingo amžiaus gyventojų) ir 1 523 pensinio amžiaus neįgalieji (22 proc. nuo bendro pensinio amžiaus gyventojų skaičiaus).

Remiantis Lietuvos Respublikos socialiniu žemėlapiu (www.socialiniszemelapis.lt), Švenčionių rajono savivaldybėje 1 000 gyventojų 2012 m. teko 90,2 neįgaliųjų, vyresnių kaip 18 metų. Rajonas patenka į pakankamai aukšto neįgaliųjų skaičiaus rajonų zoną Lietuvoje (nuo 89 iki 106 neįgaliųjų, tenkančių 1 000 gyventojų). Tuo tarpu neįgaliųjų vaikų, tenkančių 1 000 gyventojų, skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2012 m. buvo vienas mažiausių šalyje - 19,1 asmenų.

2011-2013 m. tiek Lietuvos Respublikoje, tiek Švenčionių raj. savivaldybėje socialinių pašalpų gavėjų skaičius 1 000-iai gyventojų, kaip ir gyventojų skaičius, mažėjo (žr. 3.3.5.1. pav.). 2011 m. Švenčionių raj. savivaldybėje šis rodiklis siekė 79,9, o 2013 m. – 74,8 asmenis/1 000-iai gyventojų (sumažėjimas 6,4 proc.), ir šis mažėjimo tempas rajone buvo didesnis nei gyventojų skaičiaus mažėjimo tempas (analogišku laikotarpiu – 4,3 proc.), vadinasi, socialinių pašalpų gavėjų skaičius Švenčionių rajone mažėjo ne tik dėl gyventojų skaičiaus mažėjimo.

3.3.5.1. pav. Socialinių pašalpų gavėjų skaičius, tenkantis 1 000-iai gyventojų Švenčionių raj. savivaldybėje ir Lietuvos Respublikoje, 2011–2013 m.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Mažėjant socialinių pašalpų gavėjų skaičiui, mažėjo ir išlaidos socialinėms paslaugoms. Lietuvoje šios išlaidos 2011-2013 m. sumažėjo 17,0 proc., Vilniaus apskrityje (be Vilniaus m.) – 13,9 proc., Švenčionių raj. savivaldybėje – 18,4 proc. (mažėjimo tempas didesnis nei apskrityje ir šalyje).

3.3.5.5. lentelė. Išlaidos socialinėms paslaugoms 2011-2013 m., tūkst. EUR

Teritorija	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	177 326,4	173 622,4	147 174,1	-17,0
Elektrėnų sav.	1 139,0	1 035,0	880,2	-22,7
Šalčininkų r. sav.	3 226,1	3 502,8	3 190,0	-1,1
Širvintų r. sav.	900,1	1 035,4	791,6	-12,1
Švenčionių r. sav.	1 792,7	1 604,8	1 463,7	-18,4
Trakų r. sav.	1 973,5	1 874,6	1 542,2	-21,9
Ukmergės r. sav.	2 816,9	3 028,4	2 715,6	-3,6
Vilniaus r. sav.	7 056,4	7 178,1	5 688,4	-19,4

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Visose Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) savivaldybėse šios išlaidos mažėjo. Labiausiai jos sumažėjo Elektrėnų savivaldybėje (22,87 proc.), mažiausiai – Šalčininkų rajono savivaldybėje (1,1 proc.). Bendroje sumoje 2013 m. Švenčionių rajono savivaldybės išlaidos socialinėms paslaugoms siekė 1 463,7 tūkst. EUR ir tai sudarė beveik 1,0 proc. Lietuvos ir beveik 9,0 proc. Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) išlaidų socialinėms paslaugoms.

Remiantis Lietuvos Respublikos socialiniu žemėlapiu (www.socialiniszemelapis.lt), 2013 m. Švenčionių rajono savivaldybėje pensijos išmokas gaunančių asmenų, tenkančių 1 000 gyventojų, buvo 230,7 asmenų, 2011 m. – 219,8 m. (padidėjimas siekia beveik 5 proc.). Švenčionių rajono savivaldybė pagal minėtą rodiklį patenka į pakankamai daug senatvės pensijas gaunančių rajonų zoną šalyje, taigi, mokestinė našta, išlaikant pensininkus, čia yra didesnė nei Lietuvos vidurkis.

APIBENDRINIMAS

- Švenčionių raj. savivaldybėje veikia 12 socialines paslaugas teikiančių įstaigų, čia visiškai nėra šeimynų bei dienos socialinės globos namų;
- Socialinės rizikos šeimų ir juose gyvenančių vaikų skaičius savivaldybėje 2010–2012 m. laikotarpiu mažėjo, ir šis mažėjimo tempas buvo didesnis nei bendras gyventojų skaičiaus mažėjimas, taigi, galima teigti, kad per trejus metus savivaldybėje (kaip ir šalyje) yra sėkmingiau vykdomos socialinės integracijos priemonės;
- Švenčionių rajono savivaldybėje gyvena 13,0 proc. neįgaliųjų (nuo bendro gyventojų skaičiaus);
- Švenčionių raj. savivaldybėje išlaidos socialinėms paslaugoms mažėjo sparčiau nei šalyje ar apskrityje.

3.3.6. KULTŪRA, SPORTAS IR NVO

Kultūra. Kultūrinis gyvenimas savivaldybėje yra gana aktyvus, kultūros centrai ir viešoji biblioteka organizuoja nemažai kultūrinių renginių. Švenčionių rajono viešoji biblioteka bei kultūros centrai dalyvauja projektinėje veikloje ir tokiu būdu pritraukia papildomų lėšų veiklos finansavimui.

2013 m. Švenčionių rajono savivaldybėje veikė 12 kultūros centrų, lyginant su 2011 m. kultūros centrų skaičius sumažėjo 1. Iš viso veikia 3 miesto kultūros centrai: Švenčionių miesto, Švenčionėlių miesto ir Pabradės miesto. Švenčionių miesto kultūros centras turi 4 filialus: Adučiškio, Stanislavo, Strūnačio ir Vidutinės. Švenčionėlių miesto kultūros centras turi 3 filialus: Kaltanėnų, Sarių ir Pašaminės. Pabradės miesto kultūros centras turi 2 filialus: Magūnų ir Pavoverės.

Visoje Lietuvoje tiek meno kolektyvų skaičius, tiek dalyvių juose skaičius 2010–2012 m. laikotarpiu didėjo. Iš 3.3.6.1. lentelės tik Trakų rajono savivaldybėje dalyvių mėgėjų meno kolektyvuose skaičius sumažėjo, o pačių meno mėgėjų kolektyvų skaičius išliko stabilus, visų kitų nagrinėjamų savivaldybių (taip pat šalies ir apskrities, neskaitant Vilniaus m.) rodikliai – didėjo.

2013 m. Švenčionių rajono savivaldybėje iš viso veikė 81 meno mėgėjų kolektyvas (tai sudarė 2,0 proc. šalies ir 17,6 proc. Vilniaus apskrities, neskaitant Vilniaus m., meno mėgėjų kolektyvų skaičiaus). Tai buvo vienas didžiausių rodiklių apskrityje, daugiau meno mėgėjų kolektyvų buvo tik Ukmergės rajono savivaldybėje – 161.

81-ame meno mėgėjų kolektyve Švenčionių rajono savivaldybėje dalyvavo 971 dalyvis (1,8 proc. šalies ir 17,2 proc. Vilniaus apskrities, neskaitant Vilniaus m., visų meno mėgėjų kolektyvų dalyvių skaičiaus). Tai taip pat buvo vienas didžiausių rodiklių apskrityje, daugiau dalyvių meno mėgėjų kolektyvuose dalyvavo tik Vilniaus raj. savivaldybėje (1 029 dalyvių) ir Ukmergės rajono savivaldybėje (1 608 dalyvių) (žr. 3.3.6.1. lentelę). Vertinant tai, kad šios savivaldybės gyventojų skaičiumi yra skaitlingesnės nei Švenčionių rajono savivaldybė, tai galima teigti, kad Švenčionių

rajono savivaldybė pirmąją apskrityje (neskaitant Vilniaus m.) pagal meno mėgėjų kolektyvų ir dalyvių juose skaičių).

3.3.6.1. lentelė. Mėgėjų meno kolektyvų ir dalyvių skaičius juose 2011–2013 m., vnt.

Rodiklis	Teritorija	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis, proc.
Mėgėjų meno kolektyvų skaičius	Lietuvos Respublika	3 556	3 151	3 985	+12,1
	Elektrėnų sav.	31	32	33	+6,5
	Šalčininkų r. sav.	19	20	27	+42,1
	Širvintų r. sav.	51	48	53	+3,9
	Švenčionių r. sav.	68	57	81	+19,1
	Trakų r. sav.	36	31	36	0,0
	Ukmergės r. sav.	94	112	161	+71,3
	Vilniaus r. sav.	53	51	68	+28,3
Dalyvių skaičius mėgėjų meno kolektyvuose	Lietuvos Respublika	42 543	39 160	53 216	+25,1
	Elektrėnų sav.	467	460	522	+11,8
	Šalčininkų r. sav.	397	379	483	+21,7
	Širvintų r. sav.	465	473	513	+10,3
	Švenčionių r. sav.	725	689	971	+33,9
	Trakų r. sav.	529	537	506	-4,3
	Ukmergės r. sav.	680	988	1608	+136,5
	Vilniaus r. sav.	658	624	1029	+56,4

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

2013 m. Švenčionių raj. savivaldybėje veikė Švenčionių viešoji biblioteka ir 19 jos filialų (2-miestuose ir 17-kaimuose). 2011-2013 m. laikotarpyje bibliotekų ir jų filialų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje nesikeitė. Šioje bibliotekoje ir jos filialuose 2013 m. buvo sukauptas 202 tūkst. egzempliorių dokumentų fondas, lyginant su 2011 m. šis fondas sumažėjo ženkliausiai visoje Vilniaus apskrities (neskaitant Vilniaus m.) teritorijoje – 11,0 proc. (žr. 3.3.6.2 lentelę).

3.3.6.2. lentelė. Dokumentų fondas 2011-2013 m., tūkst. egz.

Teritorija	2011 metai	2012 metai	2013 metai	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	26 389	25 659	25 624	-2,9
Elektrėnų sav.	148	150	154	+4,1
Šalčininkų r. sav.	292	285	273	-6,5%
Širvintų r. sav.	145	150	145	0,0
Švenčionių r. sav.	227	215	202	-11,0
Trakų r. sav.	233	236	232	-0,4
Ukmergės r. sav.	240	228	218	-9,2
Vilniaus r. sav.	294	303	308	+4,8

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Lietuvoje dokumentų fondas viešosiose bibliotekose tuo pačiu periodu sumažėjo 2,9 proc., Vilniaus apskrityje (be Vilniaus m.) – 3,0 proc. Iš visų Vilniaus apskrities savivaldybių (neskaitant Vilniaus m.) dokumentų fondas 2011-2013 m. didėjo Elektrėnų savivaldybėje (4,1 proc.) bei Vilniaus raj. savivaldybėje (4,8 proc.), o Širvintų rajono savivaldybėje – nesikeitė.

2013 m. Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka turėjo apie 10 tūkst. skaitytojų, lyginant su 2011 m. šis skaičius sumažėjo 1 tūkst. 2013 m. tai sudarė 1,4 proc. šalies ir 20,0 proc. Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) rodiklio. Vilniaus apskrities (neskaitant Vilniaus m.) tarpe tai buvo viena iš daugiausiai skaitytojų turinti savivaldybė (daugiau turėjo tik Vilniaus raj. savivaldybė).

Vilniaus apskrities savivaldybėse (neskaitant Vilniaus m.) veikia 10 muziejų, iš kurių 1 – Švenčionių rajono savivaldybėje. Tai yra Nalšios muziejus, esantis Švenčionių mieste. Nalšios muziejaus ekspoziciją sudaro gamtos, archeologijos, istorijos, buities ir etnografijos eksponatai. Muziejuje rengiamos istorijos, dailės, fotografijų ir kitos parodos.

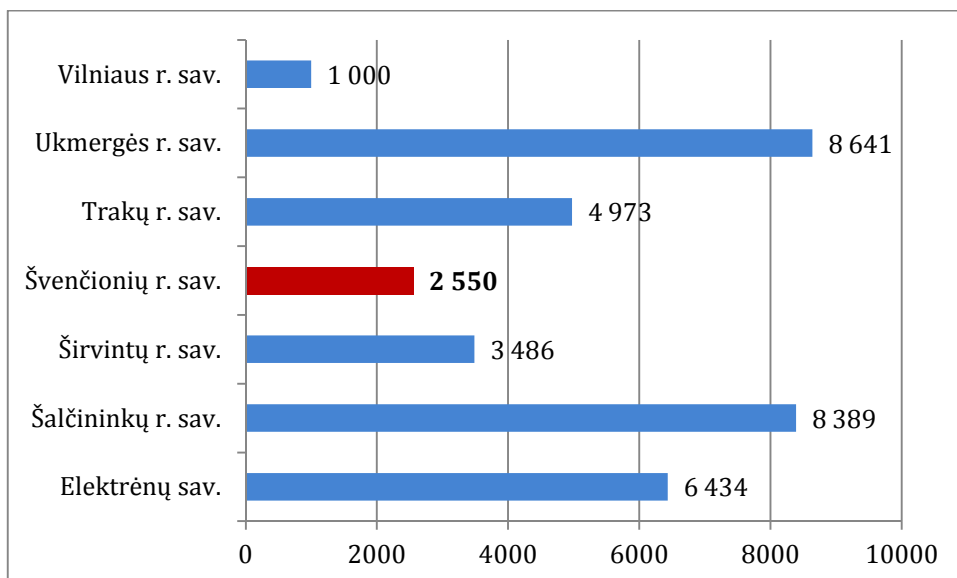
Nalšios muziejus turi 1 filialą – Reškutėnų muziejų, kuriame sukaupiti eksponatai susiję su Reškutėnų mokyklos ir rašto istorija (įvairių laikų lietuviški leidiniai, krašto žmonių prisiminimai, istorijos, muzikos instrumentai, senieji namų apyvokos ir darbo rakandai, archeologiniai radiniai, įvairių akmenų, paveikslų, audinių, pinigų, vaistažolių, nuotraukų kolekcijos ir kt.).

Nalšios muziejuje 2013 m. iš viso dirbo 15 darbuotojų iš jų 7 muziejininkai (46,7 proc. visų darbuotojų). Švenčionių rajono Nalšios muziejuje 2013 m. kvalifikaciją kėlė 3 darbuotojai (20 proc. visų darbuotojų). Švenčionių Nalšios muziejuje 2013 m. iš viso apsilankė 2 665 lankytojai (13,8 proc. mažiau nei 2011 m.).

Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje veikia VŠĮ „Pabradės orkestras“. Veiklos tikslas – tenkinti viešuosius interesus, vykdant visuomenei naudingą veiklą, atstovauti Švenčionių rajoną ir respubliką įvairiuose Lietuvos ir tarptautiniuose renginiuose, populiarinti pučiamųjų žanrą, užimti vaikus ir jaunimą visuomenei naudinga veikla. Įstaigos veiklos sritys-pučiamųjų instrumentų žanro populiarinimas, vaikų ir jaunimo skatinimas domėtis muzikine kultūra, bei jų pritraukimas dalyvauti šioje veikloje, vaikų ir jaunimo prasmingo laisvalaikio organizavimas, rengiant ir įgyvendinant sveikatingumo, kultūros, meno bei kitas programas, projektus ir priemones, finansinės ir kitos paramos iš Europos sąjungos, tarptautinių ar nacionalinių programų paieška, siekiant įgyvendinti visuomenines programas, projektus ir priemones.

Sportas. 2014 m. Švenčionių raj. savivaldybėje veikė 16 sporto klubų: 7 klubai Švenčionių mieste, 5 klubai Švenčionėlių mieste ir 4 klubai Pabradės mieste.

Neformalia ugdymo veikla, sporto varžybų organizavimu Švenčionių rajone užsiima ŠPUC, kuriame kultivuojamos šios sporto šakos: krepšinis ir tinklinis (Švenčionėliuose), lengvoji atletika (Švenčionys, Švenčionėliai, Pabradė), futbolas ir boksas (Pabradė), pankrationas ir aerobika (Švenčionys).

3.3.6.1 pav. Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius Vilniaus apskrities savivaldybėse (be Vilniaus m.) 2012 m., asmenys

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Didžiausias sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) savivaldybių tarpe, 2012 m. buvo Ukmergės raj. savivaldybėje (8 641 dalyviai), antroje vietoje – Šalčininkų raj. savivaldybėje (8 389 dalyviai). Mažiausias rodiklis buvo Vilniaus raj.

savivaldybėje (1 000 dalyvių) ir Švenčionių raj. savivaldybėje (2 550 dalyvių ir lyginant su 2011 m. rodiklis padidėjo 5 dalyviais). Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius Švenčionių raj. savivaldybėje 2012 m. sudarė 0,3 proc. šalies ir 7,2 proc. Vilniaus apskrities rodiklio (neskaitant Vilniaus m.).

Lietuvoje nevyriausybinėmis organizacijomis (toliau - NVO) laikomos asociacijos, labdaros ir paramos fondai bei dauguma viešųjų įstaigų.

Švenčionių mieste veikia Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugijos Švenčionių skyrius, Švenčionių liaudies Medininkų asociacija, Januliškio medžiotojų būrelis, Lietuvos aklių ir silpnaregių sąjungos Švenčionių rajono filialas, Švenčionių bitininkų draugija, Švenčionių rajono meno mylėtojų draugija, Švenčionių rajono žemdirbių asociacija, religinės bendruomenės ir organizacijos.

NVO, veikiantys Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje: labdaros fondo „Aušros takas“ Švenčionių rajono filialas, labdaros ir paramos fondas „Laimės spindulys“, labdaros ir paramos fondas „Betas“, Pabradės ištikimų bičiulių bendruomenė „Betzata“, Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Švenčionių bendrija, Švenčionių rajono neįgaliųjų draugija, Švenčionių rajono Pabradės vyresnio amžiaus žmonių bendrija, Švenčionių rajono Policijos asociacija, Švenčionių krašto verslininkų asociacija, Švenčionių rajono rusų bendrija, Švenčionių rajono baltarusių bendrija, Švenčionių žydų bendruomenė, gamtotyros draugija „Gyva“, Švenčionių rajono gėlininkų draugija, įvairūs žvejų, medžiotojų klubai ir būreliai, religinės, politinės organizacijos, kitos asociacijos.

Kaimo ir miesto bendruomenės. Šiuo metu Švenčionių rajono savivaldybėje veikia 33 kaimo ir miesto bendruomenės, iš kurių daugiausiai – Švenčionėlių seniūnijoje – 8 bendruomenės (žr. 3.3.6.3. lentelę).

3.3.6.3. lentelė. Švenčionių rajono bendruomenės

Seniūnija	Bendruomenės
1. Švenčionių (6)	Švenčionių rajono Milkuškių kaimo bendruomenė, Činčikų kaimo bendruomenė, Stanislavavo kaimo bendruomenė „Vystutis“, Šventos kaimo bendruomenė „Šventa“, Šutonių kaimo bendruomenė, Zadvarininkų kaimo bendruomenė „Uždvaris“.
2. Švenčionėlių (8)	Visuomeninė organizacija „Kretuonų kaimo bendruomenė“, Pašaminės kaimo bendruomenė „Pašaminės draugija“, Platunų kaimo bendruomenė, Švenčionėlių bendruomenė (Švenčionėlių m.), Švenčionėlių bendruomenė „Žeimena“ (Švenčionėlių m.), Švenčionėlių bendruomenė „Švenčionėlių bičiuliai“ (Švenčionėlių m.), visuomeninė organizacija „Reškutėnų bendruomenės centras“, Trūdų bendruomenė.
3. Pabradės (2)	Pabradės miesto bendruomenė „Domus“ (Pabradės m.), Pavoverės kaimo bendruomenė „Žadintuvas“.
4. Adutiškio (2)	Adutiškio miestelio bendruomenė, Stajėtiškio kaimo bendruomenė „Svyla“.
5. Cirklišio (4)	Kunigiškės kaimo bendruomenės visuomeninė organizacija „Brydė“, Švenčionių rajono Cirklišio kaimo bendruomenė, Cirklišio kaimo bendruomenė „Žiburyš“, Modžiūnių kaimo bendruomenės visuomeninė organizacija „Varpas“.
6. Kaltanėnų (2)	Berniūnų kaimo bendruomenė „Mojus“, Švenčionių rajono Kaltanėnų kaimo bendruomenė.
7. Labanoro (1)	Labanoro kaimo bendruomenė „Atgaiva“.
8. Magūnų (2)	Magūnų seniūnijos bendruomenė „Vilija“, Čerėnų kaimo bendruomenė.
9. Sarių (2)	Švenčionių rajono Sarių kaimo bendruomenė, Sudotos kaimo bendruomenė.
10. Strūnaičio (2)	Dvilionių kaimo bendruomenė „Dvilionys“, Vidutinės kaimo bendruomenė „Vika“.
11. Svirkių (2)	Švenčionių rajono Svirkių bendruomenė, Svirkių kaimo bendruomenė „Svirkių centras“.

Šaltinis: www.svencionys.lt

2013 m. pagal Vietos bendruomenių savivaldos 2013-2015 metų programą, šalies bendruomenėms buvo skirta apie 2,3 mln. EUR. Švenčionių rajono savivaldybei programos įgyvendinimui 2013 m. buvo skirta 16,9 tūkst. EUR, kurie buvo paskirstyti seniūnijose sudarytoms Vietos bendruomenės taryboms, atsižvelgiant į seniūnijos teritorijos dydį ir gyventojų skaičių. Lėšų panaudojimas:

- Adutiškio seniūnijoje – prie naujai pastatyto daugiafunkcinio centro įsigyta lauko suoliukų ir šiukšliadėžių

- Pabradės mieste, Kaltanėnų, Magūnų, Švenčionių, Švenčionėlių ir Labanoro seniūnijose – įsigyta įrankių viešųjų erdvių tvarkymui (žoliapjovės, vėjapjovės, krūmapjovės, traktoriai, priekabos);

- Švenčionėlių mieste – įsigyti 6 informaciniai stendai ir 4 suolai;

- Švenčionių mieste – įsigyta sporto įranga.

Švenčionių rajono savivaldybėje veikia **Švenčionių krašto kaimo bendruomenių asociacija**, įsteigta 2005 m., siekiant apjungti veikiančias rajono kaimo bendruomenes, siekiant skatinti ir palaikyti vietines Švenčionių rajono žmonių iniciatyvas švietimo, kultūros, socialinės paramos ir kitose srityse; telkti asociacijos narius bendroms ekonominėms, socialinėms, ūkinėms, kultūrinėms problemoms spręsti; padėti kaimo vietovių gyventojams kurti naujas kaimo bendruomenes; skleisti bendruomenių iniciatyvas, darbo patirtį. Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje veikia **Švenčionių rajono žuvininkystės vietos veiklos grupė**.

Vietos veiklos grupė „Švenčionių partnerystė“ (toliau – Švenčionių VVG), įsteigta 2004 m. Švenčionių VVG įkurta horizontalios ir vertikalios partnerystės principu apjungdama vientisą Švenčionių rajono savivaldybės VVG teritoriją ir gyventojus, suvienijusi valdžios, verslo ir nevyriausybinių sektoriaus atstovus. Suformuotoje valdymo struktūroje prioritetą atitenka kaimo žmonėms ir skatina kaimo gyventojų iniciatyvumą „iš apačios“, suteikia galimybę jiems realizuoti savo idėjas, kurios pasitarnautų kaimo plėtrai. Į VVG teritoriją nepatenka tik Švenčionių miesto teritorija. Švenčionių VVG yra Vietos veiklos grupių tinklo narė.

Švenčionių VVG įgyvendino Kaimo bendruomenių partnerystės programos projektą, projektą „VVG „Švenčionių partnerystė“ bandomosios integruotos strategijos gyvenimo kokybei kaimo vietovėse gerinti įgyvendinimas“, projektą „Vietos plėtros strategija 2007-2013 m. (strategijos tobulinimas)“ ir tarptautinio bendradarbiavimo projektą „Senieji amatai šiandien“.

Šiuo metu Švenčionių VVG įgyvendina teritorinio bendradarbiavimo projektą „Molėtų, Širvintų, Švenčionių ir Ukmergės rajonų dviračių maršrutas - galimybė kaimo ekonominės veiklos įvairinimui“ bei projektus „Vietos plėtros 2009-2014 metų strategijos įgyvendinimas“ ir „Vietos plėtros 2009-2014 m. strategijos įgyvendinimo dalyvių gebėjimų ugdymas ir aktyvumo skatinimas“.

Įgyvendinant projektą „Vietos plėtros 2009-2014 m. strategijos įgyvendinimo dalyvių gebėjimų ugdymas ir aktyvumo skatinimas“, buvo įvykdytas 1 tarptautinis seminaras-kelionė į Graikiją (2011 m.), organizuoti informaciniai renginiai potencialiems vietos projektų vykdytojams (3 renginiai - 2010 m., 3 renginiai - 2013 m., 2 renginiai - 2014 m.), mokymai – konsultacijos vietos projektų teikėjams (3 mokymai-konsultacijos 2010 m., 6 mokymai-konsultacijos 2013 m., 5 mokymai-konsultacijos 2014 m.), tarptautiniai seminarai (1-2010 m. Vokietijoje ir Prancūzijoje, 1 – 2011 m. Latvijoje, Estijoje ir Suomijoje), tarptautinis teminis susitikimas Lenkijoje 2014 m., mokymai-konsultacijos vietos plėtros strategiją įgyvendinantiems asmenims (5 - 2010 metais, 8 – 2012 metais, 6 – 2013 metais), anglų kalbos kursai pradedantiesiems (2014 m.).

APIBENDRINIMAS

- Švenčionių rajono savivaldybėje veikia 3 miesto kultūros centrai ir 9 jų filialai;
- 2011-2013 m. laikotarpyje šalyje ir Švenčionių rajone mėgėjų meno kolektyvų ir dalyvių juose skaičius augo. Galima teigti, kad Švenčionių rajono savivaldybė pirmauja apskrityje (neskaitant Vilniaus m.) pagal meno mėgėjų kolektyvų ir dalyvių juose skaičių;
- Švenčionių rajono savivaldybėje 2014 m. veikė 16 sporto klubų;
- Švenčionių rajone veikia 33 kaimo ir miesto bendruomenės, Švenčionių VVG, religinės bendruomenės

3.3.7. JAUNIMO POLITIKA

Remiantis Lietuvos socialiniu žemėlapiu (www.socialiniszemelapis.lt) duomenimis, 2013 m. Švenčionių rajono savivaldybėje 1 000 gyventojų teko 183,7, 2011 m. – 217,2 jaunimo (sumažėjimas siekia 15,4 proc.).

Pagal 2012 m. parengtą „Jaunimo politikos įgyvendinimo Švenčionių rajono savivaldybėje kokybės vertinimo ataskaitą“, jaunų žmonių (14-29 metų) skaičius Švenčionių raj. savivaldybėje siekia 21,4 proc. visų savivaldybės gyventojų. Merginų buvo 48,1 proc., vaikinių – 51,9 proc. Bedarbių jaunimo tarpe buvo apie dešimtadalį, į policijos įskaitą įtrauktą 0,3 proc. jaunimo, priklausomybės ligomis sirgo 0,5 proc. jaunimo.

Jaunimo politiką rajone įgyvendina Švenčionių rajono savivaldybės taryba, Švenčionių rajono Jaunimo reikalų taryba, savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius, savivaldybės vykdomosios institucijos ir įstaigos. Švenčionių rajono savivaldybės administracijos veiklą jaunimo politikos srityje koordinuoja savivaldybės administracijos direktorius, Švenčionių rajono savivaldybės Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyrius.

Prie savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimo prisideda savivaldybėje veikiančios formaliojo švietimo įstaigos, 3 meno mokyklos, Švenčionių Papildomo ugdymo centras, Švenčionių miesto kultūros centras ir jo filialai Adučiškyje, Stanislavave, Strūnaičiuje, Vidutinėje, Švenčionėlių miesto kultūros centras ir jo filialai Kaltanėnuose, Sariuose, Pašaminėje, Pabradės miesto kultūros centras ir jo filialai Magūnuose, Pavoverėje, Švenčionių VVG bei vietos bendruomenės, Visuomenės sveikatos biuras.

Švenčionių rajono savivaldybėje veikia dvi atviros jaunimo erdvės: atvira jaunimo erdvė „Kultūra atvira – tik ateik“ (Švenčionių m. kultūros centre) ir atvira jaunimo erdvė Pabradės kultūros centre (Pabradės m.).

Švenčionių rajono savivaldybėje aktyviai veikia tokios jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos: jaunimo organizacijos „DARBAS“ Švenčionių skyrius (Švenčionių m.), Rytų Lietuvos krašto jaunimo centras „Arka“ (Švenčionėlių m.), Lietuvos Respublikos Šaulių sąjungos Vilniaus apskrities Karaliaus Mindaugo 10 rinktinės Švenčionių rajono 13 kuopa (Švenčionių m.), Pabradės jaunimo klubas (Pabradės m.), Švenčionių profesinio rengimo centro moksleivių bendrija „Viltis“ (šiuo metu keičianti nuostatus ir planuojanti išplėsti teikiamų paslaugų spektrą), jaunimo klubas „Svajonė“ (Adučiškio mstl.), Lietuvos vaikų teisių gynimo organizacijos „Gelbėkit vaikus“ Švenčionių padalinys (Švenčionių m.), Švenčionių visų šventųjų parapijos labdaros organizacija „Caritas“, visuomeninė organizacija „Švenčionėlių ateitininkai“ (Švenčionėlių m.), visuomeninė organizacija „Tėvai prieš narkotikus“ Švenčionių rajono padalinys (Švenčionių m.). Taip pat Švenčionių rajone veikia neformalios jaunimo grupės: Strūnačio kaimo neformali jaunimo grupė, Švenčionių miesto jaunimo neformali grupė, Pabradės miesto jaunimo neformali grupė.

Jaunimo organizacijų organizuojamų veiklų Švenčionių rajone pakanka, tačiau jaučiamos kaimo jaunimo atskirties problemos, aktuali susisiekti problema tarp kaimų, miestelių; taip pat švietimo ir ugdymo įstaigų darbuotojų mažėjantis noras motyvuoti jaunimą lankytis neformaliame ugdyme.

Visose Švenčionių rajono bendrojo ugdymo mokyklose bei visose organizacijose, teikiančiose neformalaus švietimo paslaugas jaunimui (jų yra 4) yra mokinių savivaldos struktūros.

Švenčionių rajono savivaldybė nesteigė atvirų jaunimo centrų, tačiau skiria finansinę pagalbą esančiam jaunimo centrui Švenčionėliuose (nuo 2014 m. skiriamas finansavimas darbuotojo išlaikymui). Švenčionių rajono savivaldybė įvairiems jaunimo projektams taip pat skiria finansavimą.

APIBENDRINIMAS

- Švenčionių rajonas patenka į pakankamai daug jaunimo turinčių savivaldybių zoną Lietuvoje;
- Švenčionių rajono savivaldybėje jaunimo organizacijų organizuojamų veiklų pakanka, tačiau jaučiamos kaimo jaunimo atskirties problemos, susisiektis tarp kaimų, miestelių problemos;
- Švenčionių rajono savivaldybėje pastebimas švietimo ir ugdymo įstaigų darbuotojų mažėjantis noras motyvuoti jaunimą lankytis neformaliame ugdyme;
- Jaunimas Švenčionių rajono savivaldybėje dalyvauja švietimo įstaigų savivaldoje bei savivaldybės veikloje, kur sudarytos sąlygos reikštis jaunimo kūrybiškumui, įgyvendinti iniciatyvas;
- Švenčionių raj. savivaldybei reikėtų stiprinti jaunuolių kompetencijas, mokyti ir šviesti apie skirtingas viešosios politikos sritis, dalyvavimo politikoje galimybes ir pan.

3.3.8. VIEŠASIS SAUGUMAS

Nusikaltimas yra pavojinga ir Baudžiamajame kodekse uždrausta veika (veikimas ar neveikimas), už kurią numatyta laisvės atėmimo bausmė.

Užregistruotos nusikalstamos veikos – nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai, per ataskaitinį laikotarpį užregistruoti Vidaus reikalų informacinės sistemos Nusikalstamų veikų žinybiniame registre.

3.3.8.1. lentelė. Užregistruotos nusikalstamos veikos 2011 – 2013 m.

Užregistruotos nusikalstamos veikos / Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	Pokytis 2011-2013 m., proc.
Lietuvos Respublika	79 523	82 492	84 715	+6,5
Elektrėnų sav.	570	683	631	+10,7
Šalčininkų r. sav.	1 024	1 097	1 085	+6,0
Širvintų r. sav.	340	394	378	+11,2
Švenčionių r. sav.	465	454	393	-15,5
Trakų r. sav.	764	869	814	+6,5
Ukmergės r. sav.	794	1 000	957	+20,5
Vilniaus r. sav.	2 704	2 850	3 076	+13,8

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2011-2013 m. mažėjo (15,5 proc.). Tai buvo labiausiai mažėjantis rodiklis Vilniaus apskrityje (be Vilniaus m.). Užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2013 m. tarp Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) savivaldybių buvo mažiausias (siekt 393 nusikalstamos veikos). Didžiausias rodiklis Vilniaus apskrityje (neskaitant Vilniaus m.) fiksuojamas Vilniaus rajono savivaldybėje – 3 076 užregistruotų nusikalstamų veikų 2013 m. (žr. 3.3.8.1. lentelę). Visose kitose Vilniaus apskrities savivaldybėse (neskaitant Vilniaus m.) užregistruotų veikų skaičius 2011-2013 m. didėjo.

100 000 gyventojų tenkančių užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2010-2012 m. laikotarpiu sumažėjo – nuo 1 673 iki 1 373 (17,9 proc.). Tuo tarpu kitose savivaldybėse rodiklis palaipsniui didėjo. Didžiausias nusikalstamų veikų augimas stebimas Šalčininkų, Trakų, Ukmergės ir Molėtų rajonuose. Šalčininkų rajono savivaldybėje 100 000 gyventojų tenkančių užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius analizuojamu periodu išaugo 49,6 proc. (nuo 2 253 iki 3 371 atvejų), Trakų rajono savivaldybėje minėtas skaičius analogiškai didėjo 49,0 proc. (nuo 2 275 iki 3 389 atvejų), Ukmergės rajono savivaldybėje – 74,4 proc. (nuo 2 199 iki 3 835 atvejų), Molėtų rajono savivaldybėje – 61,8 proc. (nuo 1 238 iki 2 003 atvejų). Remiantis šiais duomenimis, galima daryti prielaidą, jog nusikaltimų prevencija šiose savivaldybėse vykdoma gana neefektyviai. Galima daryti prielaidą, kad Švenčionių rajono savivaldybėje vykdytos nusikaltimų prevencijos priemonės davė apčiuopiamų rezultatų.

Taip pat yra stebimos optimistinės prognozės dėl nepilnamečių nusikalstamų veikų skaičiaus kitimo ne tik Švenčionių rajono savivaldybėje, bet ir visoje Vilniaus apskrityje. Nagrinėjamu laikotarpiu 18 atvejų nepilnamečių nusikalstamų veikų rodiklio mažėjimas fiksuojamas Švenčionių rajono ir Trakų rajono savivaldybėse (Švenčionių rajone – nuo 38 iki 20 atvejų, Trakų rajone – nuo 39 iki 21 atvejų), 10 atvejų (nuo 36 iki 26 atvejų) – Šalčininkų rajono savivaldybėje, 9 atvejais (nuo 35 iki 26 atvejų) – Širvintų rajono savivaldybėje. Spartus nepilnamečių nusikalstamumo mažėjimas Vilniaus apskrityje rodo, jog vis daugiau dėmesio yra skiriama jaunimo užimtumo, kūrybiškumo skatinimui.

3.3.8.2. lentelė. Nusikalstamos veikos Švenčionių rajono savivaldybėje 2011-2013 m.

Nusikalstamos veikos / Metai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	Pokytis 2011-2013 m., proc.
Nusikalstamos veikos	393	454	465	-15,5
Nusikaltimai	423	429	371	-12,3
Sunkūs ir labai sunkūs nusikaltimai	22	22	13	-40,9
Nužudymai	2	5	0	-100,0
Sunkūs sveikatos sutrikdymai	1	0	3	+200,0
Išžaginimai ir pasikėsinimai	1	2	0	-100,0
Plėšimai	9	6	6	-33,3
Vagystės (nusikaltimai)	193	169	126	-34,7
Vagystės iš gyvenamųjų patalpų	46	40	24	-40,0
Transporto priemonių vagystės (nusikaltimai)	19	18	10	-47,4
Automobilių vagystės	7	8	1	-85,7
Kelių transporto eismo saugumo taisyklių pažeidimai	11	8	7	-36,4
Viešosios tvarkos pažeidimai (nusikaltimai)	32	32	18	-43,8
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai)	10	14	4	-60,0
Baudžiamieji nusižengimai	42	25	22	-47,6
Vagystės (baudžiamieji nusižengimai)	21	6	8	-61,9
Viešosios tvarkos pažeidimai (baudžiamieji nusižengimai)	0	0	0	0,0
Transporto priemonių vagystės (baudžiamieji nusižengimai)	1	1	0	-100,0
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (baudžiamieji nusižengimai)	1	3	1	0,0

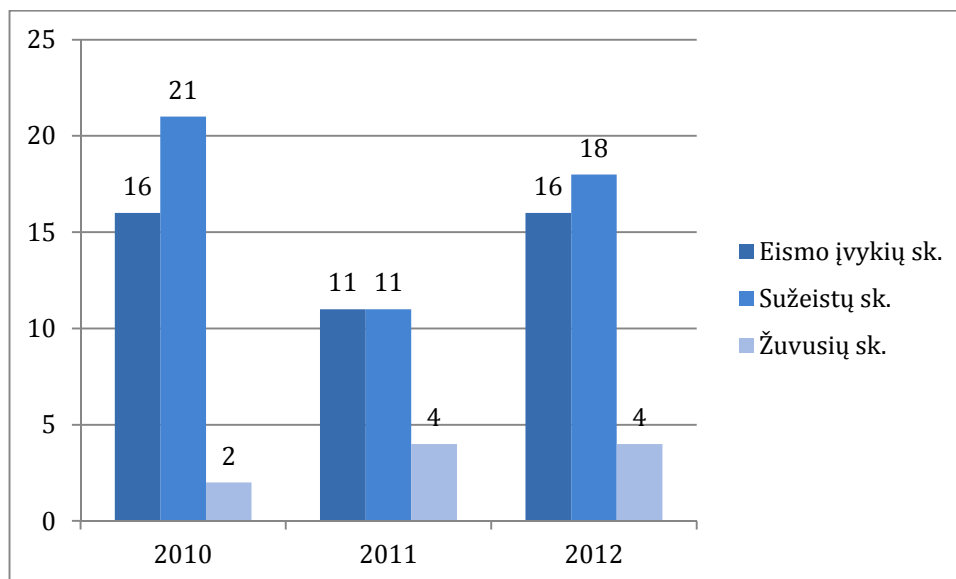
Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Švenčionių rajono savivaldybėje taip pat labai ženkliai išaugo ištirtų nusikalstamų veikų dalis nuo užregistruotų nusikalstamų veikų dalies: 2011 m. šis rodiklis siekė 43 proc., o 2013 m. – 64 proc. (pasikeitimas – per 21 proc.p.). 2013 m. tai buvo daugiausiai ištiriamų nusikaltimų turinti savivaldybė.

Kaip matyti lentelėje (žr. 3.3.8.2 lent.), pagal nusikalstamų veikų rūšį Švenčionių rajone daugiausia buvo įvykdyta nusikaltimų ir vagysčių. Pažymėtina, kad visos nusikalstamos veikos Švenčionių rajono savivaldybėje 2011-2013 m. laikotarpiu turėjo tendenciją mažėti, išskyrus sunkius sveikatos sutrikdymus.

Eismo įvykių skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje 2013 m. išliko toks pat kaip ir 2011 m. (16 eismo įvykių), nors 2012 m. jis buvo sumažėjęs iki 11 eismo įvykių. Pažymėtina, kad visose kitose Vilniaus apskrities savivaldybėse, išskyrus Vilniaus rajono savivaldybę, eismo įvykių skaičius nagrinėjamu laikotarpiu mažėjo. Sužeistųjų ir žuvusiųjų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje

kito taip pat, kaip ir eismo įvykių skaičius. 2013 m. palyginus su 2011 m. sužeistųjų skaičius sumažėjo 14,3 proc., žuvusiųjų skaičius išaugo dvigubai (žr. 3.3.8.1. pav.).

3.3.8.1. pav. Eismo įvykių ir juose sužeistų bei žuvusių asmenų skaičius Švenčionių r. sav. 2011-2013 m.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Šalyje ir Vilniaus apskrityje eismo įvykių skaičius taip pat pasižymėjo dinamiškumu. Šalyje eismo įvykių skaičius analizuojamu laikotarpiu mažėjo 3,2 proc. (nuo 3 530 iki 3 418 atvejų), o Vilniaus apskrityje šis skaičius 15,3 proc. išaugo (nuo 693 iki 799 atvejų). Remiantis Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato 2013 m. veiklos ataskaita (2014 m. sausio 20 d. Nr. 10-IL-172), avaringumo skaičiaus augimą Vilniaus apskrityje nulemia policijos patrulių ir policijos ekipažų trūkumas.

2011-2013 m. gaisrų ir juose žuvusių asmenų skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje, kaip ir visoje apskrityje, mažėjo. 2011 m. Švenčionių apskrityje registruota 118 gaisrų, 2013 m. – 101 gaisras. 2011 m. gaisruose žuvo 5 asmenys, 2013 m. – 3 asmenys. Remiantis šiais duomenimis, galima teigti, jog gaisringumas Švenčionių rajono savivaldybėje mažėjo dėl operatyvaus Priešgaisrinės tarnybos darbo.

APIBENDRINIMAS

- Viešojo saugumo apžvalga rodo, kad kriminogeninės situacijos rodikliai Švenčionių rajono savivaldybėje yra pakankamai geri ir gerėjantys;
- Švenčionių rajono savivaldybėje – vienintelėje Vilniaus apskrityje (neskaitant Vilniaus m.) mažėja užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius;
- Švenčionių rajono savivaldybėje didžiausiu procentu sumažėjo nepilnamečių nusikaltimai, vertinant Vilniaus apskrities (be Vilniaus m.) savivaldybių mastu;
- Eismo įvykių skaičius Švenčionių rajono savivaldybėje kito netolygiai;
- Švenčionių rajono savivaldybėje mažėjo užregistruotų gaisrų bei juose žuvusių asmenų skaičius.

3.4. TECHNOLOGINĖ APLINKA

Informacinės visuomenės plėtra – viena iš savivaldybės funkcijų, kurią skelbia LR Vietos savivaldos įstatymas (Žin., 1994, Nr. 55-1049). Informacinės visuomenės plėtra neatsiejama nuo informacinių technologijų aplinkos plėtros. Nuolatos atnaujinant turimą savivaldybės kompiuterinę bazę, programinę įrangą ir kitus informacinius resursus gerėja viešasis valdymas ir administravimas, kuriamas teigiamas savivaldybės įvaizdis. Siekiama, kad gyventojas, kaip

vartotojas, gautų naujos kartos viešąsias paslaugas (viešąsias e. paslaugas, e. sveikatos paslaugas, e. mokymo paslaugas ir kitas elektronines paslaugas), būtų diegiami e. demokratijos plėtrą skatinantys įrankiai, verslo procesai būtų perkelti į elektroninę erdvę.

2013 metais asmeninį kompiuterį Vilniaus apskrityje turėjo 67 proc. namų ūkių, interneto prieigą – apie 65 proc. namų ūkių. Šie rodikliai yra panašūs į Lietuvos Respublikos rodiklius (atitinkamai – 66 proc. ir 65 proc.) ir mažesni nei Kauno apskrityje (atitinkamai – 73 proc. ir 73 proc.) ir Klaipėdos apskrityje (atitinkamai – 67 proc. ir 67 proc.). 2011-2013 metų laikotarpiu vienintelėje Vilniaus apskrityje mažėjo kompiuterį ir interneto prieigą turinčių namų ūkių dalis. Galima daryti prielaidą, kad turėti asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą atsisakė tie asmenys, kuriems kompiuterinė įranga yra per brangi, interneto prieigos paslaugų tarifai jiems atrodo per dideli arba asmenys jau turi galimybę naudotis šiomis informacinėmis technologijomis kitur (pavyzdžiui, darbe).

Švenčionių rajono savivaldybės administracijos informacija apie savivaldybės vadovų ir administracijos veiklą (Tarybos sprendimai ir Direktorius išsakymai), atskirų savivaldybės administracijos skyrių veiklos pristatymai, svarbi informacija gyventojams, verslininkams ir bendruomenei bei naujienos talpinamos svetainėje www.svencionys.lt. Šią svetainę prižiūri ir administruoja Švenčionių rajono savivaldybės administracijos Bendrasis skyrius, kurio specialistai užtikrina oficialios informacijos visuomenei sklaidą, kokybišką informacinių sistemų veikimą, įdiegtos programinės įrangos funkcionavimą, ekonomišką turimos ir naujai įsigijamos kompiuterinės, ryšių technikos bei jai skirtų lėšų naudojimą ir kt.

2013 m. vidutiniškai per mėnesį Švenčionių rajono savivaldybės interneto svetainę lankė apie 32 000 lankytojų. Stiprinant informacinę visuomenę, nuolat skelbiami rajono savivaldybės tarybos sprendimų projektai, tarybos sprendimai, mero potvarkiai, administracijos direktoriaus išsakymai, kita rajono gyventojams aktuali informacija. Rajono gyventojams sudarytos sąlygos elektroniniu paštu ar interneto svetainėje kreiptis į savivaldybės administracijos skyrius ir seniūnijas, pateikti klausimus ir gauti į juos atsakymus. Interneto svetainės lankytojai pateikė ir gavo atsakymus į 96 klausimus. Dažniausiai užduodami klausimai – apie savivaldybės veiklą, rajono kelių priežiūrą, socialines paslaugas, socialinę būstą, švietimą bei teisinę pagalbą.

2011 m. Švenčionių rajono savivaldybės administracija įgyvendino projektą „Elektroninės demokratijos priemonių plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje“. Projekto metu Švenčionių rajono savivaldybėje buvo įdiegtos e-dalyvavimo, e-informavimo paslaugos, integruojant jas bendroje savivaldybės veikloje ir jos internetinėje svetainėje.

Informacija visuomenei papildomai skelbta spaudoje ir interneto svetainėse www.savivaldybes.lt, www.krastonaujienos.lt.

LR Vidaus reikalų ministerijos iniciatyva įgyvendinamas projektas Nr. VP2-3.1-IVPK-08-V-01-001 „Centralizuoto savivaldybių paslaugų perkėlimo į elektroninę erdvę projektas“. Projekte numatyta sukurti savivaldybių paslaugų teikimo centralizuotą sprendimą ir jį įdiegti visose savivaldybėse. Numatoma, kad iki 2015 metų pabaigos administracinės paslaugos (lietuvių ir anglų kalbomis) bus perkeltos į el. erdvę.

APIBENDRINIMAS

- Vilniaus apskrityje, kitaip nei šalyje, mažėjo namų ūkių, turėjusių asmeninį kompiuterį, dalis bei namų ūkių dalis, turėjusi interneto prieigą.
- 2011 m. Švenčionių rajono savivaldybės administracija įgyvendino projektą „Elektroninės demokratijos priemonių plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje“.

4. SSGG ANALIZĖ

Naudojant stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizės metodą, strateginio plėtros plano parengimo darbo grupėse identifikuoti pagrindiniai rajono veiksniai, kurie suskirstyti į stiprybes, silpnybes, galimybes ir grėsmes.

STIPRYBĖS
Ekonomika ir verslas
Augančios materialinės investicijos
Augančios tiesioginės užsienio investicijos
Suintensyvėjusi vidaus prekyba
Verslo plėtros fondo veikla
Žemės ūkis ir miškininkystė
Augančios žemės ūkio produkcijos apimtys
Dideli miškų plotai – viena miškingiausių savivaldybių šalyje
Dominuojantys pakankamai stambūs ūkininkų ūkiai
Statybos ir gyvenamasis fondas
Gyvenamojo fondo dalies vienodas pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo
Augantis naudingas, vienam gyventojui tenkantis, gyvenamojo fondo plotas
Turizmas ir kultūros paveldas
Kaimo turizmo sodybų gausa
Buvusios dvarų sodybos
Transportas ir susisiekimas
Geras susisiekimas su sostine
Vidutinis rajono automobilizacijos lygis
Inžinerinė ir energetinė infrastruktūra
Gerėjanti geriamo vandens kokybė
Augantys sunaudojamo vandens kiekiai
Mažėjantys šilumos energijos nuostoliai tinkluose
Gerėjantys buitinių nuotekų išvalymo rodikliai
Patistos naujos šilumos trasos
Aplinkosauga
Išmestų teršalų, tenkančių vienam Švenčionių rajono gyventojui, rodiklis yra panašus į Vilniaus apskrities rodiklį ir mažesnis nei šalies rodiklis
Gerėjanti paviršinio vandens būklė
Parengta aplinkos oro kokybės valdymo programa
Demografinė situacija
Nežymiai didėjantis darbingo amžiaus asmenų skaičius
Užimtumas ir darbo rinka
Bedarbių skaičiaus mažėjimas ir užimtųjų skaičiaus didėjimas
Švietimas
Optimalus bendrojo ugdymo įstaigų skaičius
Aukštas mokyklų kompiuterizavimo lygis
Pakankamas mokytojų specialistų skaičius
Vykdomas profesinis mokymas Švenčionių rajone
Neformalių ugdymo įstaigų, būrelių ir lankančiųjų jas gausa
Sveikatos apsauga
Didėjantis apsilankymų pas gydytojus specialistus skaičius
Mažėjantis gyventojų sergamumas lytiškai plintančiomis ligomis, ŽIV, tuberkulioze
Aktyvus gyventojų dalyvavimas Prevencinių programų vykdyme
Socialinė apsauga
Mažėjantis socialinių paslaugų gavėjų skaičius
Socialinei apsaugai skirtų lėšų mažėjimas

Kultūra, sportas ir NVO
Išplėtotas kultūrinių įstaigų tinklas
Vaikų ir suaugusiųjų meninių gebėjimų ugdymas
Veikiančių sporto klubų gausa
Aktyvus kaimo bendruomenių dalyvavimas
Augantis meno kolektyvų ir dalyvių juose skaičius
Augantis sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius
Jaunimo politika
Pakankamas jaunimo organizacijų organizuojamų veiklų skaičius
Jaunimas aktyviai dalyvauja švietimo įstaigų savivaldoje ir savivaldybės veikloje
Viešasis saugumas
Gera ir gerėjanti kriminogeninė situacija
Efektyvi nusikaltimų prevencija
Nepilnamečių padarytų nusikalstamų veikų mažėjimas – didžiausias apskrityje
Ištirtų nusikalstamų veikų augimas
Mažėjantis gaisrų ir juose žuvusių asmenų skaičius
Technologinė aplinka
Visuomenės dalyvavimas sprendimų priėmimo
Papildomos visuomenės informavimo priemonės

SILPNYBĖS
Ekonomika ir verslas
Neypatingai konkurencinga savivaldybė aplinkinių savivaldybių atžvilgiu
Nedidelis ūkio subjektų skaičius
Mažas gyventojų verslumo lygis
Didesni nei kaimyninių rajonų verslo mokesčiai
Žemės ūkis ir miškininkystė
Nenašios žemės ūkio naudmenos
Nedidelis medynų produktyvumas
Statybos ir gyvenamasis fondas
Mažas statybos įmonių skaičius ir jų atliktų darbų apimtys
Mažėjantys gyvenamųjų ir negyvenamųjų namų statybos rodikliai
Turizmas ir kultūros paveldas
Mažas užsienio turistų skaičius
Nepakankamai išvystytas laisvalaikio ir pramogų sektorius
Neišplėtotą apgyvendinimo ir maitinimo įstaigų infrastruktūra
Didelė dalis kultūros paveldo objektų apleisti, nelankomi
Transportas ir susisiekimas
Blogas kelių su danga rodiklis
Mažas kelių su patobulinta danga plotas
Švenčionių rajone pėsčiųjų-dviračių tinklas nėra išplėtotas, trūksta rišlumo
Inžinerinė ir energetinė infrastruktūra
Nepakankamai išplėtoti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklai
Centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje nenaudojami biokuro ekonomaižeriai
Aplinkosauga
Transporto srautų ir pramoninių objektų tarša
Demografinė situacija
Mažėjantis gyventojų skaičius
Didelė pensinio amžiaus gyventojų dalis
Demografinės senatvės koeficientas – blogiausias apskrityje
Mažėjantis vaikų ir jaunimo skaičius
Blogėjantis NGK rodiklis
Neigiama neto migracija

Užimtumas ir darbo rinka
Vienas didžiausių apskrityje nedarbo lygis
Lėtas darbo užmokesčio augimas
Švietimas
Ženklaus mokinių skaičiaus mažėjimas
Nepakankama ŠPRC mokymo bazė
Nepakankamas švietimo įstaigų materialinis aprūpinimas
Sveikatos apsauga
Sveikatos priežiūros specialistų skaičiaus mažėjimas
Augantis ligoninėse gydytų ligonių skaičius ir mažėjantis lovų skaičius
Socialinė apsauga
Pakankamai daug senatvės pensijas gaunančių asmenų
Pakankamai aukštas neįgalių suaugusių asmenų skaičius
Kultūra, sportas ir NVO
Mažėjantis bibliotekų dokumentų fondas
NVO finansavimo trūkumas
Jaunimo politika
Atvirų jaunimo centrų ir erdvių trūkumas
Jaunimo atskirties problemos – susiekimo tarp kaimų, miestų problemos
Viešasis saugumas
Netolygiai kintantis eismo įvykių skaičius
Technologinė aplinka
Sumažėjusi namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą, dalis

GALIMYBĖS
Ekonomika ir verslas
Auganti šalies ekonomika
Vilniaus apskrities ekonominis potencialas
Verslininkų noras perkelti verslus iš Vilniaus miesto į aplinkinius rajonus dėl geresnės infrastruktūros, komunikacijų ir kt. veiksnių
Žemės ūkis ir miškininkystė
Žemės tinkamos auginti grikius ir avižas
Parama žemės ūkio subjektams
Galvijininkystės, avininkystės vystymas rajone
Statybos ir gyvenamasis fondas
Vykdomas daugiabučių ir viešosios paskirties pastatų atnaujinimas ir modernizavimas iš ES struktūrinių fondų ir kitų finansavimo šaltinių
Turizmas ir kultūros paveldas
Informacijos apie Švenčionių rajono savivaldybės turizmo objektus lietuvių ir užsienio kalba pateikimas
Turizmo informacinės sistemos plėtra
Dviračių ir pėsčiųjų takų ir kitų turistinių maršrutų plėtojimas
Vandens turizmo paslaugų plėtra
Dalyvavimas tarptautinėse turizmo parodose, mugėse ir kituose pristatymuose
Buvusių dvaro sodybų įveiklinimas ir pritaikymas visuomenės poreikiams
Švenčionių rajono saugomų teritorijų pritaikymas laisvalaikio ir rekreacijos poreikiams, turizmui
Švenčionių rajono gamtinė aplinka (ežerai, upės, miškai) sudaro sąlygas gyvenamųjų namų statybai
Transportas ir susisiekimas
Susisiekimo infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra
Pėsčiųjų-dviračių tinklo plėtra
Aplinkkelio įrengimas Švenčionių rajone
Inžinerinė ir energetinė infrastruktūra
Centralizuoto vandentiekio ir nuotekų valymo abonentių skaičiaus augimas

Pastatų modernizavimas, didinant energijos efektyvumą
Didžiulių biokuro rezervų panaudojimas
Aplinkosauga
Augantis gyventojų, kuriems suteikta galimybė rūšiuoti atliekas, skaičius
Gyventojų švietimas aplinkosaugos srityje
Būtinybė įrengti antrinių žaliavų surinkimo aikštes ir komunalinių atliekų perkrovimo aikštes
Demografinė situacija
Migracijos mažinimas, sukuriant daugiau darbo vietų
Gimstamumo skatinimas
Užimtumas ir darbo rinka
Gyventojų verslumo skatinimas
Jaunimo užimtumo didinimas
Dirbančių kvalifikacinių ir profesinių įgūdžių tobulinimas
Švietimas
Bendradarbiavimas su kitomis ugdymo įstaigomis tarptautiniame ir vietiniame lygmenyse
ŠPRC bendradarbiavimo su verslo subjektais plėtra
ŠPRC mokymo bazės atnaujinimas
Švietimo įstaigų materialinio aprūpinimo didinimas
Sveikatos apsauga
Darbo sąlygų sveikatos priežiūros įstaigose gerinimas, siekiant pritraukti daugiau sveikatos priežiūros specialistų
Sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo didinimas, diegiant informacines sistemas
Sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo didinimas, teikiant išvažiuojamąsias medicinines paslaugas
Socialinė apsauga
Aktyvus socialinis darbas su socialinės rizikos šeimomis
Socialinių paslaugų pasiūlos didinimas ir infrastruktūros plėtra
Kultūra, sportas ir NVO
Informacijos apie kultūros renginius teikimo gerinimas
Sporto ir meno infrastruktūros atnaujinimas
Jaunimo politika
Stiprinti jaunuolių kompetencijas, mokyti ir šviesti apie atskiras ir įvairias viešosios politikos sritis
Atvirų jaunimo erdvių, atvirų jaunimo centrų, mobilių jaunimo centrų steigimas
Viešasis saugumas
Saugios kaimynystės programos plėtra
Saugios savivaldybės koncepcijos įgyvendinimas
Technologinė aplinka
Įgyvendinami informacinių technologijų plėtros projektai

GRĖSMĖS
Ekonomika ir verslas
Dominuojantis mikroverslas, jautrus ekonominiams pokyčiams
Žemės ūkis ir miškininkystė
Žemas modernizacijos lygis
Išaugusi žemės ūkio krypties konkurencinė aplinka
Statybos ir gyvenamasis fondas
Statybos sektoriaus apimčių mažėjimas dėl ekonomikos nuosmukio ir sunkiai atsigaunančios ekonomikos
Turizmas ir kultūros paveldas
Mažėjantis apgyvendinamų turistų skaičius
Transportas ir susisiekimas
Prastėjanti kelių ir gatvių būklė
Inžinerinė ir energetinė infrastruktūra
Pasyvus gyventojų jungimasis prie naujų vandens ir nuotekų tinklų
Didelės išlaidos prastos būklės inžinerinės, energetinės infrastruktūros eksploatavimui

Aplinkosauga
Augantis išmetamų teršalų kiekis
Demografinė situacija
Visuomenės senėjimas: mažėjantis gimusiųjų skaičius ir didėjantis mirusiųjų skaičius
Mažėjantis vaikų ir jaunimo skaičius gali sukelti kvalifikuotos darbo jėgos trūkumą ateityje
Užimtumas ir darbo rinka
Kvalifikuotos darbo jėgos migracija
Darbo vietų pasiūlos stagnacija
Švietimas
Demografinė situacija rodo, kad mokinių skaičius rajone ir toliau mažės
Sveikatos apsauga
Augantis sergamumas cukriniu diabetu, įgimtomis ligomis
Socialinė apsauga
Šeimynų ir dienos socialinės globos namų trūkumas
Kultūra, sportas ir NVO
Blogėjanti sporto ir meno infrastruktūros būklė
Jaunimo politika
Mažėjantis jaunų asmenų skaičius
Jaunimo iniciatyvų trūkumas, motyvacijos stoka
Viešasis saugumas
Prasta aplinkinių rajonų kriminogeninė situacija
Technologinė aplinka
Informacinių technologijų specialistų, dirbančių su naujausiomis technologijomis, trūkumas

5. ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGIJA

5.1. ŠVENČIONIŲ RAJONO VIZIJA

Švenčionių rajonas – viena miškingiausių ir ežeringiausių šalies savivaldybių, kultūrinės tradicijas puoselėjantis kraštas, patrauklus gyvenimui ir poilsiui. Subalansuota kaimo ir miesto plėtra, išvystyta inžinerinė ir susisiekimo infrastruktūra užtikrina verslo plėtrą bei rajono investicinį patrauklumą, gyvenimo kokybės augimą. Geranoriškų, kūrybingų ir iniciatyvių žmonių bendruomenė aktyviai dalyvauja kuriant saugią, šiuolaikišką gyvenamąją aplinką bei socialinę infrastruktūrą, tausoja istorinį paveldą bei gamtinius išteklius. Tai kraštas, į kurį norisi sugrįžti...

5.2. ŠVENČIONIŲ RAJONO STRATEGINIO PLĖTROS PLANO PRIORITETAİ, TIKSLAI, UŽDAVINIAI

Suformuotos vizijos įgyvendinimui nustatyti 4 prioritetai:

I PRIORITETAS. KONKURENCINGA EKONOMIKA

II PRIORITETAS. KOKYBIŠKA IR PATOGI GYVENAMOJI APLINKA

III PRIORITETAS. SUMANI, SAUGI IR AKTYVI VISUOMENĖ

IV PRIORITETAS. EFEKTYVI RAJONO SAVIVALDA

Kiekvieną suformuotą prioritetą detalai apibūdina strateginio vystymo ir plėtros tikslai bei uždaviniai:

I PRIORITETAS. KONKURENCINGA EKONOMIKA

1.1. tikslas. Palankių sąlygų verslui kūrimas ir konkurencingo žemės ūkio skatinimas

- 1.1.1. uždavinys. Skatinti gyventojų verslumą, kurti palankią aplinką ir plėtoti paramą verslui
- 1.1.2. uždavinys. Didinti žemės ūkio konkurencingumą

1.2. tikslas. Turizmo ir kultūros paveldo vystymas

- 1.2.1. uždavinys. Plėtoti turizmo infrastruktūrą ir didinti turizmo paslaugų kokybę
- 1.2.2. uždavinys. Kryptingai vystyti kultūros paveldą
- 1.2.3. uždavinys. Plėtoti turizmo infrastruktūrą ir didinti turizmo paslaugų kokybę

II PRIORITETAS. KOKYBIŠKA IR PATOGI GYVENAMOJI APLINKA

2.1. tikslas. Modernios viešosios infrastruktūros vystymas

- 2.1.1. uždavinys. Vykdyti teritorijų planavimą
- 2.1.2. uždavinys. Rekonstruoti ir plėtoti susisiekimo infrastruktūrą
- 2.1.3. uždavinys. Didinti rajono infrastruktūros energetinį efektyvumą

2.2. tikslas. Saugios ir švarios aplinkos užtikrinimas

- 2.2.1. uždavinys. Didinti aplinkos išsaugojimo galimybes
- 2.2.2. uždavinys. Gerinti komunalinių paslaugų infrastruktūrą

<i>2.3. tikslas. Teritorinės sanglaudos didinimas</i>	
2.3.1.	uždavinys. Kompleksinė miestų gyvenamųjų teritorijų ir viešųjų erdvių plėtra
2.3.2.	uždavinys. Kompleksinė kaimo gyvenamųjų teritorijų ir viešųjų erdvių plėtra, gyvenimo bei verslo sąlygų kaime gerinimas
III PRIORITETAS. SUMANI, SAUGI IR AKTYVI VISUOMENĖ	
<i>3.1.tikslas. Kokybiškų, prieinamų ir gyventojų norus atitinkančių švietimo paslaugų teikimas</i>	
3.1.1.	uždavinys. Modernizuoti švietimo įstaigas, gerinti materialinę bazę
3.1.2.	uždavinys. Gerinti ugdymo kokybę ir mokymąsi visą gyvenimą
<i>3.2. tikslas. Kūrybingos ir pilietiškos visuomenės formavimas</i>	
3.2.1.	uždavinys. Kryptingai plėtoti rajono kultūrinę veiklą
3.2.2.	uždavinys. Remti ir skatinti jaunimo organizacijų ir NVO veiklas
<i>3.3. tikslas. Socialiai saugios ir sveikos visuomenės formavimas</i>	
3.3.1.	uždavinys. Gerinti socialinių paslaugų teikimą ir skatinti socialinę integraciją
3.3.2.	uždavinys. Efektyviai organizuoti sveikatos priežiūros įstaigų darbą ir siekti gyventojų sveikatingumo rodiklių gerėjimo
<i>3.4. tikslas. Visuomenės saugumo didinimas</i>	
3.4.1.	uždavinys. Užtikrinti viešąją tvarką ir saugumą
IV PRIORITETAS. EFEKTYVI RAJONO SAVIVALDA	
<i>4.1. tikslas. Efektyvus, į gyventojų poreikius nukreiptas valdymas</i>	
4.1.1.	uždavinys. Užtikrinti viešąją tvarką ir saugumą

Švenčionių rajono savivaldybės 2014-2020 m. strateginiame plėtros plane yra numatyti 4 prioritetai, 10 tikslų, 20 uždaviniai ir 134 priemonės. Švenčionių rajono 2014-2020 m. SPP priemonių planas pateikiamas 1 priede. Daugiausiai uždavinių, tikslų ir priemonių planuota III prioriteto įgyvendinimui, mažiausiai – I prioriteto įgyvendinimui, žr. 5.1 lentelę.

5.1 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybės 2014-2020 m. SPP prioritetų, tikslų, uždavinių ir priemonių suvestinė

Prioritetai	Tikslų skaičius	Uždavinių skaičius	Priemonių skaičius
I PRIORITETAS. KONKURENCINGA EKONOMIKA	2	5	30
II PRIORITETAS. KOKYBIŠKA IR PATOGI GYVENAMOJI	3	7	43
III PRIORITETAS. SUMANI, SAUGI IR AKTYVI VISUOMENĖ	4	7	47
IV PRIORITETAS. EFEKTYVI RAJONO SAVIVALDA	1	1	14
IŠ VISO:	10	20	134

Švenčionių rajono savivaldybės 2014-2020 m. strateginio plėtros plano įgyvendinimui bus naudojamos savivaldybės biudžeto lėšos (naudojamas trumpinys – SB), valstybės biudžeto lėšos (naudojamas trumpinys – VB), Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos (naudojamas trumpinys – ES) ir kitos lėšos, kurios apima privačias lėšas, kitų finansavimo mechanizmų lėšas ir t.t. (naudojamas trumpinys – KT).

Už sėkmingą Švenčionių rajono savivaldybės 2014-2020 m. strateginio plėtros plano įgyvendinimą yra atsakinga Švenčionių rajono savivaldybės administracija, verslo įmonės, švietimo ir mokslo institucijos, Vilniaus darbo biržos Švenčionių skyrius, Švenčionių turizmo ir verslo informacijos centras, bendruomenės, vietos veiklos grupė „Švenčionių partnerystė“, melioracijos sistemų naudotojų asociacijos, seniūnijos, ūkininkai, Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos Švenčionių rajono biuras, Sirvėtos regioninio parko direkcija, Asvejos regioninio parko direkcija, Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija, Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras, Švenčionėlių miškų urėdija, Švenčionių rajono profesinio rengimo centras, religinės bendruomenės, UAB „Fortum Švenčionių energija“, UAB „VAATC“, UAB „Vilniaus vandenys“, UAB „Pabradės komunalinis ūkis“, UAB „Švenčionių švara“, nevyriausybinių organizacijų, jaunimo organizacijų, jaunimo reikalų taryba, kultūros įstaigos, menininkai, mėgėjų meno kolektyvai, Švenčionių visuomenės sveikatos biuras, Švenčionių pirminės sveikatos priežiūros centras, Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Švenčionių rajono policijos komisariatas, Vilniaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Švenčionių priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, priešgaisrinė apsaugos tarnyba prie Švenčionių ŠRSA, kitos ŠRS įstaigos, įvairūs privatūs ir fiziniai asmenys. Atsakingos institucijos už atitinkamos priemonės įgyvendinimą nurodytos 1 priede.

PRIEDAI

PRIEDAS NR. 1. ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ SPP PRIEMONIŲ PLANAS

I PRIORITETAS. KONKURENCINGA EKONOMIKA

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
1.1. Tikslas. Palankių sąlygų verslui kūrimas ir konkurencingo žemės ūkio skatinimas					
1.1.1. Uždavinys. Skatinti gyventojų verslumą, kurti palankią aplinką ir plėtoti paramą verslui					
1.1.1.1.	Ekonomikos skatinimo vykdymas per Verslo plėtros fondą	Paremtų smulkių verslo subjektų skaičius (vnt.)	Švenčionių rajono savivaldybės administracija (toliau – ŠRSA)	2015-2020	Europos Sąjungos lėšos (ES), Savivaldybės biudžetas (SB), Valstybės biudžetas (VB), kitos lėšos (KT)
1.1.1.2.	Verslo plėtrai ir investicijų pritraukimui svarbios infrastruktūros Švenčionių rajone vystymas	Įrengtos infrastruktūros skaičius (vnt.)	ŠRSA, verslo įmonės (toliau – VĮ)	2017-2020	ES, SB, VB, KT
1.1.1.3.	Skilties verslui sukūrimas Švenčionių rajono savivaldybės internetiniame puslapyje www.svencionys.lt	Sukurta skiltis Patalpinta informacija verslui	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
1.1.1.4.	Švenčionių rajono savivaldybės bendradarbiavimo su švietimo ir mokslo institucijomis stiprinimas	Pasirašytų sutarčių skaičius (vnt.) Įgyvendintų projektų skaičius (vnt.)	ŠRSA, VĮ, švietimo ir mokslo institucijos	2015-2020	ES, SB, VB, KT
1.1.1.5.	Švenčionių rajono savivaldybės bendradarbiavimo su darbo birža stiprinimas	Įgyvendintų programų skaičius (vnt.) Įgyvendintų projektų skaičius (vnt.) Įdarbintų jaunų ir ilgalaikių bedarbių skaičius (vnt.)	ŠRSA, Vilniaus darbo biržos Švenčionių skyrius	2015-2020	ES, SB, VB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
1.1.1.6.	Švenčionių verslo ir turizmo informacijos centro (Švenčionių TVIC) veiklos plėtra, infrastruktūros atnaujinimas ir materialinės bazės gerinimas	Įgyvendintų projektų skaičius (vnt.) Atnaujintos patalpos Pagerinta materialinė bazė	Švenčionių TVIC	2015-2020	ES, SB, VB, KT
1.1.1.7.	Švenčionių rajono verslininkų informavimas ir konsultavimas	Suorganizuotų informacinių seminarų ES finansavimo klausimais ir dalyvių juose skaičius (vnt.) Išsiųstų elektroninių naujienlaiškių apie pagrindinius pasikeitimus rinkoje, viešųjų pirkimų konkursus skaičius (vnt.)	ŠRSA, Švenčionių TVIC	2015-2020	ES, SB, VB, KT
1.1.1.8.	Švenčionių rajono savivaldybės viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės skatinimas	Organizuotų diskusijų ir dalyvių jose skaičius (vnt.) Bendrai priimtų sprendimų skaičius (vnt.)	ŠRSA, VĮ, bendruomenės, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT
1.1.2. Uždavinys. Didinti žemės ūkio konkurencingumą					
1.1.2.1.	Blogos būklės melioracijos ir hidrotechninių statinių Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje atnaujinimas	Atnaujintų melioracijos ir hidrotechninių statinių skaičius (km, vnt., ha)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
1.1.2.2.	Blogos būklės melioracijos statinių Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje atnaujinimo skatinimas	Įgyvendintų informacinių priemonių ūkininkams skaičius (vnt.) Įregistruotų melioracijos sistemų naudotojų asociacijų skaičius (vnt.) Sudarytų jungtinės veiklos sutarčių su asociacijomis skaičius (vnt.)	ŠRSA, melioracijos sistemų naudotojų asociacijos, seniūnijos, ūkininkai	2015-2020	ES, SB, VB, KT
1.1.2.3	Netradicinių žemės ūkio šakų plėtojimo Švenčionių rajone skatinimas	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	ŠRSA, ūkininkai, Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos Švenčionių rajono biuras (toliau - LŽŪKT Švenčionių rajono biuras)	2015-2020	SB, VB, ES, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
1.1.2.4.	Ekologinės žemdirbystės ir kitų žemės ūkio sričių plėtros Švenčionių rajone skatinimas	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	ŠRSA, ūkininkai, LŽŪKT Švenčionių rajono biuras	2015-2020	SB, VB, ES, KT
1.1.2.5.	Žemės ūkio produktų gamybos, perdirbimo, realizavimo ir rinkodaros Švenčionių rajone skatinimas	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	ŠRSA, ūkininkai, LŽŪKT Švenčionių rajono biuras	2015-2020	ES, SB, VB, KT
1.1.2.6.	Miškų ūkio sektoriaus Švenčionių rajone veiklos plėtra ir skatinimas	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	ŠRSA, ūkininkai, miškų savininkai, LŽŪKT Švenčionių rajono biuras	2015-2020	ES, SB, VB, KT
1.1.2.7.	Švenčionių rajono ūkininkų informavimo, konsultavimo organizavimas ir koordinavimas	Suorganizuotų informacinių seminarų ES finansavimo klausimais ir dalyvių juose skaičius (vnt.) Išsiųstų elektroninių naujienlaiškių skaičius (vnt.)	ŠRSA, LŽŪKT Švenčionių rajono biuras	2015-2020	ES, SB, VB, KT
1.2. Tikslas. Turizmo ir kultūros paveldo vystymas					
1.2.1. Uždavinys. Plėtoti turizmo infrastruktūrą ir didinti turizmo paslaugų kokybę					
1.2.1.1.	Turizmo infrastruktūros plėtojimas pagal seniūnijų iniciatyvas	Atnaujintų turizmo objektų skaičius (vnt.)	ŠRSA, seniūnijos, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT
1.2.1.2.	Nacionalinio ir regioninių parkų gamtos paveldo objektų aplinkos sutvarkymas ir pritaikymas pažintiniam turizmui	Sutvarkytų ir pritaikytų gamtos paveldo objektų skaičius (vnt.)	ŠRSA, Sirvėtos regioninio parko direkcija, Asvejos regioninio parko direkcija, Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija	2015-2020	ES, SB, VB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
1.2.1.3.	Nevalstybinės reikšmės parkuose esančių gamtos paveldo objektų sutvarkymas ir pritaikymas pažintiniam turizmui	Sutvarkytų ir pritaiktų gamtos paveldo objektų skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB,VB, KT
1.2.1.4.	Vandens trasų infrastruktūros plėtra ir pritaikymas turizmo poreikiams	Pritaiktų objektų skaičius (vnt.)	ŠRSA, VĮ, VVG „Švenčionių partnerystė“, Sirvėtos regioninio parko direkcija, Asvejos regioninio parko direkcija, Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija	2015-2020	ES, SB,VB, KT
1.2.1.5.	Ekologinio turizmo plėtra	Įrengtų pėsčiųjų takų skaičius (vnt.)	ŠRSA, Sirvėtos regioninio parko direkcija, Asvejos regioninio parko direkcija, Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija	2015-2020	ES, SB,VB, KT
1.2.1.6.	Aktyvaus poilsio ir pramogų produktų pasiūlos didinimas bei vystymas	Sukurtų aktyvaus poilsio ir pramogų produktų skaičius (vnt.)	ŠRSA, Sirvėtos regioninio parko direkcija, Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centras (toliau – KUTC), Švenčionių miškų urėdija, Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija	2015-2020	ES, SB,VB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
1.2.1.7.	Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų įvairovės didinimas ir paslaugų kokybės gerinimas	Įsikūrusių pakelės teritorijose apgyvendinimo ir maitinimo įstaigų skaičius (vnt.) Pritrauktos privačios investicijos (mln. Lt) Įrengtų kempingų skaičius (vnt.)	ŠRSA, Švenčionių TVIC, VĮ	2015-2020	ES, SB,VB, KT
1.2.1.8.	Efektyvaus turizmo rinkodaros priemonių plėtojimas	Sukurtas Švenčionių rajono turizmo sektoriaus prekės ženklas ir šūkis Atliktų tyrimų, apklausų apie turizmo paslaugas skaičius (vnt.) Atnaujinta informacija apie turizmo maršrutus ir trasas Suorganizuotų renginių kituose rajonuose ir didžiuosiuose miestuose ir dalyvių juose sk. (vnt.) Pateiktų informacinių pranešimų vietinei ir šalies žiniasklaidai skaičius (vnt.) Išleistų informacinių leidinių sk. (vnt.) Sukurtų filmukų skaičius (vnt.) Sukurtų audiogidų skaičius (vnt.)	ŠRSA, Švenčionių TVIC, KUTC, Sirvėtos regioninio parko direkcija, Asvejos regioninio parko direkcija, Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija	2015-2020	ES, SB, VB, KT
1.2.1.9.	Elektroninės rinkodaros plėtra, naujų informacinių technologijų diegimas ir elektroninių paslaugų vystymas Švenčionių rajono turizmo sektoriuje	Atnaujintų internetinių svetainių skaičius (vnt.) Sukurtų internetinių svetainių skaičius (vnt.) Sukurtų ir veikiančių profilių socialiniuose tinkluose (Facebook, Twitter ir pan.) skaičius (vnt.) Parengtų naujienlaiškių ir juos prenumeruojančių asmenų skaičius (vnt.) Sukurta programėlė mobiliems telefonams	ŠRSA, Švenčionių TVIC, KUTC,	2015-2020	ES, SB, VB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
1.2.1.10.	Turizmo ir kultūros paveldo objektų informacinių ženklų plėtra	Parengta ir įgyvendintina turizmo ir kultūros paveldo objektų ženklinimo programa Įrengtų stendų skaičius (vnt.)	ŠRSA, Švenčionių TVIC	2015-2020	ES, SB, VB, KT
1.2.1.11.	Kaimo turizmo kūrimas, įskaitant amatų plėtrą kaimo turizmo sodybose Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje	Įkurtų kaimo turizmo objektų skaičius (vnt.)	VVG „Švenčionių partnerystė“, privatus fiziniai asmenys, privatus juridiniai asmenys	2015-2020	ES, SB, VB, KT
1.2.1.12.	Turizmo klasterio sukūrimas Švenčionių rajone	Sukurtas turizmo klasteris Įgyvendintų projektų skaičius (vnt.)	ŠRSA, Švenčionių TVIC, KUTC, Sirvėtos regioninio parko direkcija, Asvejos regioninio parko direkcija, Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija	2015-2020	ES, SB, VB, KT
1.2.2. Uždavinys. Kryptingai vystyti kultūros paveldą					
1.2.2.1.	Švenčionių rajono savivaldybės kultūros paveldo objektų tvarkyba ir pritaikymas turizmo, bendruomenės reikmėms bei edukacinėms programoms	Sutvarkytų kultūros paveldo objektų skaičius (vnt.) Kultūros paveldo objektų, pritaikytų organizuoti turistinę veiklą, skaičius (vnt.) Kultūros paveldo objektų, pritaikytų organizuoti bendruomeninę veiklą, skaičius (vnt.) Kultūros paveldo objektų, kuriose vykdomos edukacinės programos, skaičius (vnt.)	ŠRSA, Sirvėtos regioninio parko direkcija, Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija, Švenčionių miškų urėdija, Švenčionių rajono profesinio rengimo centras, KUTC	2015-2020	ES, SB, VB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
1.2.2.2.	Švenčionių rajono savivaldybės sakralinio paveldo ir memorialinių objektų tvarkyba ir atnaujinimas	Sutvarkytų sakralinio paveldo objektų skaičius (vnt.) Sakralinio paveldo objektų, pritaikytų organizuoti turistinę veiklą, skaičius (vnt.) Sakralinio paveldo objektų, kuriose vykdomos edukacinės programos, skaičius (vnt.)	ŠRSA, religinės bendruomenės	2015-2020	SB, VB, ES, KT
1.2.2.3.	Švenčionių rajono savivaldybės privačių kultūros paveldo objektų tvarkybos inicijavimas	Sutvarkytų privačių kultūros paveldo objektų skaičius (vnt.)	ŠRSA, privatūs fiziniai asmenys, privatūs juridiniai asmenys	2015-2020	SB, VB, ES, KT

II PRIORITETAS. KOKYBIŠKA IR PATOGI GYVENAMOJI APLINKA

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
2.1. Tikslas. Modernios viešosios infrastruktūros vystymas					
2.1.1. Uždavinys. Vykdyti teritorijų planavimą					
2.1.1.1.	Švenčionių rajono savivaldybės bendrųjų planų rengimas ir atnaujinimas	Parengtų bendrųjų planų skaičius (vnt.) Atnaujintų bendrųjų planų skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
2.1.1.2.	Švenčionių rajono savivaldybės specialiųjų planų rengimas ir atnaujinimas	Parengtų specialiųjų planų skaičius (vnt.) Atnaujintų specialiųjų planų skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
2.1.1.3.	Švenčionių rajono savivaldybės kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų rengimas ir atnaujinimas	Parengtų kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų skaičius (vnt.) Atnaujintų kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
2.1.1.4.	Švenčionių rajono savivaldybės miestų, miestelių ir kaimų geoinformacinės sistemos (GIS) sukūrimas ir infrastruktūros diegimas	Sukurtų geoinformacinių duomenų bazių skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
2.1.2. Uždavinys. Rekonstruoti ir plėtoti susisiekimo infrastruktūrą					
2.1.2.1.	Švenčionių rajono gatvių ir kelių atnaujinimas bei plėtra	Atnaujintų gatvių ir kelių ilgis (km) Įrengtų gatvių ir kelių ilgis (km) Atnaujintų žvyrkelių ilgis (km)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB, KT
2.1.2.2.	Pėsčiųjų-dviračių takų įrengimas bei atnaujinimas Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje	Atnaujintų pėsčiųjų-dviračių takų ilgis (km) Įrengtų pėsčiųjų-dviračių takų ilgis (km)	ŠRSA, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT
2.1.2.3.	Šaligatvių Švenčionių rajone atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų šaligatvių ilgis (km) Įrengtų šaligatvių ilgis (km)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
2.1.2.4.	Apšvietimo tinklų atnaujinimas ir plėtra Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje	Atnaujintų apšvietimo tinklų ilgis (km) Įrengtų apšvietimo tinklų ilgis (km)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB,VB, KT
2.1.2.5.	Saugaus eismo priemonių Švenčionių rajone diegimas	Įdiegtų saugaus eismo priemonių skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB,VB, KT
2.1.2.6.	Automobilių stovėjimo aikštelių Švenčionių rajone atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų stovėjimo aikštelių plotas (ha) Įrengtų stovėjimo aikštelių plotas (ha)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB,VB, KT
2.1.2.7.	Švenčionių rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių inventorizacija	Inventorizuotų vietinės reikšmės kelių ilgis (km)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB,VB, KT
2.1.3. Uždavinys. Didinti rajono infrastruktūros energetinį efektyvumą					
2.1.3.1.	Švenčionių rajono daugiabučių gyvenamųjų namų pastatų modernizavimas, didinant jų energijos vartojimo efektyvumą	Modernizuotų daugiabučių gyvenamųjų namų skaičius (vnt.)	ŠRSA, daugiabučių bendrijos	2015-2020	ES, SB,VB
2.1.3.2.	Švenčionių rajono savivaldybės administracijos pastatų modernizavimas, didinant jų energijos vartojimo efektyvumą	Modernizuotų savivaldybės administracijos pastatų skaičius (vnt.)	ŠRSA, seniūnijos	2015-2020	ES, SB,VB
2.1.3.3.	Švenčionių rajono savivaldybės administracijos įstaigų pastatų modernizavimas, didinant jų energijos vartojimo efektyvumą	Modernizuotų savivaldybės administracijos įstaigų pastatų skaičius (vnt.)	ŠRSA, seniūnijos	2015-2020	ES, SB,VB
2.1.3.4.	Alternatyvių ir atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo gamybos ir skirstymo skatinimas	Naujai įdiegtų alternatyvių, atsinaujinančių energijos išteklių naudojančių technologijų skaičius (vnt.)	ŠRSA, UAB „Fortum Švenčionių energija“, VĮ	2015-2020	ES, SB,VB
2.1.3.5.	Centralizuotų šilumos tiekimo tinklų Švenčionių rajone plėtra	Naujai įrengtų centralizuotų šilumos tiekimo tinklų ilgis (km)	ŠRSA, UAB „Fortum Švenčionių energija“	2015-2020	ES, SB,VB
2.2. Tikslas. Saugios ir švarios aplinkos užtikrinimas					
2.2.1. Uždavinys. Didinti aplinkos išsaugojimo galimybes					

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
2.2.1.1.	Atliekų tvarkymo sistemos Švenčionių rajone stiprinimas ir plėtra	Įrengtų/ atnaujintų atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių skaičius (vnt.) Pastatytų konteinerių skaičius (vnt.) Įrengtų/ atnaujintų komunalinių atliekų perkrovimo aikštelių skaičius (vnt.) Naujai įdiegtų komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų surinkimo sistemų skaičius (vnt.)	UAB „VAATC“, ŠRSA	2015-2020	ES, SB,VB
2.2.1.2.	Švenčionių rajono bešeimininkių, apleistų pastatų ir aplink juos esančių teritorijų tvarkymas	Sutvarkytų teritorijų plotas (ha) Sutvarkytų pastatų skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
2.2.1.3.	Švenčionių rajono bešeimininkių vandens gręžinių likvidavimas ir aplink juos esančių teritorijų tvarkymas	Likviduotų vandens gręžinių skaičius (vnt.) Sutvarkytų teritorijų plotas (ha)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
2.2.1.4.	Praeityje užterštų teritorijų valymas Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje	Išvalytų teritorijų plotas (ha)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
2.2.1.5.	Švenčionių rajono žaliųjų plotų tvarkymas ir plėtra	Sutvarkytų žaliųjų plotų plotas (ha) Įrengtų žaliųjų plotų plotas (ha)	ŠRSA, seniūnijos, bendruomenės, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT
2.2.2. Uždavinsys. Gerinti komunalinių paslaugų infrastruktūrą					
2.2.2.1.	Vandens tiekimo sistemos ir nuotekų tinklų infrastruktūros Švenčionių rajone atnaujinimas bei plėtra	Įrengta/ atnaujinta vandens tiekimo tinklų infrastruktūros sistema, (km) Įrengta/ atnaujinta nuotekų tinklų infrastruktūros sistema (km)	ŠRSA, UAB „Vilniaus Vandenys“, UAB „Pabradės komunalinis ūkis“, UAB „Švenčionių švara“, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
2.2.2.2.	Lietaus nuotekų infrastruktūros Švenčionių rajone įrengimas ir plėtra	Įrengta/ atnaujinta lietaus nuotekų infrastruktūros sistema (km)	ŠRSA, seniūnijos, bendruomenės, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT
2.2.2.3.	Laidojimo vietų teritorijų ir prieigų Švenčionių rajone atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų kapinių skaičius (vnt.) Įrengtų kolumbariumų skaičius (vnt.)	ŠRSA, seniūnijos, bendruomenės, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT
2.2.2.4.	Gyvūnų vedžiojimo aikštelių Švenčionių rajone plėtra	Įrengtų gyvūnų vedžiojimo aikštelių skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	SB
2.2.2.5.	Švenčionių rajono savivaldybės komunalinio ūkio įrangos įsigijimas ir atnaujinimas	Įsigytų komunalinio ūkio įrangos priemonių skaičius (vnt.)	ŠRSA, seniūnijos	2015-2020	ES, SB, VB, KT
2.3. Tikslas. Teritorinės sanglaudos didinimas					
2.3.1 Uždavins. Kompleksinė miestų gyvenamųjų teritorijų ir viešųjų erdvių plėtra					
2.3.1.1.	Kompleksinė Švenčionių m., kaip pereinamojo laikotarpio tikslinės teritorijos, plėtra	Įgyvendintas projektas	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
2.3.1.2.	Kompleksinė Švenčionių rajono miestų nuo 1 iki 6 tūkst. gyventojų plėtra	Miestų, kuriuose įgyvendinta plėtra, skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
2.3.1.3.	Kompleksinis daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalų sutvarkymas Švenčionių rajono savivaldybės miestuose	Sutvarkytų gyvenamųjų namų kvartalų plotas (ha)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
2.3.1.4.	Švenčionių rajono miestų parkų sutvarkymas	Sutvarkytų parkų plotas (ha)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
2.3.1.5.	Rekreacinių teritorijų ir viešųjų erdvių sutvarkymas ir plėtra Švenčionių rajono miesto gyvenamosiose teritorijose	Sutvarkytų/ įrengtų rekreacinių teritorijų plotas (ha) Sutvarkytų/ įrengtų viešųjų erdvių plotas (ha)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
2.3.1.6.	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijos įgyvendinimas Švenčionių mieste	Įgyvendinta strategija	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
2.3.1.7.	Tradicinių amatų plėtra Švenčionių rajono miestų teritorijose	Įkurtų tradicinių amatų centrų skaičius (vnt.)	ŠRSA, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT
2.3.2. Uždavinys. Kompleksinė kaimo gyvenamųjų teritorijų ir viešųjų erdvių plėtra, gyvenimo ir verslo sąlygų kaime gerinimas					
2.3.2.1.	Kompleksinė Švenčionių rajono kaimų iki 1 tūkst. gyventojų plėtra	Kaimų, kuriuose įgyvendinta plėtra, skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
2.3.2.2.	Švenčionių rajono kaimo gyvenamųjų vietovių kompleksinis kelių ir gatvių, šaligatvių, apšvietimo, vandens nuvedimo sistemų, vandentiekio ir nuotekų tinklų sistemų įrengimas ir atnaujinimas	Įrengtų/ atnaujintų kelių ir gatvių ilgis (km) Įrengtų/ atnaujintų šaligatvių ilgis (km) Įrengto/ atnaujinto apšvietimo ilgis (km) Įrengtų/ atnaujintų vandens nuvedimo sistemų ilgis (km) Įrengtų/ atnaujintų vandentiekio sistemų ilgis (km) Įrengtų/ atnaujintų nuotekų tinklų sistemų ilgis (km)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
2.3.2.3.	Visuomeninės paskirties pastatų atnaujinimas Švenčionių rajono savivaldybės kaimo gyvenamosiose teritorijose	Atnaujintų visuomeninės paskirties pastatų skaičius (vnt.)	ŠRSA, seniūnijos, bendruomenės, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT
2.3.2.4.	Bendruomeninės paskirties pastatų atnaujinimas ir įveiklinimas Švenčionių rajono savivaldybės kaimo gyvenamosiose teritorijose	Atnaujintų bendruomeninės paskirties pastatų skaičius (vnt.)	ŠRSA, seniūnijos, bendruomenės, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT
2.3.2.5.	Ne žemės ūkio veiklos paslaugų mikroįmonių modernizavimas ir plėtra Švenčionių rajono kaimo gyvenamosiose teritorijose	Modernizuotų mikroįmonių skaičius (vnt.) Įkurtų mikroįmonių skaičius (vnt.)	ŠRSA, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
2.3.2.6.	Rekreacinių teritorijų ir viešųjų erdvių sutvarkymas ir plėtra Švenčionių rajono kaimiškose seniūnijose	Sutvarkytų teritorijų plotas (ha)	ŠRSA, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT
2.3.2.7.	Amatų centrų ir kiemelių kūrimas bei plėtra Švenčionių rajono kaimo gyvenamosiose vietovėse	Įkurtų ir atnaujintų amatų centrų skaičius (vnt.) Įkurtų ir atnaujintų amatų kiemelių skaičius (vnt.)	ŠRSA, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT
2.3.2.8.	Švenčionių rajono kaimiškųjų vietovių gyventojų socialinio aktyvumo skatinimas	Suorganizuotų mokymų, renginių ir dalyvių juose skaičius (vnt.) Paremtų projektų skaičius (vnt.)	ŠRSA, seniūnijos, bendruomenės, VVG „Švenčionių partnerystė“, nevyriausybinės organizacijos (toliau – NVO)	2015-2020	ES, SB, VB, KT
2.3.2.9.	Švenčionių rajono kaimiškųjų vietovių gyventojų verslumo ir ekonominio aktyvumo skatinimas	Suorganizuotų mokymų, seminarų, konferencijų ir dalyvių juose skaičius (vnt.) Paremtų projektų skaičius (vnt.)	ŠRSA, seniūnijos, bendruomenės, VVG „Švenčionių partnerystė“, NVO	2015-2020	ES, SB, VB, KT
2.3.2.10.	Vietos veiklos grupės „Švenčionių partnerystė“ strategijos įgyvendinimas	Įgyvendinta strategija	VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT

III PRIORITETAS. SUMANI, SAUGI IR AKTYVI VISUOMENĖ

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
3.1. Tikslas. Kokybiškų, prieinamų ir gyventojų norus atitinkančių švietimo paslaugų teikimas					
3.1.1. Uždavinys. Modernizuoti švietimo įstaigas, gerinti materialinę bazę					
3.1.1.1.	Švenčionių rajono bendrojo ugdymo įstaigų atnaujinimas ir modernizavimas	Modernizuotų bendrojo ugdymo įstaigų skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB
3.1.1.2.	Švenčionių rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigų atnaujinimas ir modernizavimas	Modernizuotų ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB
3.1.1.3.	Švenčionių rajono neformaliojo ugdymo įstaigų atnaujinimas ir modernizavimas	Modernizuotų neformaliojo ugdymo įstaigų skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.1.1.4.	Švenčionių rajono švietimo įstaigų teritorijos sutvarkymas	Švietimo įstaigų su sutvarkyta teritorija skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.1.1.5.	Švenčionių rajono švietimo įstaigų materialinės bazės gerinimas	Švietimo įstaigų su pagerinta materialine baze skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.1.1.6.	Sporto infrastruktūros prie Švenčionių rajono švietimo įstaigų atnaujinimas ir plėtra	Švietimo įstaigų su atnaujinta sporto infrastruktūra skaičius (vnt.) Švietimo įstaigų su naujai įrengta sporto infrastruktūra skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.1.1.7.	Daugiafunkcinių centrų steigimas Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje	Įkurtų daugiafunkcinių centrų skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.1.2. Uždavinys. Gerinti ugdymo kokybę ir mokymąsi visą gyvenimą					
3.1.2.1.	Suaugusiųjų mokymosi visą gyvenimą programų įgyvendinimas ir plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje	Įgyvendintų projektų skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos, bendruomenės	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.1.2.2.	Švenčionių rajono bendrojo ugdymo įstaigų elektroninių paslaugų plėtra	Bendrojo ugdymo įstaigų, kuriose įdiegtos elektroninės paslaugos, skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
3.1.2.3.	Psichologinės ir pedagoginės pagalbos teikimo Švenčionių rajono savivaldybės švietimo įstaigose gerinimas ir plėtra	Surengtų mokymų ir dalyvių juose skaičius (vnt.) Suteiktų paslaugų skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.1.2.4.	Vaikų socializacijos programų Švenčionių rajone vykdymas ir plėtra	Suorganizuotų ir paremtų vasaros stovyklų skaičius (vnt.) Suorganizuotų renginių vaikams ir dalyvių juose skaičius (vnt.)	ŠRSA, JO, NVO, seniūnijos, bendruomenės	2015-2020	ES, SB, KT
3.2. Tikslas. Kūrybingos ir pilietiškos visuomenės formavimas					
3.2.1. Uždavinys. Kryptingai plėtoti rajono kultūrinę veiklą					
3.2.1.1.	Švenčionių rajono kultūros įstaigų infrastruktūros atnaujinimas, plėtra ir pritaikymas naujoms veikloms	Atnaujintų ir pritaikytų kultūros įstaigų skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.3.1.2.	Švenčionių rajono kultūros įstaigų materialinės bazės gerinimas	Kultūros įstaigų, kuriose atnaujinta materialinė bazė, skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.3.1.3.	Teritorijų ir prieigų prie Švenčionių rajono kultūros įstaigų atnaujinimas ir plėtra	Kultūros įstaigų, kuriose atnaujinta teritorija ir prieigos, skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.2.1.4.	Etninės kultūros plėtros strategijos Švenčionių rajone įgyvendinimas	Įgyvendinta strategija	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.2.1.5.	Edukacinių programų plėtojimas ir atnaujinimas, keičiamų parodų organizavimas Švenčionių rajono kultūros įstaigose	Sukurtų ir atnaujintų edukacinių programų skaičius (vnt.) Eksponuotų parodų kultūros įstaigose skaičius (vnt.)	ŠRSA, kultūros įstaigos, švietimo įstaigos, privatūs fiziniai asmenys, privatūs juridiniai asmenys	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.2.1.6.	Kultūros renginių organizavimas ir plėtra Švenčionių rajone	Suorganizuotų kultūros renginių ir dalyvių juose skaičius (vnt.)	ŠRSA, kultūros įstaigos, NVO, seniūnijos, bendruomenės	2015-2020	ES, SB, VB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
3.2.1.7.	Menų inkubatoriaus Švenčionių rajone įkūrimas	Įkurtas meno inkubatorius	ŠRSA, kultūros įstaigos, NVO, seniūnijos, bendruomenės, menininkai, VĮ, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.2.1.8.	Kultūrinių erdvių Švenčionių rajone formavimas, jas pritaikant įvairių renginių organizavimui	Suformuotų kultūrinių erdvių skaičius (vnt.)	ŠRSA, kultūros įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.2.1.9.	Mėgėjų meno kolektyvų, tautodailininkų, kitų kultūros organizacijų, menininkų Švenčionių rajone veiklos skatinimas	Finansuotų kolektyvų skaičius (vnt.) Finansuotų menininkų skaičius (vnt.) Suorganizuotų renginių/ ekspedicijų ir dalyvių juose skaičius (vnt.) Suorganizuotų profesionalaus meno menininkų plenerų skaičius (vnt.) Naujai suburtų meno būrelių, kolektyvų skaičius (vnt.)	ŠRSA, seniūnijos, bendruomenės, NVO, JO, mėgėjų meno kolektyvai, profesionalūs menininkai	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.2.1.10.	Vietos bendruomenės ir socialinės rizikos grupių įtraukimas į kultūros ir laisvalaikio veiklas	Suorganizuotų ir paremtų renginių ir dalyvių juose skaičius (vnt.)	ŠRSA, seniūnijos, bendruomenės, NVO, JO, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.2.1.11.	Informacijos apie Švenčionių rajono kultūros renginius sklaidos didinimas	Parengtų ir išplatintų reklaminių rajono renginių leidinių skaičius (vnt.) Sukurtų ir veikiančių profilių apie rajono kultūros renginius socialiniuose tinkluose (Twitter, Facebook ir t.t.) skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
3.2.2. Uždavinys. Remti ir skatinti jaunimo organizacijų ir NVO veiklas					
3.2.2.1.	Jaunimo veiklai tinkamos infrastruktūros Švenčionių rajone plėtojimas	Įkurtų atvirų jaunimo erdvių (toliau – AJE) skaičius (vnt.) Įkurtų atvirų jaunimo centrų (toliau – AJC) skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.2.2.2.	Švenčionių rajono jaunimo organizacijų (JO) ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklos iniciatyvų ir projektų skatinimas	Vaikų ir jaunimo, įtrauktų į savanorystę ir bendruomeninių vienijimų grindžiamą veiklą, skaičius (vnt.) Paremtų JO skaičius (vnt.) Paremtų JO projektų skaičius (vnt.)	ŠRSA, JO, NVO, seniūnijos, bendruomenės	2015-2020	ES, VB, SB, KT
3.2.2.3.	Jaunimo politikos Švenčionių rajone įgyvendinimas	Jaunimo ir vietos savivaldos bendrų renginių skaičius (vnt.) Jaunimo ir vietos savivaldos bendrai priimtų sprendimų skaičius (vnt.) Suorganizuotų seminarų, mokymų, renginių ir dalyvių juose skaičius (vnt.)	ŠRSA, NVO, jaunimo reikalų taryba	2015-2020	ES, VB, SB
3.2.2.4.	NVO tinklo Švenčionių rajone plėtra, jų veiklos skatinimas	Įgyvendintų projektų skaičius (vnt.) Sukurta NVO projektų rėmimo programa (vnt.) Paremtų organizacijų skaičius (vnt.)	ŠRSA, NVO	2015-2020	ES, SB, KT
3.2.2.5.	Švenčionių rajono savivaldybės viešojo ir nevyriausybinių sektoriaus partnerystės skatinimas	Organizuotų diskusijų ir dalyvių jose skaičius (vnt.) Bendrai priimtų sprendimų skaičius (vnt.)	ŠRSA, NVO, bendruomenės, VVG „Švenčionių partnerystė“	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.3. Tikslas. Socialiai saugios ir sveikos visuomenės formavimas					
3.3.1. Uždavinys. Gerinti socialinių paslaugų teikimą ir skatinti socialinę integraciją					
3.3.1.1.	Švenčionių rajono socialinių paslaugų įstaigų infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų socialinių paslaugų įstaigų skaičius (vnt.) Įkurtų socialinių paslaugų įstaigų skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
3.3.1.2.	Švenčionių rajono socialinių paslaugų plano rengimas ir įgyvendinimas	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.3.1.3.	Švenčionių rajono viešosios paskirties pastatų ir aplinkos neįgaliesiems bei senyvo amžiaus asmenims pritaikymas	Pritaikytų viešosios paskirties pastatų skaičius (vnt.) Pritaikytos aplinkos skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.3.1.4.	Švenčionių rajono pastatų ir aplinkos neįgaliesiems bei senyvo amžiaus asmenims pritaikymas asmens namuose	Pritaikytų gyvenamųjų pastatų skaičius (vnt.) Pritaikytos aplinkos skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.3.1.5.	Socialinio būsto fondo plėtra Švenčionių rajone	Atnaujintų socialinių būstų skaičius (vnt.) Įkurtų socialinių būstų skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.3.2. Uždavinys. Efektyviai organizuoti sveikatos priežiūros įstaigų darbą ir siekti gyventojų sveikatingumo rodiklių gerėjimo					
3.3.2.1.	SĮ Švenčionių rajono savivaldybės visuomenės (toliau – Švenčionių VSB) sveikatos biuro veiklos plėtra	Vykdomų programų ir dalyvių jose skaičius (vnt.) Parangtų straipsnių spaudoje/ internete skaičius (vnt.) Suorganizuotų renginių ir dalyvių juose skaičius (vnt.)	ŠRSA, Švenčionių VSB	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.3.2.2.	Švenčionių rajono sveikatos įstaigų atnaujinimas	Atnaujintų sveikatos įstaigų skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.3.2.3.	Švenčionių rajono sveikatos įstaigų ar jų skyrių pritaikymas geriatrijos paslaugoms	Sveikatos įstaigų, pritaikytų geriatrijos paslaugoms teikti, skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.3.2.4.	Įrangos atnaujinimas ir įsigijimas Švenčionių rajono sveikatos įstaigose	Sveikatos įstaigų su nauja įranga skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
3.3.2.5.	Švenčionių rajono pirčių atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų pirčių skaičius (vnt.) Naujai įrengtų pirčių skaičius (vnt.)	ŠRSA, VVG „Švenčionių partnerystė“, seniūnijos, bendruomenės, NVO	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.3.2.6.	Sveikatos prevencinių programų Švenčionių rajone vykdymas	Vykdomų prevencinių programų ir dalyvių jose skaičius (vnt.)	Švenčionių pirminės sveikatos priežiūros centras (toliau – Švenčionių PSPC)	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.3.2.7.	Bendruomeninės sveikatinimo infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintos sveikatinimo infrastruktūros skaičius (vnt.) Naujai įrengtos sveikatinimo infrastruktūros skaičius (vnt.)	ŠRSA, VVG „Švenčionių partnerystė“, seniūnijos, bendruomenės, NVO	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.3.2.8.	Sporto šakų plėtra Švenčionių rajone	Įgyvendintų projektų skaičius (vnt.) Suorganizuotų sporto renginių ir dalyvių juose skaičius (vnt.) Paremtų sporto šakų ir jų atstovų skaičius (vnt.) Naujų sporto klubų, būrelių skaičius (vnt.)	ŠRSA, VVG „Švenčionių partnerystė“, seniūnijos, bendruomenės, NVO	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.4. Tikslas. Visuomenės saugumo didinimas					
3.4.1. Uždavinys. Užtikrinti viešąją tvarką ir saugumą					
3.4.1.1.	Saugios Švenčionių rajono savivaldybės koncepcijos įgyvendinimas	Įgyvendintų projektų skaičius (vnt.) Atliktų apklausų ir dalyvių juose skaičius (vnt.) Įvykdytų susitikimų ir diskusijų su bendruomene skaičius (vnt.) Suorganizuotų renginių ir dalyvių juose skaičius (vnt.) Parengtų informacinių straipsnių skaičius (vnt.)	ŠRSA, Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Švenčionių rajono policijos komisariatas	2015-2020	ES, VB, SB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
3.4.1.2.	Prevenčinės programos „Saugi kaimynystė Švenčionių rajone“ plėtra ir įgyvendinimas	Saugios kaimynystės grupių skaičius (vnt.)	ŠRSA, Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Švenčionių rajono policijos komisariatas, seniūnijos, bendruomenės	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.4.1.3.	Stebėjimo kamerų Švenčionių rajone įregimas	Įrengtų stebėjimo kamerų skaičius (vnt.)	ŠRSA, Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Švenčionių rajono policijos komisariatas, seniūnijos, bendruomenės, VVG „Švenčionių partnerystė“ NVO	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.4.1.4.	Savanorystės, didinant Švenčionių rajono viešojo saugumo situaciją, skatinimas	Paremtų veiklų skaičius (vnt.) Savanorių skaičius (vnt.)	ŠRSA, Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Švenčionių rajono policijos komisariatas, Vilniaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Švenčionių priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, bendruomenės, VVG „Švenčionių partnerystė“ NVO, JO	2015-2020	ES, SB, VB, KT

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
3.4.1.5.	Priešgaisrinės tarnybos punktų teikiamų paslaugų Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje gerinimas	Atnaujintų tarnybos punktų skaičius (vnt.) Įsigytų transporto priemonių skaičius (vnt.)	Priešgaisrinės apsaugos tarnyba prie Švenčionių ŠRSA, Vilniaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Švenčionių priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.4.1.6.	Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemos atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų perspėjimo sistemų skaičius (vnt.) Naujai įrengtų perspėjimo sistemų skaičius (vnt.)	ŠRSA, seniūnijos, bendruomenės	2015-2020	ES, SB, VB, KT
3.4.1.7.	Civilinės saugos slėptuvės operaciniam centrui įrengimas Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje	Įrengta slėptuvė	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB

IV PRIORITETAS. EFEKTYVI RAJONO SAVIVALDA

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
4.1. Tikslas. Efektyvus, į gyventojų poreikius nukreiptas valdymas					
4.1.1. Uždavinys. Didinti žmoniškųjų išteklių kompetencijas ir savivaldybės valdymo efektyvumą					
4.1.1.1.	Švenčionių rajono savivaldybės politikų mokymai stiprinant jų kompetencijas ir gebėjimus	Suorganizuotų mokymų ir dalyvių juose skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
4.1.1.2.	Švenčionių rajono savivaldybės administracijos darbuotojų mokymai stiprinant jų kompetencijas ir gebėjimus	Suorganizuotų mokymų ir dalyvių juose skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
4.1.1.3.	Švenčionių rajono savivaldybės įstaigų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas	Suorganizuotų susitikimų, mokymų, kursų, seminarų, stažuočių ir dalyvių juose skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB, KT
4.1.1.4.	Internetinės svetainės www.svencionys.lt pateikiamos informacijos atnaujinimas ir techninių galimybių plėtra	Įgyvendintų priemonių skaičius (vnt.) Aktyvių elektroninių priemonių skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, SB, VB
4.1.1.5.	Švenčionių rajono savivaldybės įstaigų internetinių tinklapių atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų internetinių tinklapių skaičius (vnt.) Naujai sukurtų internetinių tinklapių skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, SB, VB, KT
4.1.1.6.	Švenčionių rajono savivaldybės administracijos elektroninių paslaugų atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų elektroninių paslaugų skaičius (vnt.) Naujai įdiegtų elektroninių paslaugų skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, VB, SB
4.1.1.7.	Švenčionių rajono savivaldybės administracijos elektroninės demokratijos paslaugų tobulinimas	Patobulintų paslaugų skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, VB, SB
4.1.1.8.	Švenčionių rajono savivaldybės administracijos informacinių technologijų bazės atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų informacinių technologijų įrenginių skaičius (vnt.) Naujai įsigytų informacinių technologijų įrenginių skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, VB, SB

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014-2020 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ATNAUJINIMAS

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Matavimo rodiklis	Priemonės vykdytojai, organizatoriai	Įgyvendinimo laikotarpis (metais)	Finansavimo šaltinis
4.1.1.9.	Viešojo interneto prieigų taškų tinklo plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje	Naujai įrengtų viešojo interneto prieigų taškų skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, VB, SB, KT
4.1.1.10.	Švenčionių rajono savivaldybės administracijos, strateginio planavimo dokumentų rengimas ir tobulinimas	Parengtų strateginio planavimo dokumentų skaičius (vnt.) Atnaujintų strateginio planavimo dokumentų skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, VB, SB
4.1.1.11.	Švenčionių rajono savivaldybės įstaigų strateginio planavimo dokumentų rengimas ir tobulinimas	Parengtų strateginio planavimo dokumentų skaičius (vnt.) Atnaujintų strateginio planavimo dokumentų skaičius (vnt.)	ŠRSA, ŠRS įstaigos	2015-2020	ES, VB, SB, KT
4.1.1.12.	Švenčionių rajono savivaldybės administracijos programinio biudžeto, strateginio planavimo ir veiklos vertinimo informacinės sistemos atnaujinimas ir plėtra	Atnaujintų sistemų skaičius (vnt.) Naujai įdiegtų sistemų skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, VB, SB
4.1.1.13.	Informacinių priemonių įsigijimas Švenčionių rajono savivaldybėje	Įsigytų informacinių lentų skaičius (vnt.) Įsigytų stendų skaičius (vnt.) Įsigytų elektroninių stendų skaičius (vnt.)	ŠRSA	2015-2020	ES, VB, SB, KT
4.1.1.14.	Švenčionių rajono savivaldybės įvaizdžio kūrimas	Parengta savivaldybės įvaizdžio studija Suorganizuotų renginių ir dalyvių juose skaičius (vnt.) Sukurtų TV laidų, reklaminių-informacinių TV siužetų skaičius (vnt.) Sukurtų ir išplatintų plakatų, lankstinukų skaičius (vnt.) Parengtų informacinių straipsnių skaičius (vnt.) Pagamintų suvenyrų skaičius (vnt.) Savivaldybės ženklo ir atributikos (siejamos su vaistažolių ūkiu) sukūrimas	ŠRSA, Švenčionių TVIC, VĮ, VVG „Švenčionių partnerystė“, bendruomenių asociacija	2015-2020	ES, SB, VB, KT